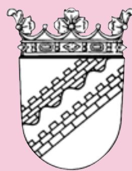
INKERILÄISTEN VIESTI

1

2012

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Kansikuva:
Pauhaava järvi ja pikkupakkaset tekivät rantaan vaikuttavan jääteoksen.

Numero 2-3/2012 ilmestyy viikolla 12. Aineisto toimitukselle 25.2. mennessä.
Numero 4/2012 ilmestyy viikolla 21. Aineisto toimitukselle 29.4. mennessä.

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
Puheenjohtaja Toivo Flink
toivo.flink@kolumbus.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut, tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Puh. 045 2612 342
Annikki Kelo
Sampo 800012-306364
Nordea 101030-1085026

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €

LEHDEN VUOSITILAUS 2012
35 € kotimaahan ja Ruotsiin,
40 € muualle

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja
Toivo Flink
Toimitussihteeri
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28
40950 Muurame
Puh. 050 599 6773
(ark. 9–17.00)
inkerinviesti@suomi24.fi
Huom!
Tilausta koskevat yhteydenotot Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon, kuten mainittu edellä.

INTERNET
http://www.inkeriliitto.fi

PAINOPAIKKA
Vammalan Kirjapaino Oy, Sastamala

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Palokunnantie 5 B 19
02700 Kauniainen
Puh. 050 505 2335
OP 578038-20031499

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(Hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev. 6
SE-438 35 Landvetter
Puh. (03) 1916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

ISSN 1236-9586

PÄÄKIRJOITUS

GALLUPIN TULOKSET JA NIIDEN PERUSTA

Toivo Flink

Tämän lehden ilmestyttyä alkanut vuosi on päässyt jo vauhtiin. Hyvää vointia, työn ja tekemisen iloa meille toivottaessani palaan vielä kerran Tasavallan presidentin Tarja Halosen viimeiseen uudenvuodenpuheeseen. Jo sitä kuunnellessani panin merkille, että Tarja Halonen painotti siinä useita kertoja yhteisvastuun merkitystä.

Hän muistutti, että Suomi on noussut köyhästä ja syrjäisestä maasta maailman kehittyneimpien ja vauraimpien kansakuntien joukkoon. Tasavallan presidentti tähdensi, että maan yhtenä menestyksen kulmakivenä on ”Suomessa vallitseva tasa-arvokäsitys ja yhteisvastuullisuus”. Halosen mukaan luottamus tähän yhteisvastuun voimaan on auttanut kansaamme, siinä luvussa meitä, selviämään kriisiaikojen yli. Gallup julkaisi heinäkuussa 2010 tutkimuksen, jonka mukaan maailman onnellisimmat ihmiset asuvat Pohjoismaissa. Suomella oli siinä kunnioitettava toinen sija Tanskan jälkeen. Kun WIN-Gallup International julkisti vuoden 2012 kynnyksellä maailmanlaajuisen ns. onnellisuusindeksin, Suomi sijoittui siinä kuudenneksi ohittaen Saksan, Islannin ja Tanskan. Tämän mukaan myös me olemme tuoneet osuutemme Suomen onnellisuusmäärään, joka Gallupin mukaan ei riipu varallisuusmäärästä.

Palaan vielä Tarja Halosen näkemyksiin. Hänen mielestään yhteisvastuullisuus ei suinkaan ole lahjakkaiden yksilöiden menestystä rajoittava taakka, joka haittaisi yhteiskunnan kehitystä. Halosen mielestä tällainen ajattelu on hiekalle rakentamista, koska yhteiskunta ei ole vain yksilöiden summa, ”vaan sen vahvuus ja kehitys riippuu myös siitä sosiaalisesta pääomasta, joka koostuu ihmisten keskinäisestä luottamuksesta ja yhteistyökyvystä”.

Halonen muistutti meitä samalla vastuun, yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden merkityksestä, jotka voivat toteutua vain suvaitsevassa yhteiskunnassa. Suvaitsevaisuus ei silti merkitse kaikkien tekojen hyväksymistä, hän painotti. Onko Suomi onnistunut näissä pyrkimyksissään? Vertailu virkistää, kun palautamme mieliimme tilanteen Venäjällä, josta valtaosa paluumuuttajista on Suomeen saapunut. Venäjälle ei ole kuitenkaan syytä kääntää selkää. Mitä paremmin venäläinen yhteiskunta voi, sitä turvallisempi on myös meidän olla ja elää. ▷

Tunnustamalla erilaisuutemme on meidän muistettava myös meitä yhdistävät eettiset voimavarat. Taloudellinen kehitys on rakennettava kestävälle kulttuuriselle pohjalle. Jatkuvan muutoksen tilassa on pidettävä kiinni perusarvoista. Kaikessa yksinkertaisuudessaan perustana on toistemme kunnioittaminen ja toisistamme huolehtiminen. Itse kukin voi katsoa peiliin ja kysyä itseltään, mitä haluaa tehdä voidakseen paremmin.

Arkistostani löytyi Tasavallan presidentti Tarja Halosen puhe Euroopan kulttuuriseminaarissa ”Maahanmuuttaja kahden kulttuurin välissä” Helsingissä 31.10.2000. Siitä ilmenee, että Halonen on ollut uuden vuoden puheessaan ilmaisemilla linjoilla jo presidenttiytensä alkutaipaleella. Meidän kaikkien arvostamamme suvaitsevaisuuden lisäksi Halonen korosti jo silloin työn ja lähtömaasta hankitun osaamisen merkitystä, jota ei hänen mielestään saa mitätöidä.

Halosen mielestä oikotietä hyviin etnisiin suhteisiin ei ole olemassa. Lainaan tässä päätteeksi yhden pitkähkön lauseen, johon yhdyn ja toivon, että tämän lukijatkin siihen yhtyvät. ”Tällä tiellä tarvitaan viisaita päätöksentekijöitä, puolueita ja niitä tukevia valistuneita äänestäjiä, hyvää hallintoa, valpasta ja oikeudenmukaista mediaa, työelämän osapuolia, kansalaisjärjestöjä, osallistuvia etnisen vähemmistön järjestöjä, yhteisöjä ja tavallisia ihmisiä – meitä jokaista.”

P.S. Muistattehan äänestää!

Hyvät Inkeriläisten viestin tilaajat.

Tämän lehden välissä on perinteen mukaisesti tilillepanokortti lehtemme vuoden 2012 tilausmaksun suorittamista varten.

Tilaushinta on Suomeen ja Ruotsiin meneville lehdille 35 €, muihin maihin 40 €. Eräpäivä on merkitty maksukorttiin.

Muistattehan kirjoittaa viestikenttään **lehden saajan nimen ja osoitteen**.

Tämä on erittäin tärkeää varsinkin siinä tapauksessa, jos maksatte jollekin toiselle henkilölle tilaamanne lehden.

Mikäli ette halua tilauksenne jatkuvan, pyydämme teitä ystävällisesti ilmoittamaan siitä joko kirjeitse tai puhelimitse toimistoomme. Tällä toimenpiteellä helpotatte tilaajarekisterimme ylläpitoa.

Kiitos etukäteen.
Suomen Inkeri-liitto ry
Käpylänkuja 1
00610 Helsnki
puh. 045 261 2342 / Annikki Kelo

INKERILÄISTEN KESÄPÄIVÄT LAHDESSA 2012

Arvo Korkkinen

Lahti on toiminut inkeriläisten juhlapaikkana jo kymmenen kertaa vuodesta 1975 alkaen, jolloin kerhomme perustettiin **Juhani Jääskeläisen** toimesta. Kerhomme jäsenmäärä on ollut keskimäärin 35 jäsentä, koostuen alkuperäisistä inkeriläisistä sekä Inkerin ystävistä.

Edellisten juhlien jälkeen totesimme, että nyt riittää osaltamme juhlien järjestely. Syynä oli lähinnä aktiiviväen ikääntyminen. Mutta eipä ollut muillakaan seuroilla voimia/halua jatkaa? Tilanne on hälyttävä. Nuorta paluumuuttajaa on tullut pilvin pimein, eikö heillä ole mitään tarvetta vaalia inkeriläisyyttään? Tästä kimpaantuneena päätimme ”vielä kerran” järjestää juhlat.

Kesäpäivät ovat siis tänä vuonna Lahdessa. Paikkana on Joutjärven kirkko ja ajankohtana 14. Päivä (lauantai) heinäkuuta 2012. Kirkon tiloissa on käytössämme seurakuntasali, kahvila/ruokailutilat ja itse kirkkotila alkaen kello 16. Myös siskonpetipaikkoja löytyy noin 50 hengelle kirkon yhteydessä olevasta urheilutilasta. Normaalin kesäpäiväohjelman lisäksi, järjestämme Inkeri-aiheisen näyttelyn sekä myymme arpoja. Ulkopuolisilla inkeriläisillä on mahdollisuus esitellä tapahtumassa kirjoja yms. tuotteita.

Tarkoitus on myös kokoontua Kahvisaaressa perjantai-iltana ”puoli vallattomaan” illanviettoon laulun, grillaamisen, iltanuotion ja saunomisen merkeissä. Tilaisuus on pääasiassa lahtelaisille, mutta toivotamme myös pitempimatkalaiset tervetulleiksi. Kahvisaareen on myös mahdollisuus majoittua siskonpetiperiaatteella. Kahvisaareen pääsee autoilla. Mukkulan leirialue on puolen kilometrin päässä ja siellä on vuokrattavana mökkejä ja telttapaikkoja.

Yhdistyksen taloudenhoitajana kannan huolta juhlien taloudesta, niinpä tulemme perimään päivien osanottajilta käsiohjelmasta noin viiden euron maksun. Maksusta ovat vapautettuja vain päivien järjestelijät ja ohjelman suorittajat. ◐

Tervetuloa Lahteen
Kesäpäivien järjestelytoimikunta

Eero Rautajoki – hämäläinen ja inkeriläinen

Reijo Rautajoki

Isäni **Eero Rautajoki** oli perushämäläinen mies, sodan käynyt ja opettajaksi valmistunut. Hänen vanhempansa sukujuuret olivat Hämeessä, vaikkakin muuta sukua oli ympäri Suomea: Helsingissä, Viipurissa, Porissa, Varkaudessa, Vaasassa. Eero kasvatettiin isänmaallisessa hengessä. Kommunistit olivat pahoja, Neuvostoliiton kätyreitä, isänmaan pettureita. Sotarintamalla isänmaan vapauden puolustaminen syvensi hänen vakaumustaan.

Vaikuttavia tarinoita

Eero avioitui inkeriläisen **Elsa Dubbelmanin** kanssa sodan jälkeen vuonna 1945. Elsa oli tullut Suomeen pari vuotta aikaisemmin inkeriläisten suuren muuttoaallon jälkivaiheessa. Inkeriläiseen naiseen tutustuminen muutti Eeron elämän ja harrastusmaailman kertaheitolla. Inkeriläisiin tutustuminen ja Inkerin kansan kohtalon tutkiminen tulivat olemaan hänelle vuosikymmenten mittainen projekti, joka päättyi vasta luonnollisella tavalla vuonna 2006.

Ensimmäiseksi Eero tutustui tietenkin vaimonsa sukulaisiin ja tuttaviin. Hän kuuli tarinoita Inkeristä. Ihmisten kohtalot olivat kovia. Kolhoosien tulo maalaiskyliin, kulakkien ja pappien vainot, kirkkojen sulkemiset, sukulaisten ja ystävien yölliset vangitsemiset, karkotukset ja katoamiset. Kaikki tämä vahvisti hänen käsitystään, että Neuvostoliitosta ei tullut mitään hyvää Suomelle eikä venäläisiin voinut luottaa.

Lapsena kuulin yökaudet isän kirjoituskoneen naputusta.

Remingtonin naputusta

Eero ryhtyi haastattelemaan inkeriläisiä. Pian hän liittyi Inkeriläisten yhdistykseen Tampereella ja toimi sen puheenjohtajana muutaman vuoden. Tätä kautta hän löysi mielenkiintoisia uusia tuttavuuksia. Hän motivoi inkeriläisiä kirjoittamaan muistelmiaan. Moni kirjoittikin itse omat muisteluksensa ja luovutti ne isälleni käyttöön ja puhtaaksikirjoittamista varten.

Eero kirjoitti vanhalla Remington -merkkisellä kirjoituskoneella. Kaksi sormea oli toimiva järjestelmä. Enempään ei ollut tarvetta. Virhettä ei korjattu, vaan koko sivu meni uusiksi. Muistan, kuinka lapsena kuulin yökaudet isän kirjoituskoneen naputusta. Hän ei malttanut keskeyttää kirjoittamista jatkaakseen seuraavana päivänä, vaan halusi yleensä saada jutun valmiiksi kertaheitolla. Kun tietokone valloitti maailman, se ei koskaan löytänyt tietään Eeron työpöydälle.

Mittava työ

Eeron laati luetteloita Inkerin kylistä, murresanastosta selityksin varustettuna, sukunimistä ja niiden alkuperästä sekä vangituista, kadonneista ja ammutuista ihmisistä. Muistelmia kertyi kymmeniä, myös toisten tekemien haastattelujen pohjalta.

Vaimon sukujuuret sytyttivät Eero Rautajoessa palavan halun tutkia inkeriläisyyttä.

Isäni jätti jälkeensä historian harrastajaksi melko mittavan arkiston. Hän luovutti kirjoituksiaan eri puolille, mm. Tampereen yliopistoon, Valtionarkistoon ja Kansanrunousarkistoon. Inkeriläisten Viestiin hän kirjoitti juttuja monen vuoden ajan. Eeron arkisto antaa yhä edelleen arvokasta tietoa inkeriläisten elämästä ja kohtaloista.

Isäni harrastus ja sukuarkiston paperit ovat osaltaan olleet tärkeä motivaattori itselleni, kun ryhdyin tutkimaan sukumme vaiheita ja selvittämään inkeriläisiä juuriani. Tietenkin myös äitini kertomukset Inkerin ajoilta ovat olleet toinen tärkeä tekijä. Näitä tarinoita sain kuulla lapsena moneen kertaan kotona ja kylässä. Minulle on aiheen tuttuudesta huolimatta avautunut aivan uusi ja mielenkiintoinen maailma, johon entisenä historian opiskelijana olen voinut innolla syventyä.

Hämäläinen isäni ei voinut muuttua inkeriläiseksi, mutta oli varmasti yhtä ylpeä läheisestä suhteestaan tähän kansamme osaan kuin omista juuristaan.

ÄITIMME TYYNE LEHTOSEN MUISTOLLE

Äitimme **Tyyne Lehtonen** os. **Laitinen** syntyi vuonna 1925 Pohjois-Inkerissä, Lempaalan seurakunnassa. Hän nukkui pois 16.11.2011 Raahen sairaalassa.
Äidin suku oli siirtynyt 1600-luvulla Savosta Inkerinmaalle. Laitiset viljelivät maata ja heillä oli myös karjaa. Inkeriläiset olivat uskonnoltaan evankelis-luterilaisia ja kirkko sekä uskonto olivat heille hyvin vahva voiman antaja.
Vuoden 1935 **Stalinin** vainoissa äidin perhe menetti kaksi kotia ja heidät pakkosiirrettiin Etelä-Venäjälle, Yaroslaviin. He palasivat varkain Länsi-Inkeriin ja joutuivat muiden tavoin kolhoosiin töihin.
Toinen maailmansota alkoi ja siviiliväestö jäi kahden rintaman väliin. Saksalaiset valloittivat kylän ja ottivat sen komentoonsa. Äitimmekin joutui työskentelemään 16-vuotiaana saksalaisten pakkotyöleirillä noin kaksi vuotta. Kuri oli kovaa ja työ raskasta.
Vuoden 1943 syksyllä äitimme saapui muiden evakuoitujen inkeriläisen kanssa Suomeen. Suomi tarvitsi paljon työvoimaa. He tulivat laivalla Turkuun, miinoitetun Suomenlahden yli.
Oulun karanteenileiriltä äidin perhe siirtyi Paavolan Rukkisperälle, Ojala-nimiseen taloon, jota asuttivat **Anton** ja **Lyydia Lehtonen** perheineen. Rakkaus roihahti talon **Urpo** pojan ja Tyyne äitimme välillä. Heidät vihittiin vuonna 1945 ja he ostivat vuonna 1948 Revonlahdelta Pursila-nimisen maapaikan.
Äidin työ oli raskasta maalaistalon työtä. Meitä lapsia syntyi kymmenen ja äitimme huolehti kodin sekä navettatyöt, koska isämme teki päivisin traktoritöitä maalaistaloissa.
Suuri suru kohtasi perhettämme kun isämme menehtyi sydänveritulppaan vuonna 1965.
Nuorin sisaruksista oli silloin 5-vuotias ja vanhin poika 19-vuotias, juuri armeijaan menossa.
Tomerasti äiti hoiti kodin asiat kuntoon vanhimman veljemme kanssa. Me nuoremmat autoimme äitiä kodin töissä taitojemme mukaan. Sosiaalihuollon tarjouksen äiti kielsi jyrkästi. Elämämme oli niukkaa, mutta pärjäsimme.
Äitimme oli temperamenttinen, paljon aikaansaava luonteeltaan. Hän hallitsi useita vieraita kieliä, joista venäjä oli vahvin. Hän toimi usein tulkkina Neuvostoliiton matkoilla.
Äidin harrastus oli runojen ja tarinoiden kirjoittaminen, joita julkaistiin useissa lehdissä. Hänen oma elämänkertakirjansa" Kohtalon lapsia" julkaistiin vuonna 1974. Hän kuului Maakuntakirjailijoiden liittoon, Inkerin liittoon ja maatalousnaisiin. Nuorempana äiti ja isä kuuluivat kirkkokuoroon.
Tyyne Lehtoselle myönnettiin ansiomitali äitienpäivänä presidentinlinnassa, vuonna 1990 ansiokkaasta perheen kasvatustyöstä.
Äitimme kaipasi koko ikänsä Inkerinmaalle ja teimmekin sinne yhdessä useita matkoja.

Kiitollisina äitiä muistaen
Tyyne Lehtosen lapset

VUOTTENI HELMINAUHA

*Taas liittynyt uusi helmi
on vuotteni rihmahan
ja hartain mielin auki
lyön muistojen lippahan.
Niin herkkä on lippahan lukko
sen usein aukaisen
ja helmien hohtavuutta
yhä toisiinsa vertailen.*

*Mikä helmistä hohtavin, kaunein
en tiedä mä ensinkään.
Mitä niistä tarkastanenkin
ihaniksi ne kaikki nään.
Nuo vaaleat hohtavat helmet
ne on aikoja lapsuuden
ja niitä kun katson, ne saavat
yhä uuden kirkkauden.*

*Vaan entäs helmeni tummat
ne on aikoja taistelujen
pisaraisia kyynelten vuotten
ja helmiä kärsimysten.
Vaan niitä kun katson, niin yhä
kauniimmiksi ne silmissä saan
koetuksen kirkas kulta
kas helmistä heijastaa.*

*Ovat kalliita helmeni kaikki
en ainutta antaisi pois
elo tyhjää minulla oisi
jos helmiä näitä ei ois
Minä aarteeni armahat kätken
taas muistojen lippaaseen
ja käteni yhteen liitän
luon katseeni korkeuteen.*

*Sinä tarhuri taitavin tunnet
mitä taimesi tarvitsee
Sinä tiedät ett” tuskien tuulet
vain kasvoja karkaisee.*

Tyyne Lehtonen

JOULUN KUVASATOA HYVINKÄÄLTÄ

Hyvinkään Inkeri-kerhon joulujuhlaan saapui 68 osallistujaa.

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liitto ry:n kevätkokous
pidetään maaliskuun 24. päivänä 2012 klo 14.00
Karjalatalolla, Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kokouksessa käsitellään säännöissä kevätkokoukselle määrätyt asiat. Äänivaltuutettuja ovat jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat suorittaneet jäsenmaksunsa.

Hallitus

KAMERA EI OLE SÄILYTYSPAIKKA

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Sain viime vuonna monta yhteydenottoa lukijoilta koskien pyydettyjä valokuvia. Monelta lehden ensimmäisellä sivulla olevat kuvavaateet ovat menneet vähän ohi. Eikä ihme. Ne, jotka ymmärtävät paljon kuvaamisesta, ovat yleensä ohjeineen vähän liian teknisiä.

Näin ollen ajattelin kirjoittaa muutaman kuvausta koskevan neuvon. Olen itse ihan tavallinen sunnuntaikuvaaja, joten onnistunen välttämään tuon ”teknisensanaston suon”.

Pääsääntöisesti kehottaisin nykyisillä digikameroilla kuvaavia muistamaan seuraavan asian: Vaikka kameran muistikorttiin mahtuu jopa satoja kuvia, muistikortti pitäisi tyhjentää usein. Tiedän kokemuksesta, että moni säilyttää kamerallaan kuvia jopa vuosien takaisista tapahtumista: on syntymäpäivää, joulujuhlaa, kanttarellisatoa ja lapsenlapsen rippijuhlia. Kameran näytöltä katsottaessa, ja ehkä tietokoneen ruudullakin, kuvat näyttävät ihan kelpo otoksilta. Kuvan saatetiedot kuitenkin paljastavat kuvan todellisen tason. Mitä enemmän kameran muistissa on poistamattomia kuvia, sitä heikommaksi kuvat käyvät.

Kärjistetysti asiaa voisi kuvata näin: jos kameralla otetaan yksi ainoa kuva, se on laadultaan todennäköisesti ihan huippuluokkaa. Kun otetaan kaksi kuvaa, kameran kuvakapasiteetti jakautuu näille kahdelle kuvalle, jolloin kumpikaan ei ole enää ihan yksinään otetun kuvan luokkaa. Taso ei sentään puolitu, mutta heikkenee kuitenkin. Sitä mukaa kun kuvamäärä kasvaa, myös laatu laskee. Kun ”filmillä” sitten on satoja kuvia, taso on sen kaltainen, ettei kuvaa voi painaa terävästi lehteen. Se muuttuu sumeaksi mössöksi, jossa ääriviivat katoavat ja hahmot muuttuvat tunnistamattomiksi.

Joskus lehteen tulevat kuvat ovat sitä luokkaa, ettei niitä voi paljon postimerkkiä suurempaa kokoon painaa. Toisinaan sekin on tietenkin ihan riittävästi, mutta isommat kuvat olisivat toki mukavampia. Ja kyllähän se harmittaa, kun kiva kuva ei saa kuvaushetken arvoista asemaa lehdestä.

Siirtäkää siis kuvat pois kameralta ja tyhjentäkää muisti. Jos kotona ei ole tietokonetta tai homma tuntuu muutoin hankalalta, voi kameran aina kyyditä valokuvaajalle ja pyytää myyjää ”kehittämään” kameran kuvat paperikuviksi ja tyhjentämään muistikortin. Näitä kuvia voi lähettää edelleen lehteen skannaamalla tai lähettämällä kuvat minulle postitse skannattavaksi. Palautan kyllä kuvat niin toivottaessa.

Toinen yleinen kompastuskivi koskee kuvien lähettämistä sähköpostitse. Kuva saattaa olla ihan hyvätasoinen, mutta sitten lähettäjä muokkaa tai hyväksyy sähköpostiohjelmansa muuttaa kuva pienempään muotoon. Kuvia ei pitäisi muokata eli ns. pakata helposti ladattavampaan muotoon, koska silloin kuvataso laskee. Sama ongelma on Internettiin tehtävissä kuvakirjastoissa. Vaikka kuva näyttää hyvältä tietokonenäytöllä, se ei välttämättä ole sitä lehden sivulla.

Kun siis nöyrästi pyydän, että lähettäisitte mahdollisimman hyvätasoisia kuvia, en viittaa kuvien taiteellisiin laatuihin vaan yksinomaan tähän painotekniikassa kaivattavaan kuvatasoon. Ja toki heikkolaatuisetkin kuvat otetaan vastaan. Parempi sekin kuin ei mitään.

Viime kesän matkalla Norjaan kamera tallensi minut näin hienoissa maisemissa.

Matkan varrelta –
inkerinsuomalaisen muistelmia

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetuille muistelmille.

Jälkihuomautuksia

Nuoren elämäni aikana epäonneni oli elää kahden diktatuurin alla. Kumpikin käytti hyväkseen äärimmäistä kauhua, terroria. Ainostaan menetelmät olivat erilaiset. Totuuden sisältämällä kuvaannollisuudella voi sanoa että yksi vangitsisi sinut yöllä ja ampuisi sinut salaa, naapurien peloissaan odotellen vuoroaan; toinen hirttäisi sinut julkisesti ja jättäisi sinut päiviksi roikkumaan muiden kauhuksi.

Yksi salli ainoastaan yhden epäkäytännöllisen sosiopoliittisen käsitteen, mikä, kuulostaen hyvin moraaliselta, "proletariaatin diktatuurina" edisti ja tuki ihmisluonteen pahimpia piirteitä.

Toinen, edustaen rodullista ennakkoluuloa, missä, sen mittakaavassa, arjalaisena rotuna saksalaiset, hallitsijakansana, olivat ylinnä, juutalaiset ali-ihmisinä sen pohjalla; järjestelmä jota muut maailman kansat eivät koskaan voisi hyväksyä.

Itsekkäästi katsoen saksalaisten tulo toi meille etuja, joista yksi oli hyvin tärkeä minulle. Minun kansallinen identiteettini tuli selväksi. Suomalaisena olo edellytti, että olisin ollut syntynyt Suomessa. Inkerinsuomalaisena olen Inkerissä syntynyt suomalainen. Olen ylpeä siitä, eikä kukaan voi sitä kiistää tai käsittää väärin. Olen maantieteellisesti myös inkeriläinen, mutten inkerinsuomalaisena ole inkerinvirolainen, -vatjalainen, -inkeroinen, -venäläinen, jne.

Toinen tärkeä etu oli uskonnonvapaus, mahdollisuus kuulla Jumalan sanaa. Ateistinen kommunistinen valtio kielsi rangaistuksen uhalla kaiken uskonnollisen toiminnan. Ennen sitä luterilainen kirkko tunnollisine rohkeine pappeineen vaikutti, ei ainoastaan uskonnonasioihin, vaan myös suomalaisen kulttuurin edistämiseen Inkerissä. Suomalaiset, omalla kielellään, olivat paljon lukutaitoisempia kuin paikalliset venäläiset.

Opin ja vieläkin muistan äitini hyräilevän kiellettyjä hymnejä. Meillä oli kaunis perheraamattu pienen, pöytäliinan peittämän pöydän päällä, minkä sisäsivulla oli sivunkokoinen kuva Martin Lutherista.

Monet Inkerin kirkot – ne mitkä olivat vielä jäljellä – toimivatkin Suomen ja sinne aikaisemmin paenneiden inkerinsuomalaisten avulla, saksalaisten tulon jälkeen. Me olimme jo silloin Virossa.

Suomen ollen, vaikkakin joskus vastahakoinen, saksalaisten liittolainen sodassa tuotti jonkun verran helpotusta inkerinsuomalaisille. Aluksi saksalaiset eivät olleet tietoisia meistä ja pitivät meitä venäläisinä. Paikalliset tulkit venäläisinä eivät olleet erikoisen kiinnostuneita valistamaan saksalaisia tästä. Pikkuhiljaa tämä tieto levisi saksalaisten keskuudessa ja siitä tuli jotain hyötyä meikäläisille. Suurin hyöty tästä meidän perheellemme oli kaiketi mahdollisuus päästä pois sodan jaloista ja se mitä tapahtui tämän jälkeen. (Emme tätä silloin vielä osanneet aavistaa emmekä arvostaa.)

Saksalaiskokemukseni perustuvat 14-vuotiaan pojan elämyksiin epävakaisessa tilanteessa, lähellä rintamaa. Olosuhteista riippuen voi tietysti kokemuskin olla toisenlainen. Tätä muistinpanoa tehdessäni vuosikymmenien jälkeen moni

asia ihmetytti minua. En esimerkiksi aluksi voinut uskoa, että olin Inkerissä saksalaisaikana ainoastaan yhden vuoden. Se tuntui enemmän 2–3 vuodelta. (Samoin myöhempi Virossa olo.)

Ennen junan Narva-joen ylittämistä katsoin taas maisemia ja mietin näenkö Inkeriäni, rakasta syntymämaatani enää koskaan. Jos tämä olisi viimeinen kerta, toivoin ja koin sen mitä näin jäävän pysyvästi sisimpääni. Maa, esivanhempieni hien, veren ja kyynelten kastelema, tulet aina olemaan osana minua. Jää hyvästi!

Tulevaisuus, aina tuntematon, on epävarmuuden peittämä erikoisesti sota-aikana. Saapuessamme Viroon, tähän tuntemattomaan maahan, emme tienneet mitä odottaa. Kiitollisina Luojalle, joka oli suojellut ja ohjaillut meitä tähän asti, toivoimme ettei Hän hylkäisi meitä nytkään. Pian tulisimme huomaamaan, että meidän tulevaisuudenpelkomme oli oikeutettua. Hengissä pysymisen kamppailut eivät tosiaan olleet vielä ohi.

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko

ULKOSUOMALAISPARLAMENTAARIKOT TARTOSSA

Kerran vuodessa pidetään ulkosuomalaisparlamentin (usp:n) aluekokoukset maailman eri puolilla. Tämän vuoden Itä-Euroopan aluekokous pidettiin Tartossa 3. joulukuuta usp:n varapuhemies **Wladimir Kokon** johdolla. Siinä oli edustettu 14 usp:n sääntöjen ratifioinutta yhteisöä Virosta, Venäjältä ja Ruotsista. Asiantuntijaksi kokoukseen kutsuttiin myös tri **Toivo Flink** Suomesta, joka edusti myös Suomen Inkeri-liittoa.

Asialistassa oli kolme kohtaa: 1) inkeriläisarkiston perustaminen, 2) mahdolliset aloitteet tulevaan usp:n varsinaiseen istuntoon, 3) suomalais-ugrilaisten kansojen 6. Maailman-kongressin järjestelyyn kuuluvat asiat. Toivo Flinkin esittämä ajatus inkeriläisarkiston perustamisesta Suomen kansallisarkison yhteyteen sai aluekokouksen kannatusta. Osallistujien mielestä siitä voi muodostua sopiva aloite ulko-suomalaisparlamentin varsinaiseen kokoukseen. Puhuttiin muistakin aloite-ehdotuksista. Päätetiin, että ensi vuonna Unkarissa pidettävän suomalais-ugrilaisten 6. maailmankongressin inkerinsuomalaisten delegaatioon valitaan 6 edustajaa Venäjältä, 2 Virosta ja 2 Suomesta. Yksimieliseti hyväksyttiin, että **Aleksanteri Kirjanen** jatkaa liikkeen konsultaatiokomitean jäsenenä.

Kuvaaja: Viljo Ostonen

Keskustelut jatkuivat kokouksen päätyttyäkin.

Samana päivänä Inkeri-talossa oli myös **Toivo Kabasen** johtama Viron inkerinsuomalaisten liiton johtokunnan kokous. Pitkä kokouspäivä päättyi hauskoihin pikkujoulujuhliin. ▷

VIESTIJÖITÄ KOULUTETTIIN HELSINGISSÄ

Inkerin kulttuuriseuran ja Pietarin Inkerin Liiton yhteisenä hankkeena Inkerinmaalla koulutetaan viestijöitä eli ihmisiä, jotka pystyvät kirjoittamaan Inkenmaan suomalaisista tapahtumista. 6.-11. joulukuuta viisi koulutettavaa (L.-E. Aleksandrova, O. Asikainen, O. Dyba, A. Jaakkola ja L. Pilvinskaja) oli koulutusmatkalla Helsingissä.

Koulutuksen ohjelmaan kuuluivat käynnit kulttuuriseuran toimistossa, Lähiradion studiossa, Päivälehden museossa, kansallisarkisossa ja venäjänkielisen Spektr-lehden toimituksessa.

Koulutusmatkan aikana tutustuimme myös Suomen itsenäisyyspäivän juhlintaan, yhdessä Pietari-seuran kanssa juhlittiin pikkujoulua Venäjän tiede- ja kulttuurikeskuksessa, kävimme Karjalatalon joulumarkkinoilla ja olimme adventtisunnuntaimesulla tuomiokirkossa.

ALUEEN KANTAKANSOJEN 4. KONFERENSSI

Neljättä kertaa 14. joulukuuta kutsuttiin koolle vuotuinen suomalais-ugrilaisten kansojen problematiikalle omistettu Leningradin alueen konferenssi. Tällä kertaa sen järjestäjänä oli alueen kansalaiskamari, jonka edustaja kansallisuusasioista vastaavan lautakunnan puheenjohtaja **Olga Konkova** oli konferenssissa pääpuhujana. Hänen mukaan Leningradin aluehallitus on kehittänyt vuosille 2012–2014 suomalais-ugrilaisten kansojen tukiohjelman. Suunnitelmissa on erilaista koulutustoimintaa, sivistyttävän kirjallisuuden julkaiseminen, kansanjuhlien pitäminen.

Konferenssi pidettiin Leningradin alueen lainsäätävän kokouksen salissa. Mielenkiintoista, ettei enää puhuta ”etnokeskuksien” perustamisesta. Toksovan Rappulassa vuosi sitten avattu keskus kaatui sen johtajan vaihtoon ilman merkittäviä tuloksia. Neljän konferenssin ainoa todellinen saavutus on vähälukuisen kantakansan statuksen myöntäminen vatjalaisille. Muiden rinnalla Inkerin Liittoa konferenssissa edustivat puheenjohtaja Aleksanteri Kirjanen ja varapuheen-johtaja Viljo Ostonen.

JOULUJUHLAT HATSINAN PALATSIN EDESSÄ

Joulupäivänä, kun monet inkerinsuomalaiset olivat vielä kirkoissa, Hatsinan Inkeri-Seura (pj **Vladimir Jakovlev**) piti isolla aukiolla Paavalin palatsin edessä joulujuhlien esittelyn. Tarkoitus oli tutustuttaa paikallisia venäläisiä suomalaiseen joulunviettoon.

Aukiota koristeli pitkä joulukuusi, mökkikioskeista myytiin karkkia, pullia ja tietenkin glögiä, kaiuttimista soivat suomalaiset joululaulut. Yleisöä tervehti rovasti **Pavel Krylov**, joka myös lauloi kanteleen säestyksellä. Tilaisuuden juontaja **Wladimir Kokko** huomasi, että tuskin aikaisemmin historiallinen palatsi sai kuulla niin paljon suomalaisia joululauluja. Avustajansa **Alla**-tontun (sukunimeltä **Sadovnikovan**) kanssa hän kertoi suomalaisista joulutavoista. Yhdessä Talomerkit yhtyeen kanssa laulettiin jouluvirsi, sen jälkeen Talomerkit pitivät lyhyen kansanmusiikkikonsertin. Alla-tonttu ja Talomerkit pystyivät tanssittamaan yleisöä vähän. Tilaisuuden lopuksi saapui Joulupukki, joka kertoi itsestään ja hänen kiireisestä päivästä Skuoritsan seurakunnassa. Vaikka Joulupukki onkin Korvatunturilta syntyisin, mutta on asunut jo kauan Taaitsassa, paljasti juontaja lopussa. **Slava Väisäsen** esittämä Joulupukki tervehti yleisöä myös venäjäksi. Erityistä iloa toi lapsille poro, joka koko päivän ahkerasti kyyditti heitä.

TAPAHTUMAKALENTERI

Ilmoittajille: *Jotta tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset ehtisivät painoon, tulee ne lähettää toimitussihteerille, postitusmuodosta riippumatta, siten, että ne ovat perillä viimeistään lehden kakkossivulla ilmoitettuna aineiston vastaanottopäivänä*

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

- Kevään ohjelman alustava suunnitelma: 8.1. klo 14 **Virpi Koivisto** kertoo Vasilin saaren kirkon remontin valmistumisesta ja seurakunnan edustajien matkasta sinne.
- 5.2. klo 14 diakoni **Päivi Lammela** kertoo Ugandasta yhteisvastuukeräyksen ulkomaankohteesta, johon on tutustunut paikan päällä.
- 4.3. klo 14 kevätkokous ja elokuva K**atri Kukkosesta**. Elokuvan on tehnyt Räisälästä kotoisin oleva **Aimo Kalenius**.
- 1.4. klo 14 Kirjasta ”Kadonnutta Inkeriä” tehty kuvakertomus. Kirjan on kerholaisemme **Arvo Närhi** lahjoittanut kerhollemme.
- 6.5. klo 14 Kerhon aihe vielä avoin.

Tiedustelut Irja Pelkonen,
inkerikerho@gmail.com tai
p. 040 550 5712

Lahden seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Vuoden 2012 toiminta
Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai.

- 13.2. klo 15 Kerhoilta
- 12.3. klo 15 Kevätkokous
- 31.5. Kevätretki Putronniemi
- 14.7. Inkeriläisten kesäjuhla
- 13.8. klo 15 Kerhoilta
- 10.9.klo 15. Kerhoilta
- 8.10. klo 15 Syyskokous
- 12.11. klo 15 Kerhoilta
- 10.12. Joulu

Kerhoillat ja kokoukset Lutherin kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa
Maria Lahti, p. 0400 841 741

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai
p. 050 565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut
Toivo Tupin p. 040 578 3894

LEVITÄ INKERI-TIETOA

Saatavana Inkeriläisten Sivistyssäätiöstä: Annikki Kelo p. 045 2612 342

Kirjallisuus

Flink Toivo: Kotiin karkotettavaksi, 30,-

Häkkinen Juho: Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan I – II, 15 ,-

Kalevalaseuran vsk. 69-70: Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50,-

Kuivanen Lilja (toim.): Inkerin vuotuisjuhlat, 10,-

Krifors Lars: Oli onnistuttava, 15,-

Nokkala Tapani: Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25,-

Ojala Ella: Ensimmäinen kevät, 16,-
Pelastunut albumi, 22,-
Pitkä kotimatka, 14,-

Pelkonen Hannu: Voihan Venäjä, 25,-

Pärnänen E.: Antti Kivekäs I – II, 9,-

Ripatti Maria: Elämä yhden kortin varassa, 16,50

Savolainen Aatu: Suomalainen sissisodassa, 15,-

Savolainen Mikko: Inkerinmaa, 33,50

Seppänen Heikki: Etelän tien kulkija – Vilho Helanen, 25,-

Sihvo Jouko: Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24,-

Sihvo Jouko (toim): Inkerinsuomalaisten kohtalo, 20,-

Störgren Aleksander: Mutkainen tie vapauteen, 10,-

Suominen Hellin: Mooses Putron elämäkerta, 2,50

Survo Arvo: Itku Inkerille, 17,-

Sveriges ingermanländska riksförbund: Sverigeingermanländarnas historia, 24,-

Tuukkanen Saimi
Elämäni helminauha, 5,-

Äänitykset

Inkerikuoro (CD): Minä tyttö, 10,-

Santtu Lauri (äänilevy single): Murrejuttuja, 2,50

Survo Arvo (C-kasetti): Omal maall', 2,-

Kartat

Mustonen: Inkerin kartta v. 1933, 12,-

Randefeldt: Inkerin uusi kartta v. 1992, 10,-

Randefeldt: Keski-Inkeri Kylä ja tiekartta v. 1993, 10,-

Muut

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) + salko marmorijalustalla: 22,-

Inkerin pöytälippu (polyesteriä): 17,-

Adressi surunvalitteluun: 7,-

Pakki Nikolai: Inkerin kylän lähihistoria taiteessa, 15,-
Inkeri-keskuksesta ja numerosta 09-3499626

Rautajoki Reijo: Vaietut
s-postitse: reijo.rautajoki@gmail.com
ja hyvin varustetuista kirjakaupoista

INKERILÄISTEN VIESTI

2–3
2012

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Kansikuva:
Kukas tästä meni? Kiire taisi ainakin olla.

Numero 4/2012 ilmestyy viikolla 21. Aineisto toimitukselle 29.4. mennessä.
Numero 5-6/2012 ilmestyy viikolla 35. Aineisto toimitukselle 5.8. mennessä.

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
Puheenjohtaja Toivo Flink
toivo.flink@kolumbus.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja
osoitteenmuutokset,
jäsenmaksut, tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Puh. 045 2612 342
Annikki Kelo
Sampo 800012-306364
Nordea 101030-1085026

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €,
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €

LEHDEN VUOSITILAUS 2012
35 € kotimaahan ja Ruotsiin,
40 € muualle

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja
Toivo Flink
Toimitussihteeri
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28
40950 Muurame
Puh. 050 599 6773
(ark. 9–17.00)
inkerinviesti@suomi24.fi
Huom!
Tilausta koskevat yhteydenotot
Suomen Inkeri-liitto ry:n
toimistoon, kuten mainittu edellä.

INTERNET
http://www.inkeriliitto.fi

PAINOPAIKKA
Vammalan Kirjapaino Oy,
Sastamala

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa
Aineisto palautetaan vain erikseen
pyydettäessä.

INKERILÄISTEN
SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Palokunnantie 5 B 19
02700 Kauniainen
Puh. 050 505 2335
OP 578038-20031499

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(Hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev. 6
SE-438 35 Landvetter
Puh. (03) 1916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton
postisiirtotili 173888-9

ISSN 1236-9586

KYSYMYKSIÄ JA KEHOTUKSIA

Toivo Flink

Hyvät lukijat!

Aurinko lämmittää jo, ja talven selkä on taittunut. Kevät on pääsemässä oikeuksiinsa. Itselleni suurimpana ilona kaamoksen jälkeen on auringon valo ja sen hellivä pienikin lämpö. Koko olemus virkistyy ja tekee mieli suunnitella, mitä sitä tekisi oikean kevään ja kesän tullessa.

Tätä kirjoittaessa jäin miettimään aloitteellisuuttamme. Toivoisin siihen eloa ja puhtia. Olen viimeisen kahden vuoden aikana esittänyt muutamia aloitteita. Toivoisin, että ottaisitte kantaa niihin. Viime kädessä on kysymys lehtemme merkityksestä meille.

Kenelle meille? Kyllä. Lehti elää vasta silloin, kun lukijat ottavat kantaa siinä esitettyihin näkemyksiin. Haluaisin tietää, mitä mieltä te olette lehden sanomasta laajemmin.

Liittomme kevätkokous pidetään vajaan kuukauden kuluttua. Mitä me yhteisönä haluamme viestittää liiton tilasta ja tavoitteista itsellemme ja ympäristöllemme? Toivoisin, että niin moni meistä kuin suinkin tulisi kevätkokoukseemme Inkeri kotiin lauantaina, 24. maaliskuuta klo 14.00.

Mielestäni meidän olisi syytä tavata useammin vaikkapa yhteisten tapahtumien merkeissä. Suomessa ja sen ulkopuolella on runsaasti kohteita, joihin me voisimme tutustua. Ne liittyvät inkerinsuomalaisten menneen ja nykyisen elämän vaiheisiin. Otan esimerkin.

Keskellä Helsinkiä sijaitsee Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran rakennus. Sen kansanrunousarkistosta löytyy valtava määrä Inkerissä tallennettua kansanrunoutta. Miksi sitä on pidetty arvossa jo toista sata vuotta? Mikä merkitys sillä on ollut Suomen kansalliselle identiteetille? Onko kansanrunoudella enää mitään annettavaa tänä päivänä, kun meillä on tietokoneet, kännykät ja sähköinen media ylipäätään?

Me voisimme vierailla SKS: ssä oppaanamme Suomen paras kansanrunouden tuntija tohtori **Senni Timonen?** Tässä minulta yksi aloite.

Hyvät ihmiset! Tehkää tekin aloitteita! Ottakaa kantaa! Vaihtakaa näkemyksiä lehtemme palstoilla! Kirjoittakaa lyhyesti ja nasevasti! Soittakaa tai laittakaa viesti! Pitäkää omat ja muittenkin mielet virkeinä!

Tuhat kertaa tuhat vuotta/mitään ei voi tehdä suotta, totesi **Lauri Viita** runossaan Luominen.

INKERINSUOMALAISUUDEN NYKYTILASTA

Viktor Husu

Mielestäni nykytilannetta yleensä ei voi ymmärtää adekvaatisti ja tehdä siitä linjauksia tulevaisuudesta ilman selkeää käsitystä menneisyydestä. Inkerinsuomalaisuus ei ollut ainoastaan bolshevistisen/kommunistisen käytännön kohteena, jonka "Potemkinin kulisseihin" kuului vuoden 1920 Tarton rauhansopimuksen lisäpöytäkirja Inkerin kulttuuriautonomiasta. Se oli myös venäläisyyden käytännön kohteena (inorodtsien venäläistäminen). Näin ollen on syytä tutkia sekä venäläistä poliittista filosofiaa että kommunistista poliittista filosofiaa kansallisuuskysymyksen osalta.

1800-luvun alkuneljänneksen venäläisen poliittisen filosofian ehkä merkittävin teos oli dekabristi Pavel Pestelin nimellä oleva poliittinen ohjelma "Russkaja pravda" (Venäläinen laki). Sen 16. pykälä on otsikoitu "Vse plemena dolzhny slity byt´ v odin narod" (Kaikki heimot täytyy sulauttaa yhdeksi kansaksi). Pykälän sisältö jatkuu näin: "…pri vseh meroprijatijah vremennogo Verhovnogo pravlenija v otnoshenii k razlitshnym narodam i plemenam, Rossiju naseljajushtshih, besprestanno dolzhno nepremennuju tsel´ imet´ v vidu, tshtoby sostavit´ iz nih vseh tol´ko odin narod i vse razlitshnye ottenki v odnu obshtshuju massu slit´ tak, tshoby obitateli tselogo prostranstva rossijskago gosudarstva vse byli russkie". (Venäjää asuttavien kansoihin ja heimoihin kohdistuvien väliaikaisen Korkeimman hallinnon toimenpiteiden ehdottomana ja keskeytymättömänä päämääränä tulee olla yhden kansan muodostaminen ja kaikkien erojen sulauttaminen yhteiseksi massaksi niin, että koko Venäjän valtion alueella kaikki asukkaat olisivat venäläisiä.) 1)

Myöhemmin sama postulaatti ilmestyi ihmeellisellä tavalla formulana vuonna 1848 julkaistuun **K. Marxin ja F. Engelsin** "Kommunistisen puolueen manifestiin", jossa eri sanoin väitettiin, että proletariaatin valta tulee jouduttamaan kansojen kansallisten eroavuuksien ja vastakohtaisuuksien häviämistä. 2)

Kommunistisesta manifestista puheen ollen NKP(b):n XV puoluekonferenssissa vuonna 1926 J.V. Stalin ilmoitti, että "vallankumouksemme on jo toteuttanut yhdeksän/kymmenes osaa tästä ohjelmasta".3)

Vuonna 1961 oli julkaistu Neuvostoliiton Kommunistisen puolueen kolmas puolueohjelma, jossa puolueen erääksi tavoitteeksi oli kirjattu "slijanie narodov" (kansojen sulauttaminen yhteen). Samalla puolueohjelma lupasi, että kommunismi eli yltäkylläisyyden yhteiskunta toteu-

tetaan Neuvostoliitossa jo vuonna 1980. Sanottakoon, että tätä kolmatta puolueohjelmaa laadittaessa **Otto Wille Kuusinen** vastusti kansojen sulauttamisen periaatetta. (Ks.: Timo Vihavainen. O.W. Kuusinen ja Neuvostoliiton ideologinen kriisi vuosina 1957-64. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki, 2003.)

Mitä kaikkea kuului kansojen sulauttamiseen yhteen?

Suuren terrorin aikana vuosina 1937-1938 asialla olivat ns. ”dvoikat” eli kaksikot, jotka koostuivat NKVD:n ja syyttäjäjärjestön edustajista ja jotka saattoivat esittää ihmisiä teloitettavaksi mielin määrin. (Ks.: Nikita Petrov, Mark Jansen. ”Stalinskij pitomets” — Nikolai Jezhov (”Stalinin kasvatti” — Nikolai Jezhov). ROSSPEN, Moskva, 2008.) Aikaisempaan repressiokoneistoon kuului ns. ”troikka” eli kolmikko, johon kuului myös puoluejärjestön edustaja päättämässä repressioista. Luvussa ” Jezhovin kuulustelut” tämä NKVD:n entinen päällikkö kertoo laitoksen mielivaltaisesta toiminnasta.

Tämän terrorijärjestelmän tuloksena oli se, että Neuvosto-Karjalan kuudesta ammattikirjailijasta toisen maailman sodan jälkeen ”kirjallisuusrintamalle” palasi vain yksi: **Tobias Huttari** eli Lea **Helo**, eikä yhtäkään monikymmenpäisestä harrastajakirjailijajoukosta. (Tilanteesta muissa suomalais-ugrilaisissa tasavalloissa ks.: Timo Vihavainen. Kadonneet vuosikymmenet: Mordvan, Udmurtian ja Komin kirjallisuuden kohtalosta 1930- ja 1940-luvuilla. Helsinki, 1994.) Toisin sanoen, kansallinen kulttuuri sai käynnistyä uudelleen lähes nolla-tasolta.

1930-luvun pakkosiirroissa inkeriläisiä joutui eri puolille Neuvostoliittoa ja erään kertomuksen mukaan karkotuspaikoissa inkeriläisten välisiä avioliittoja ei rekisteröity.

Kotikieli venäjäksi.

Stalinin kuoleman jälkeen vanhempani saivat luvan muuttaa karkotuspaikasta Karjalaan, Matroosan kylään. 1960-luvun alussa koulun vanhempainkokouksen jälkeen äiti tuli vihaisena kotiin ja selvisi, että kokouksessa suomen- ja karjalankielisten perheiden vanhempia kehotettiin voimakkaasti ryhtymään puhumaan lastensa kanssa kotona venäjäksi, että nämä saisivat parempia arvolauseita koulussa. Mainittu käsky oli mitä ilmeisimmin yhteydessä NKP:n kolmannen puolueohjelman kohtaan kansojen sulauttamisesta ja sitä toteutettiin kautta maan.

Näin vuonna 1971 Brezhnev saattoi julistaa, että Neuvostoliitossa oli luotu uusi historiallinen ihmisyhteisö — neuvostokansa. Neuvostokarjalainen kirjailija **Ortjo Stepanov** julkaisi vähän ennen kuolemaansa Karjalan sanomat (Neuvosto-Karjala) –lehdessä laajan kirjoituksen, jolla on kuvaava otsikko: ”Kansallisuuskysymys Neuvostoliitossa on ratkaistu lopullisesti ja peruuttamattomasti.”

Suomeen muuttaneiden kirjo.

Huonoimmassa asemassa ovat ne, jotka joutuivat opettelemaan suomea ennen muuttoa Suomeen lähes nolla-tasolta, mitä nyt mummoilta saattoivat kuulla jotakin suomeksi vuosikymmeniä sitten. Suomen työministeriön päätöksellä suo-

men kursseille otettiin vain sukujuuriltaan olevia puolisoita. Näin ollen kielitaidottomat ja sukupuolikypsyyden saavuttaneet paluumuuttajanuoret ovat näistäkin kaikkein heikoimmassa asemassa. Pienet lapset taas oppivat kieliä automaattisesti. Huono kielentaito ja työttömyys saattavat johtaa rikollisuuteen.

Virtuaaliset inkeriläiset. Logiikan kannalta katsottuna on itsestään selvää, että Venäjän salaiset palvelut ovat soluttaneet tähän paluumuuttajajoukkoon omia ihmisiä ja omia tarkoitusperiä varten. Virtuaalisiksi inkeriläisiksi voi katsoa myös ne nuoret, jotka eivät sopeutuneet uusiin oloihin.

Miten tästä eteenpäin?

1. Kielileirejä inkeriläispaluumuuttajien nuorisolle

2. Inkerin tutkimusta on lisättävä, jotta Inkeri-tietouden levittämistä voisi tehostaa. On pyydettävä Suomen valtiovallalta määrärahoja tähän tarkoitukseen. Monumentaalinen teos vuodelta 1991 "Inkeri" ei sisällä lukua Suomen ja Neuvostoliiton välisestä diplomaattisesta kriisistä vuonna 1931 Inkerin suomalaisten pakkosiirtojen vuoksi, joka perustui Tarton rauhansopimuksen lisäpöytäkirjaan Inkerin kulttuuriautonomiasta. Tätä aihetta ei ole vielä tutkittu kunnolla.

3. Restituutio eli omaisuuden palauttaminen Venäjällä. Lokakuun vallankumouksen jälkeen omaisuutensa menettäneet ja Länteen paenneet venäläiset saavat omaisuutensa takaisin. Tieto on peräisin Pietarin kaupungin hallituksen valtuuskunnalta, jonka tulkkina toimin tämän vieraillessa Tampereen Työväen keskusmuseossa joitakin vuosia sitten. Mielestäni Inkeri-liittojen on syytä ottaa huolenaiheeksi inkeriläisten edut, jotka menettivät maansa pakkokollektivoinnin ja pakkosiirtojen aikana.

Viitteet:

1) Pestel' P.I. Russkaia Pravda. Nakaz Vremennomu Verhovnomu Pravleniiu (Venäläinen laki. Evästys Väliaikaiselle Korkeimmalle Hallinnolle). Knigoizdatel'stvo "ORION", S.-Peterburg, 1906, ss. 55-56.

2) Karl Marx, Friedrich Engels. Kommunistisen puolueen manifesti. Kansankulttuuri Oy, Helsinki, 1971, s. 42.

3) "Manifest kommunistitsheskoj partii". Bolshaja Sovetskaja Entsiklopedija, Moskova, 1938, nide 38, s. 36.

FK Viktor Husu on historian jatko-opiskelija Tampereen yliopistossa
Sähköposti: viktor.husu@uta.fi

Hyvät lehtemme lukijat ja Suomen Inkeri-liitto ry:n henkilöjäsenet

Tämän lehden välissä on Suomen Inkeri-liitto ry:n vuoden 2012 jäsenmaksun tilillepanokortti niille, henkilöille, jotka haluavat olla yhdistyksemme henkilöjäseniä. Henkilöjäsenen maksu on 12 €.

Pyydämme teitä kirjoittamaan tilillepanokortin tiedonantoja osaan **jäsenen nimen ja osoitteen.** Varsinkin silloin, jos maksatte jonkun toisen henkilön puolesta jäsenmaksun, on jäsenen nimi ja osoite erittäin tärkeä, jotta saamme pidettyä yhdistyslain mukaisen jäsenluettelomme ajan tasalla.

Yhdistyslaki määrää, että jäsenistöstä täytyy pitää jäsenluetteloa, jossa tulee olla jäsenen nimi ja kotipaikka.

Ne henkilöt, joiden kotipaikkakunnalla ei ole omaa toimivaa jäsenjärjestöä sekä myös ne henkilöt, jotka oman jäsenjärjestönsä jäsenyyden lisäksi haluavat olla myös Suomen Inkeri-liitto ry:n suoria henkilöjäseniä ja täten haluavat tukea yhdistyksemme toimintaa, voivat liittyä jäseniksi.

Jäsenellä on äänioikeus liiton kokouksissa ja täten mahdollisuus vaikuttaa liiton toimintaan.

Jäseneksi voivat liittyä ne, jotka hyväksyvät yhdistyksen säännöt ja tarkoituksen.

Jäsenet hyväksyy yhdistyksen hallitus.

Liittoon voi kuulua myös kannattavana jäsenenä, jonka jäsenmaksu on 50 € Kannattavalla jäsenellä ei ole äänioikeutta.

Jäseneksi pyrkivää henkilöä pyydämme ottamaan yhteyttä toimistonhoitaja Annikki Keloon puh. 045 2612 342.

Uralilta Suomeen kotiutuneen Valtteri Lambergin teos Kevät siivittää inkeriläisten viestin lukijoita kohti lämpenevää ajanjaksoa. (Valtteri Lambergista oli juttu Inkeriläisten viestin numerossa 4/2011)

VIELÄKIN MUISTAN SOVAN JOKA HETKEN

Wladimir Kokko

Olen tutustunut **Helmiin Jelovaan** vanhusten kielikurssilla Pyhän Marian kirkossa. Opetan siellä suomea ja Helmi Jelova käy ahkerasti joka tunnilla vaikka puhuukin sujuvaa inkerin murretta. Juuri murrekieli hävettää häntä jostakin syystä, vaikka kuinka yritän selittää, että inkerinmurteemme on yhtä hyvä, kuin kaikki muut suomen murteet eikä tarvitse ujostella sen takia.

- Meil Inkeris puhuttii ilman niitä okontshanija (päätteitä), tahon oppii kunnon kieltä, Hilma väittelee.

Raskas sota-aika

Helmi on omaa sukua on **Himanen**. Hän on syntynyt talonpojan perheeseen vuonna 1931 Hietämäen Kemppilässä. **Pietari Himasella** oli 5 lasta (neljä tyttöä ja poika). Työn tekemistä lapsille opetettiin jo lapsesta pitäen. Helmin ainoa isoveli Juhani meni armeijaan vuonna 1940 ja joutui sitten rintamalle. Hänestä ei kuultu mitään moneen vuoteen.

Helmi sanoo, ettei ei unohda koskaan sota-aikaa.

- Mie olen tult niin vanhaks, a vieläkin muistan sovan joka hetken, hän sanoo.

Perheen isäntää ei kutsuttu Puna-armeijaan, sillä hän oli kesällä 1941 jo monilapsisen perheen isä ja 44-vuotiaana. Elokuussa 1941 rintamalinja lähestyi Kemppilää ja asukkaat saivat komennon evakkoon. Lehmä otettiin mukaan ja hevosella Himaset tulivat ”Suaril” (Pushkiniin). Sieltä piti jatkaa itään junalla, mutta saksalaiset katkaisivat äkkiä ratayhteyden ja evakkoväelle sanottiin, että nyt saa mennä minne vaan.

Himaset tulivat Strelnaan, jossa heillä oli sukulaisia. Tykistön pommitus oli niin kova, että suoja löytyi vain eräästä juoksuhaudasta, jonka päälle Pietari Himanen laittoi ratapölkkyjä.

- 8 vuorokautta myö istutti siel kuopas ja rukoiltii koko ajan, muistelee Helmi.

Kun saksalaiset miehittivät Strelnankin päästiin takaisin kotikylään. Saksalaiset laittoivat kaikki myös lapset töihin kaivamaan juoksuhautoja. Työstä saatiin vähän leipää, mutta Himasen pelastus oli oma lehmä. Mäen päältä sotilaat antoivat lasten katsella isoilla kiikareilla Leningradia.

- Osasin silloin saksaa hyvin, nykyään en jaksa sitä edes kuulla, kertoo Helmi.

”8 vuorokautta myö istutti siel kuopas ja rukoiltii koko ajan.”

Evakkoon suomeen

Elokuussa 1943 perhe lähti evakkomatkaan toiseen suuntaan, Hatsinan ja Kloogan kautta Suomen Parikkalaan. Siellä Helmi ehti käydä vuoden koulua. Hän piti siitä kovasti. Koulupäivän alussa veisattiin aina virsi, opettaja oli mukava ja tunnit kivoja. Työtä ritti kaikille, mutta kylmässä läävässä isä palellutti jalkansa. Tämän takia hän ei kyennyt enää kävelemään sodan jälkeen.

Helmi Jelova. Kuva: Wladimir Kokko

Joulun alla 1944 perhe saapui asumaan Novgorodin alueelle. Helmin äiti kirjoitti kyselyn Juhani poikansa kohtalosta. Virallisessa vastauksessa luki, että Ivan Himanen kaatui urhollisesti marraskuussa 1941 Leningradin taistelussa. Tällä todistuksella perhe palasi Kemppilään jo lokakuussa 1945 ja tuomioistunnon kautta sai oman talonkin takaisin.

Sodan takia Helmi on saanut vain 8 vuoden peruskoulun opetuksen. Hän oli töissä sovhoosissa ja sitten tehtaalla ompelijana. Hän meni naimisiin ja synnytti tytön, joka asuu nykyään ulkomailla Ukrainassa lämpimässä Odessassa. Helmi ei ole koskaan ajatellut muuttoa Suomeen. Hän on tyytyväinen kotioloihin ja sukulaisten läheisyyteen. Hän on todella sosiaalinen ihminen. Hän käy ahkeraan pienehkössä Hietämäen kirkossa Innalassa ja Pietarin Pyhässä Mariassa ja löytää niistä molemmista paljon ystäviä.

POHJOIS - INKERIN POSTIMERKKIJULKAISUT 1920

Heikki Kähäri

Pohjois-Inkeri sijaitsee Karjalan kannaksella Pietarin pohjoispuolella vuoden 1940 Suomen rajalle asti. Se on osa Inkeriä, joka alueellisesti ympäröi Pietaria. Inkeri liitettiin Ruotsiin 1617. Alueella asui suomensukuista väestöä, jota tuli sinne lisää 1600-luvulla. Tsaari **Pietari Suuri** valloitti alueen ja liitti sen Venäjään 1721.

Vuoden 1917 vallankumouksen ja ensimmäisen maailmansodan jälkeen oli elämä uudessa Venäjän sosialistisessa neuvostotasavallassa kaoottista. 1918 Inkerin edustajat ottivat yhteyttä Suomen hallitukseen pyytäen apua alueen itsenäistymisessä tai mahdollisesti saatavan autonomian luomisessa. Venäjän bolshevikkihallinnon toimien seurauksena Suomeen tuli tuhansia pakolaisia 1919 ja he perustivat Pohjois-Inkerin vapaajoukot. Joukot, jotka organisoitiin rykmentiksi, suorittivat kaksi hyökkäystä venäläisiä vastaan Kirjasalon eteläpuolella 1919. Niiden tuloksena syntyi Kirjasalon rintamalinja.

Heinäkuusta 1919 Tarton rauhaan 1920 Kirjasalon alue oli sotilaallisesti eristetty Venäjästä ja sitä miehitti sekä hallinnoi Pohjois-Inkerin rykmentti/erikoispataljoona. Venäjän ja Suomen välisen aselevon jälkeen 15.8.1920 piti Suomi aluetta rauhanneuvottelujen panttina. Tarton rauhansopimuksen mukaisesti erikoispataljoona lähti Kirjasalosta 5.12.1920 ja seuraavana päivänä alue luovutettiin Venäjälle.

Pohjois-Inkerin hoitokunta perustettiin neuvottelemaan Suomen hallituksen kanssa ja pitämään huolta sekä tukemaan Suomeen paenneita noin 10.000 pakolaista. Lisäksi tehtävänä oli huolehtia rykmentin hallinnosta. Rykmentistä muodostettiin myöhemmin erikoispataljoona, joka miehitti Kirjasalon aluetta ja suoritti rajavartiointitehtäviä Suomen hallituksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaan. Kirjasalon alueella toimi kunnanvaltuusto ja koulu, siellä ei kuitenkaan ollut kauppoja

Postihallinnon synty

Talvella 1919–1920 itsenäisyys näytti mahdolliselta ja siksi everstiluutnantti **Elfvengrenin** ehdotuksen mukaisesti perustettiin postihallinto. Tämä oli välttämätöntä, sillä pääsy Kirjasalon alueelle oli erittäin rajoitettua ja alueen asukkaiden yhteydenpito muuhun maailmaan oli kirjepostin varassa.

Suomen kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö hyväksyi postiyhteyden luotavaksi Suomen kanssa ja Suomen kautta muihin maihin. Tämän perusteella päätettiin julkaista postimerkkejä, joiden arvo olisi Suomen rahassa ja jotka vastasivat Suomen postitaksoja. Merkit tulivat myyntiin 21.3.1920 ja niiden viimeinen käyttöpäivä oli lauantaina 4.12.1920. Merkeillä olivat samat postimaksuarvot kuin tuolloin Suomessa.

Hoitokunta järjesti merkkien suunnittelun ja julkaisi kaksi sarjaa merkkejä. Ne painettiin hoitokunnan edustajien läsnäollessa Wiipurin Kirja- ja Kivipaino Oy.ssä, joka ei ollut mitenkään erikoistunut turvapainantaan. Painamiseen ei osallistunut alan asiantuntijoita ja painotyö tehtiin kiireessä. Kaikki painomakulatuuri annettiin hoitokunnalle ja/tai sen edustajille, mikä näkyy siinä, että se tuli markkinoille hoitokunnan kontrollin ulkopuolella.

Rajan läheisyyden vuoksi ei voitu avata suunniteltua kolmea postitoimistoa, vaan ainoastaan Kirjasalon posti. Se sijaitsi Raudussa, sen rautatieasema-alueen parakissa N II, joka oli vuokrattu VR:ltä hoitokunnan käyttöön. Lähetti toi postin Kirjasalon alueelta Kirjasalon postiin, missä siihen lisättiin merkit ja toimitettiin edelleen Suomen postitoimistoon Raudun asemalla. Pääosa postista oli osoitettu Suomeen, mutta tunnetaan myös ulkomaille menneitä lähetyksiä.

Merkkien ensimmäinen julkaisu

Ensimmäiset merkit suunnitteli luutnantti **Franz Kamara** (aiemmin **Lindstedt**). Merkkimalli perustuu silloisiin suomalaisiin ns. Saarisen-mallin merkkeihin sillä poikkeuksella, että merkkikuvan leijonan tilalle sijoitettiin Inkerin vaakuna. Varhaisin Inkerin vaakuna löytyy suomalaisesta Raamatusta vuodelta 1642. Ensimmäiseen julkaisuun kuuluu neljä penniarvoista (5, 10, 25 ja 50 penniä) ja kolme markka-arvoista (1, 5 ja 10 markkaa) merkkiä, aivan kuten Suomessakin vastaavaan aikaan.

Nämä merkit tulivat myyntiin 21.3.1920, ja olivat käypiä 4.12.1920 asti, poikkeuksena 10 ja 50 pennin merkit, joiden käypäisyysaika päättyi 10.8.1920 postitoimiston hoitajan **Yrjö Kiisselin** Kirjasalon Sanomissa 7.8.1920 julkaiseman ilmoituksen mukaan. Siitä huolimatta näitäkin merkkejä saattaa tavata myöhäisemmilläkin lähetyksillä. Merkit ▷

näyttävät saavuttaneen huomattavan suosion, etenkin keräilijöiden keskuudessa kuten oli tavallista jo siihen aikaan. On huomattava, että sekä hoitokunta että rykmentti/erikoispataljoona käyttiväy myös näitä merkkejä omaan kirjeenvaihtoonsa, samoinkuin yleisö. Yleensä arvioidaan, että päivittäinen postimäärä oli noin 50 - 70 yleisön lähettämään kirjettä.

Keräilijöiden osoittamasta kiinnostuksesta kertoo hoitokunnan laaja kirjeenvaihto keräilijöiden kanssa, sekä näiltä tulleet lukuisat tiedustelut ja ostotilaukset. Tästä kiinnostuksesta on osoituksena se, että jo 8.4.1920 mennessä oli tämän ensimmäisen julkaisun 5 (painos 4300 kpl) ja 10 (painos 2100 kpl) markan merkit myyty loppuun. Nämä merkit ovat käytännössä menneet kerälijöille, sillä senaikaisten postitaksojen mukaan nämä merkit oli ensisijaisesti tarkoitettu pakettipostia varten, eikä sellaisia aitoja käyttöjä tunneta. 5 ja 10 markan merkkejä esiintyy kyllä ylifrankeeratuilla keräilijäkirjeillä. Keräilijäostoja tukee myös se, että näitä merkkejä on jatkuvasti saatavilla filateelisilla markkinoilla, sekä leimattuna, että leimaamattomina. Kummastakaan merkistä ei tunneta nykyään yhtään kokonaista 100 merkin arkkia. 5 markan merkistä ei tunneta edes merkittäviä ryhmiä, 10 markan merkistä tunnetaan vain yksi 20 merkin ryhmä. 1 markan merkkikään ei ole kovin yleinen, mutta sellaisen merkin kokoarkki on olemassa.

Näillä merkeillä lähetettyjä postilähetyksiä on olemassa kohtuullinen määrä, mutta laajasta keräilijäkiinnostuksesta johtuen useimmat ovat ns ylifrankeerattuja eli niillä on merkkejä enemmän kuin postitaksa vaatisi. Sen lisäksi on tietysti luonnollista tarvepostia, joskin se on harvinasempaa. Tarvepostin lähettäjinä tärkeimmät ryhmät ovat hoitokunta ja rykmentti, jolla ei ollut vapaakirjeoikeutta tai omaa kenttäpostia.

Oman erikoisen maininnan ansaitsevat ne lähetykset, jotka on lähetetty Suomeen ”ulkomaille” ulkomaan postitaksan mukaisesti. Kirjasalon aluehan ei ollut Suomen valtionrajojen sisäpuolella. Senaikaisen Kansainvälisen Postiunionin (UPU) ulkomaantaksaisten lähetysten postimaksut poikkesivat Suomen omasta postitaksasta, jota oli tarkoitus noudattaa myös Kirjasalosta lähteviin postilähetyksiin. Näin ollen esiintyy kahdenlaista postilähetysten hinnoittelua. Tätä UPU:n hinnoittelua esiintyy yksityisten lähetyksissä, hoitokunta ja rykmentti noudattivat Suomen postitaksaa. Mainittakoon, että merkit olivat käypiä vain Kirjasalon postitoimiston leimaamina ja edelleen Suomen postille luovutettuina edelleen kuljetettavaksi. Tavataan myös lähetyksiä, jotka eivät ole Kirjasalon leimaamia ja joista Suomen posti on perinyt tai pyrkinyt perimään jälkikäteen postimaksun, eli ns T-leimattuja lähetyksiä.

Toinen julkaisu

Kuten jo mainitsin, niin ensimmäisen julkaisun korkeat markka-arvot, 5 ja 10 mk, oli myyty loppuun jo huhtikuun alkupuolella, vain runsat kaksi viikkoa niiden ilmestymisen jälkeen. Hoitokunnan oli siis tarpeen harkita uutta merkkisarjaa.

Tällä keraa tehtiin historiaa, sillä nyt tilattiin kivipainaja **Gustaf Niemeierin** suunnittelemia uusia isokokoisia kaksivärisiä kuvamerkkejä. Kuvat olivat merkkien keskuskuviot. Merkit olivat seuraavat: 10 penniä Inkerin vaakuna, 30 penniä sadonkorjaaja, 50 penniä kyntäjä, 80 penniä lypsäjä, 1 markka perunannostajat, ▷

Pohjois-Inkeri I sarja 5 - 50 p hienot nelilöt.

Pohjois-Inkeri II sarja.

Pohjois-Inkeri II sarja 1 mk nelilö hammaste-erikoisuus.

Pohjois-Inkeri I malli lisäpainamalla, 5 p, 10 p, 25 p, 10 mk.

5 markkaa palava kirkko (erään lähteen mukaan kyseessä olisi Toksovan kirkko), 10 markkaa kanteleen soittajat. Esimerkiksi Suomessa ei ollut tähän mennesä julkaistu kuvamerkkejä. Tähän julkaisuun liittyy Pohjois-Inkerin merkkien erityinen filateelinen erikoisuus: 10 markan merkkiä on painettu yksi arkki (100 kpl), jossa keskuskuvio on ylösalaisin! Tarkoituksella vai vahingossa? Painatustyön suoritti jälleen Wiipurin Kirja- ja Kivipaino Oy.

Toisen julkaisun käyttöönottopäivästä ei ole mitään virallista päätöstä, kuten ei ensimmäisen julkaisunkaan merkeistä. Varhaisin tunnettu päiväys on 10.8.1920, mikä on vahvistettu myös asianomaisen lähetyksen tuloleimalla. Tällä lähetyksellä on koko sarja 7 merkkiä.

Tämän sarjan käyttö kesti sitten 4.12.1920 asti mukaanlukien ensimmäisen julkaisun muut arvot paitsi mainitus 10 ja 50 pennin merkit. Näyttää kuitenkin siltä, että 10.8. jälkeen ei juurikaan myyty enää postaaliseen käyttöön ensimmäisen julkaisun käypiä merkkejä, keräilijöille kuitenkin.

Merkkejä on käytetty vastaavalla tavalla kuin ensimmäisenkin julkaisun merkkejä. Erityisesti voi mainita sen, että oikeasti ulkomaille lähteneitä kirjeitä on ehkä hieman enemmän kuin ensimmäisellä julkaisulla lähetettyjä. Yksi kysymys on ollut jatkuvasti esillä: saattoiko Pohjois-Inkerin merkeillä lähettää kirjeitä ulkomaille? Täysin yksiselitteistä vastausta ei ole. Pohjois-Inkerin hoitokunta ei ehtinyt anoa Kansainvälisen Postiunionin jäsenyyttä. Toisalta Hoitokunta ilmoitti ja vahvisti Suomen Kulkulaitosten- ja yleisten töiden ministeriölle noudattavansa kansainvälistä postisopimusta ja tämän perusteella sai anomansa postiyhteyden Suomen kanssa. Näin syntyi de facto tilanne, että Kirjasalosta Suomen kautta ulkomaille osoitetut lähetykset päätyivät ilman postimaksun jälkiperintää osoitemaihinsa Eurooppaan ja jopa USA:han asti. Näitä lähetyksiä tunnetaan ehkä 20-30 kpl. Vastaavasti hoiti Eesti itsenäistymisensä jälkeen 1919 postiyhteytensä ulkomaille Suomen kautta ennenkuin pääsi UPU:n jäseneksi.

Mainittakoon, että tämän toisen julkaisun merkit tulivat myös väärentäjien kohteiksi.

Entä sitten

Kun Kirjasalon alue luovutettiin Neuvosto-Venäjälle 6.12.1920, niin Kirjasalon postitoimisto lakkautettiin. Merkkien, sekä ensimmäisen että toisen julkai-

sun, viimeinen käyttöpäivä oli lauantai 4.12.1920. Hoitokunnalle jäi huomattava varasto kummankin julkaisun merkkejä, nimellisarvoltaan runsaan 800.000 silloisen markan arvosta.

Aluksi Hoitokunta ilmoitti myös keräilijöille, ettei merkkejä myydä enää. Tässä asiassa kuitenkin pyörrettiin päätös ja merkkejä alettiin jälleen myydä keräilijöille nimellisarvostaan. Tämä toiminta jatkui 1920-luvun alkupuolelle. Tämän jälkeen Hoitokunta kävi neuvotteluja eräiden postimerkkikauppiaiden kanssa loppuerien kaupoista ja ilmeisesti ensimmäisen julkaisun merkit myytiin 1920-luvun puolivälissä eräälle postimerkkikauppiaalle. Nämä olivat kaikki julkaisun penniarvoisia merkkejä, joita oli jäljellä kutakin lajia useita kymmeniä tuhansia kappaleita.

Toisen julkaisun jäljellä olevat merkit myytiin lehtori **Juho Koivistoiselle**, joka lunasti merkit maksamalla Kansallis-Osake-Pankille hoitokunnan lainan ja maksamalla loput erikseen. Tämä kauppa tehtiin vuonna 1922. Tämän kaupan yhteydessä Koivistoinen sai myös Kirjasalon postitoimiston leimasimen, joka sittemmin oli lainassa myös USA:ssa ja palautui sieltä vasta kesällä 1925 Suomeen. Missä leimasin nykyisin on, ei ole tiedossa. Osan saamastaan merkkierästä Koivistoinen myi Yrjänä Lähteenkorvalle.

Tätä ennen oli Hoitokunnan toimesta 1921 tehty osasta toisen julkaisun merkkejä kirjeensulkijamerkkejä tekemällä niihin päällepainama ”Inkerin hyväksi”. Näitä merkkejä tehtiin penniarvoisista merkeistä 5000 kpk kutakin penniarvoa ja 2000 kpl kutakin markka-arvoa ja niiden myyntihinta vastasi merkin nimellisarvoa. Näitä merkkejä oli Hoitokunnan hallussa vielä 1929, jolloin niitä päätettiin myydä hintaan 50 penniä/kpl!

Kiinnostukseni näihin merkkeihin

Kiinnostuin postimerkkeilystä kouluvuosien jälkeen uudelleen 1970-luvun alkupuolella. Jutellessani merkeistä yleensä silloin muutaman vuoden ikäisen poikani kanssa, hän otti esille Pohjois-Inkerin merkit ja ehdotti, että keräisimme niitä, koska ”ukkikin on sieltä kotoisin”. Näin alkoi taival näiden merkkien kanssa. Se on ollut mielenkiintoinen. Oman lisänsä tähän antaa se, että isoisäni **David Kähäri** oli rykmentin/erikoispataljoonan esikunnan kirjurialiupseeri. Valitettavasti en koskaan ehtinyt häneltä saada tietoja näistä asioista ennen hänen kuolemaansa. Näin tähän teemaan liittyy henkilökohtainenkin suhde. Jotkin hallussani olevista rykmentin/erikoispataljoonan lähetyksistä voivat olla hänen tekemiään?

Olen edelleen kiinnostunut saamaan tietoja näiden merkkien käytöstä sekä etsin koko ajan näillä merkeillä frankeerattuja kirjelähetyksiä tai postikortteja tai mitä tahansa muuta materiaalia aiheeseen liittyen. Mikäli lukijoilla on tällaista materiaalia, niin olen kiinnostunut niitä hankkimaan tai lainaamaan tutkimustarkoituksiani varten.

Yhteystietoni ovat: Heikki Kähäri, 31, rue du Scheid, L-6996 Hostert, Luxembourg; puh + 352 34 90 43 tai + 352 621 15 29 71; sähköposti: hkahari@pt.lu. Olen usein Suomessa, joten voin myös käydä paikan päällä katsomassa kohteita, mikäli se tuntuu paremmalta. ⓘ

IN MEMORIAM – JUSSI JÄNIS

Inkeri Peterson

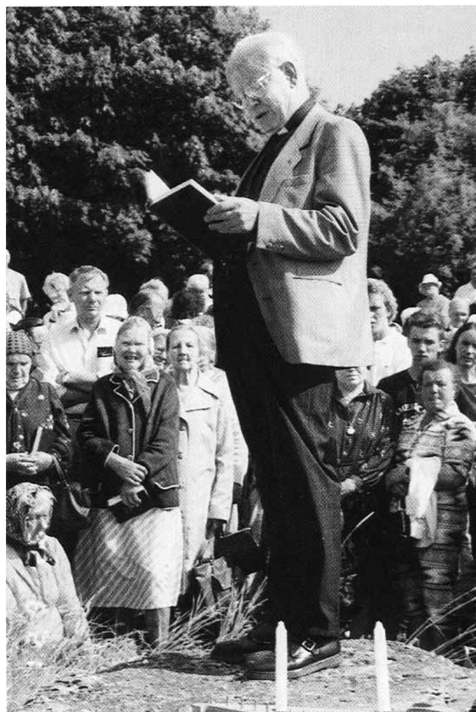
Kommolan kylässä Venjoen seurakunnassa Jäniksen perheeseen syntyi kesäkuun 1. 1926 poikalapsi, joka tunnettiin sittemmin Jussina. Todennäköisesti hänet kastettiin Juhoksi mutta Inkerinmaalla oli tavallista käyttää nimestä tuttavallisempaa muotoa. Yleisestä Juho-nimestä oli olemassa koko joukko muunnoksia.

Jussi oli koko ikänsä melkoinen kepposteliija. Hänellä oli tapana kertoa itse lapsuudestaan ja yhdistää naureskellen yksiä tarinoita toisiin puheessaan. Kylän tädit katsoivat usein huolissaan hänen peräänsä. Loukattuaan jalkansa viikatteeseen ja kulkiessaan hankalasti itsetehdyillä kainalosauvoilla, yksi naisista totesi huojentuneena: ”Nyt hän ei ainakaan voi saada aikaan niin paljon harmia kuin tavallisesti.”

Jussin koulunkäynnin aikana suomi kiellettiin koulukielenä vuonna 1937. Suomea ei saanut puhua edes välitunneilla. Viidennellä luokalla Jussi meni kouluun naapurikylään, mutta satutettuaan itsensä hän joutui lopettamaan vuoden lopussa koulunkäynnin. Vähän aikaa tämän jälkeen hän aloitti työt kolhoosissa.

Talvisota tuli ja monta seutulaista kutsuttiin Otto Ville Kuusisen armeijaan, jonka ajateltiin astelevan voittoparaatina Helsinkiin. Niin yksinkertaista se ei kuitenkaan ollut, mutta jatkosodassa Suomi ponnisteli Neuvostoliittoa vastaan yhdessä Saksan kanssa ja hyökkäsi Venäjälle keskikesän aikoihin vuonna 1941 ja miehitti Saksan kanssa länsi- ja Etelä-Inkerin. Kahden vaiherikkaan vuoden jälkeen Jussin perhe evakuoitiin Suomeen, jossa Jussi työskenteli renkinä jonkin aikaa, mutta meni sitten töihin ampumatarviketehtaalle.

Rauhan jälkeen syyskuussa 1944 alkoi kuitenkin tuntua epävarmalta jäädä Suomeen, sillä Neuvostoliitto vaati kansalaisiaan palaamaan. Tammikuun 30. 1947 perhe muutti Torniojoen tuolle puolen Ruotsiin ja jo heti muutaman kuukauden jälkeen Jussi sai töitä kangastehtaassa. Hän muutti Borås:iin, jossa hän ryhtyi heti toimimaan aktiivisesti suomenkielisen seurakunnan piirissä. Hän perusti kirkkoon nuorisoryhmän, joka kokoontui säännöllisesti Carolin seurakuntakodin kellarissa ja järjesti lomien aikana leirejä Hökkerumissa.

Jussi Jänis Tuutarin kesäjuhlilla vuonna 1991

Vuonna 1949 Jussi meni naimisiin Ida Näpin kanssa. Kuten monet muutkin pienten lasten tehdastyöläisvanhemmat he tulivat toimeen ja kasvattivat molemmat lapsensa tekemällä useita työvuoroja.

Inkerikerhon 25-vuotis juhlat.

Kun vanhaa ja rappeutunutta Mökkitorppaa kaupungin eteläpuolella, Kråkeredissä kunnostettiin inkeriläisnuorille, osallistui Jussi ensin remonttiin ja sitten leirin järjestämiseen. Leiri oli vuosien saatossa laajentunut pitämään sisällään myös lapset ja eläkeläiset. Juuri tuolla Mökillä vanhat nuorisopiirin aikaiset tuttavat tapasivat toisiaan myös Jussin 80-vuotis juhlilla.

Jussin suuri haave oli tulla papiksi, joten hän alkoi pitkän ajan jälkeen taas opiskella. Hän sai apua Gustaf Dahlbäckalta, joka tunsi hänet 40-luvulta lähtien käytyään usein Boråsissa pitämässä jumalanpalveluksia. Toinen avustaja oli Skaran piispa Helge Brattgård. He järjestivät yhdessä Jussille opiskelumahdollisuuden Göteborgin yliopistoon. Jussi vihittiin Skaran tuomiokirkon papiksi 11. kesäkuuta 1978. Hän toimi pappina Carolissa ja Gustav Adolfin seurakunnassa Boråssa sekä ruotsinkielisten että suomenkielisten keskuudessa eli siis myös inkeriläisten ja suomalaisten pappina. Muistan hyvin kuinka Jussi puhui aina ilman käsikirjoitusta. Hän käytti usein saarnoissaan kuvia ja tarinoita kokemuksistaan ja elämästään Inkerissä.

Jussi oli aktiivinen myös Inkeri kerhossa, joka nykyään kantaa nimeä Boråsin Inkerinmaan liitto (Borås ingermanländska förening). Hän näkyy takarivissä ohessa olevassa kuvassa, joka on otettu liiton 25-vuotis juhlista vuonna 1972 ja jossa poseeraavat ne boråsininkeriläiset, jotka kuuluivat liiton hallitukseen. Jussi osallistui liiton syysjuhlien ohjelmaan vielä muutama vuosi sitten.

Jussi oli sosiaalinen ihminen ja hänellä oli suuri tuttava piiri niin Inkerissä, Suomessa kuin Ruotsissakin. Hän oli aina niin ihmisläheinen, että uusia ystävyyssuhteita syntyi jatkuvasti lisää. Hän oli todellakin ystäviensä ystävä.

Me tulemme muistamaan Jussi Jänistä pitkän aikaa yhtenä meikäläisistä. ◐

Ruotsinkielisestä muistokirjoituksesta kääntänyt Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Koulussa ei saanut puhua suomea edes välitunneilla.

Inkeriläisten Viesti 1959 n:o 2, s. 4–5.

Mustilokeiroist

Kun tään meijän lehen palstoil on olt näitä vanhoi muistoloi sielt rakkaast synnyinmaast, mie ajattelin, mie ajattelin, jot työ suvaitsisitte, niin miekii muistelisin vähä. Vaik oonha mie näit muistelt joka päivä 25 vuuvven ajan, mut en ooo koskaan pant paeril.

Mie muistlenkii nyt rakkaast kotikylästä, kauniista Kaljaalast, niin ko sen virallinne nim kuuluu. Vaik ne naapurikylälöiset olkii kehanneet antaa sellaisii haukkumanimmii ko Korpikylä ja venäläisittäin goorod Koljaala. Hyö näät pittiit meijän kyllää niin köyhän, ko se ol kovin ettäält Pietarista. Tekkiit pilkkalaulunki meist. Tällaisen: Kaljaalaiset kakattaat koi oo leivän pallaa, aijaat kehnoil hevosil Kokkosmääest allaa.

Ei ne mein kylläiset siint välittäneet, vaa lauloit takaisi, jot: Kuuluu, kuuluu kolina, ko kontulaiset aijaat, niil on hyvät hevoset, mut rokostkast on valjaat. Vaik näin laulettii naapureist, ni ei siint kukkaa ottant pahaksee, vaan se pidettii lystinä.

Vaik meijän kyllää pittiitkii monet köyhän ja kaukaisen korpikylän, miust se ol ainaki silloin lapsen rikkain ja kaunein kylä koko muailmas. Eikä se mikkää pienkää olt. Talololkii yl 70. Kylän eri osil ol viel jokaisel oma nimi. Miun kot ol Mäkeläs. Siin ol ne Kurkelan kujaset. Niitä pitkin ol ennen vanhaa Suomen puolen tonterlaiset ajaneet Pietarii. Milloin mitäkii tavaraa myömää. Siel ol mänt kaupaks kaik muu, ei vaa katajat.

Kerrottii et kerran ol miun äijäin isä tult Pietarist ja tavaraa ol olt paljo, ihan rattaat täynnä. Tonterin mies ol mein saunas ja ihmettel kovast, mitä sie Antero veit ko näin paljo toit? Mitä mie vein, katajoi!

Seuraaval viikol ol Tonterin mies koont suuren kuorman katajoi ja män Pietarii. Mut ei niitä olt kukkaa ostant, vaik myyjä ol kyl huutant kovast: Kuppiitte kaja, kuppiitte kataja!

Ei hää olt siint sen enempää suuttun. Ol vaa olt, ettei paljo haastelt. Hään äät ol tuumiint kostoo Anterool, ja olha kerra tultkii. Se tapahtu sil viisii, se miun äijäin isä ol kerran suntak illal mänt Tonteri miehel kyllää. Mitä ihmettä, siel ol yhel kanal 25 poikaa. Miten se voi olla mahollista, niin paljon yhel kanal. Tonterin mies kiireest selittämää, jot ei siin oo ko 5 kananpoikaa, ne 20 on metsäkananpoikaa. Mie hain niitä tuolt Sammaljoen varrelt katajikost. Siel niitä on vaik minkä verra. Huomen viel haen lissää. Ko ne tuost vähän kasvaat, mie tien niil karsinan ja leikkaan vähän siipii pois, jotteivät pääse lentoo. Talvel ne ovat jo suurii ja silloin ne ovat Pietaris kalliita.

Äijä ol lähteent kiireest kotiin. Koko yön hää ol teht läävän taa aijaksista suurta karsinaa. Aamul aikasee ol ottant tattinaperkan ja hurstin ja lähtent metsää. Naapurit ja kotväk luuliit ei äijä on tult sekapäiseks. Kaks naapurimiestä läks seuraamaa, ettei hää vua itsiää vahingoittais. Hyö olliit kauempaa katselleet, ko äijä ol ryömint, väännelt ja käänneelt katajoi koko pitkän kesäisen päivän. Illal myöhää ol tult kottii ja ärjäissyt ämmäl, joka ol kovin hätääntynt, ei siel viel tattiloi oo. Mänt sit aittaa makkaamaa ja makas seuraavaa iltaa saakka.

Ämmä ol sit illal kysynt, mitä uniloi sie Antero näit ko näin kauan makasit, eikä sinnuu kukkaa saant yllää? Katajoi ja metsäkananpoikii, ol äijä ärjäissyt.

Tulha asja myöhemmin tunnetuks koko kyläs. Sitä naurettii ei vaa Mäkeläs, vaan myös Seppäläs, Sauojal, Hälismääel ja ihan Konnunkyllää myöte. Myöhemmin ol juttu koko Valkeasaarel tieos.

Kerrottii, et siint miu äijäin isäs ja Tonterin miehes ol tult entistä paremmat kampraatit. Yhes hyö ol aina Pietarii reissunneet ja monet talvet olleet Rostatiskii rahis.

J. Jussila

Inkeriläisten Viesti 1959, n:o 3, s. 8–9.

Leikillistä haukkumanimistä,

joita eräitten seurakuntalaisten tai kylien asukkaat saivat naapuriseurakuntalaisilta. Näitä köllinimiä annettiin hyvin erilaisista syistä tai joskus ehkä syyttäkin. Niissä oli usein huumoria mukana, mikä lievensi sanojen merkitystä. Luettelen muutamia ja toivon lukijain lisäävän tätä luetteloa ja kirjoittavan lehdellemme selostuksia minkä vuoksi mikin köllinimi on annettu.

Tuutarilaiset olivat kissankeittäjiä, skuoritsalaiset – naurisvatsoja, saamostin kyläläiset –mutakäpäläisiä, Rönölän kyläläiset – sikoja, lyysmäkeläiset – tipuja, venjokelaiset –häränhännänkiertäjiä. Kattilaisten kylää haukuttiin Tuskalaksi. Hietamäkeläiset olivat piirakanampujia, reisinäiset – sievoilopotlaisii. Iiskinän asukkaat (Skuoritsa) olivat vanniloi, Pien-Taaitsan – Galilean kansalaisia, ruussivalaiset (Venjoki) – pusironajajia, tyröläiset – ruumiinpuottajia, rääpyväläiset – rokkii, keltolailaiset – kotsanoi. Sakkoisille sanottiin:- Milloin mänette tihkuu pakkoo Hatsinaan. Ontrovalaisia (Skuoritsa) sanottiin paksusäärisiksi tai tiikinpolttajiksi.

Liitän tähän Samuli Paulaharjun kirjoituksessa Kotiseutu 1914 mainitut Inkerissä käytetyt köllinimet. Liisiläiset oli ristitty kukonupottajiksi tai papin hirttäjiksi ja spankkovalaiset – ruumiin rappaajiksi. Liissilän hallikaisia oli haukuttu pimiän pelkääjiksi, hovimäkeläisiä – korentomäkeläisiksi, Kaipaalan kyläläisiä – vasikan pelkääjiksi ja uljanalaisia – vasikan ampujiksi. Spankkovan Uuden kylän eläjiä sanottiin kuuntervaajiksi ja Tääkelin miehiä haukuttiin pässivaareiksi. Vereppiläiset oli ristitty löyhäpöksyiksi. Tuomitslaiset taasen rytypöksyiksi. Spankkovalaiset puolestaan kelläsivät Pornitsan kyläläisiä kutsumalla kuuta Pornitsan päiväksi. Kuitusiin kylän asukkaitten kerrotaan olleen niin pikkusia, että mahtuivat uunin koloon tappelemaan ja tulitikuilla

toisiaan mukiloimaan. Venjoen Saamositin kyläläisiä sanottiin vainaanpuottajiksi. Moisinan vallan eläjiähaukuttiin oravankauppeiksi. Kupanitsan kikkeröiset olivat tsäiljypäitä. Kelosiin kyläläisillä kerrottiin olevan yhteinen taikinapytty ja Vesikkolan kyläläisillä samoin yhteinen kirnu. Kelosilta ja Vesikkolasta olevilta tavattiin kysyä, missä talossa nyt on taikinapytty tai kirnu. Spankkovalaisia sanottiin myös jamakkovatsoiksi.

Suomen puolella rajaa käytettiin myöskin köllinimiä. Mm. Kivennavan asukkaita haukuttiin samoin kuin tyröläisiä vainaanpuottajiksi. Skuoritsan korpikyläläisiä sanottiin kiertäjiksi.

JT

ÄIDIN HYRÄILYLAULU

Reino Jaakkimainen kertoo muistelleensa usein veljensä Matin kanssa laulua, jota äidillä oli tapana hyräillä. Hän uskoo, että laulu oli suosittu vanhempiensa aikana ja näin ollen tuttu ehkä muillekin inkeriläisille. Suruäänellä hyräilty laulu kulki näin.

Mistäs tulet kustas tulet poikani iloinen?
Meren rannalta, meren rannalta Äitini kultainen,
Meren rannalta, meren rannalta Äitini kultainen.

Mitäs' sieltä tekemästä poikani iloinen?
Hevostani juottamasta Äitini kultainen,
Hevostani juottamasta Äitini kultainen.

Mist' on miekkas' vereen tullut poikani poloinen?
Pistin veljeni kuoliaaksi Äitini kultainen,
Pistin veljeni kuoliaaksi Äitini kultainen.

Minnes' lähdet, kunnes' lähdet poikani poloinen?
Maille muille vierahille Äitini kultainen,
Maille muille vierahille Äitini kultainen.

Milloin sieltä kotiin palaat poikani poloinen?
Silloin kun tähdet taivahalla tanssii Äitini kultainen.
Milloin kun kaikki tuomiolle astuu Äitini kultainen.

PYHÄKOULUKIRJAN SIVUILTA

Hyvinkään Inkerikerhon perustajajäseniin kuuluva Lydia Vivolin puolestaan on muistellut Inkerin pyhäkoululaulukirjassa ollutta laulua nimeltä Heli. Sitä laulettiin Lydialle usein hänen sairastaessaan tubia ja luumätää jalassaan. Laulun sävel on Joseph Haydniltä.
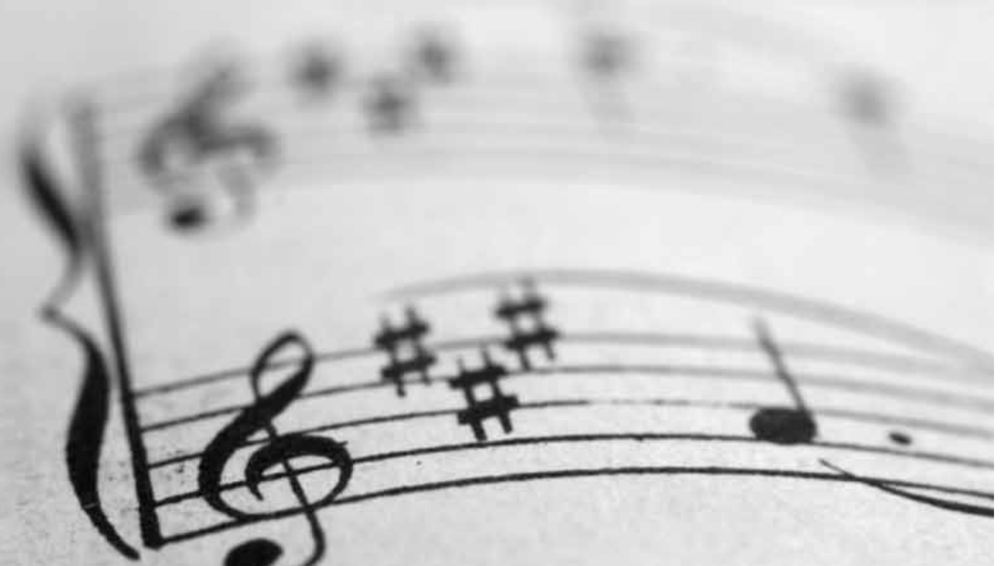
Heli

Vuoteella lepää Heli kipeänä jäsenet
Tuo isän, äidin silmiin karvaat kyyneleet
on lemmittynsä kohta jo heidät jättävä
ja pienen ystävänsä on hauta peittävä.
Ei tytön isa huoli Herrahan uskaltaa.
Hän rohkeneepi väittää:
"Ei ole Jumalaa !"
Mut äiti onnellisna Jeesusta muistelee
ja tästä ystävästä hän usein kertoilee.

Kerran, kun isä yksin ol` luona lapsensa
loi Heli heikon katseen ja lausui huulensa.
nyt rakas isä kohta käteni kylmenee.
Mä kuolen, mutta minne sieluni joutunee?
On äiti osoittanut tieni mulle taivaaseen,
Mutt isä kieltää Luojan ja elon ikuisen.
En tiedä kumoaa uskon, isää vai äitiä.
On eri usko teillä, kumpaako uskon mä.

Nyt isän valtas itku. Hän puhkes puhumaan.
On äidilläsi oikein, sä usko häntä vaan!
Heli uskoi turvallisesti uskoi Jeesukseen
Hän nukkuin herätäkseen elohon ikuiseen.
Kokea sai nyt isä kipua katkesaa
ja etsimähän alkoi armon Jumalaa
Vanhemmat, mitä tietä näytätte lapsillenne
ohjaatte kenties synnin maailman poluille..

Tääll ei saa yhdes olla vaikk´ kuinka pyydämme,
vaan haudan tuolla puolen toisemme löydämme
oi älkää huokaelko, on siunaus Herramme
ja kerran luona Herra me saamme palkkamme.
Tääll ei saa yhdes olla vaikk´ kuinka pyydämme,
vaan haudan tuolla puolen toisemme löydämme
oi älkää huokaelko, on siunaus Herramme
ja kerran luona Herra me saamme palkkamme.

Niitä näitä inkeriksi

Edvard Hynninen
Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 1/2011 aloitetuille muistelmille.

Kylän koulu
Koulu olj neljluokkainen
ja opettaja olj yks

Mein kylän koulu seiso Pietarlan huaran piäs — suur puinen ykskerroksinen talo läkkikaton al ja suuriin ikkunoin kans. Seinät olliit nakkiast lauvoitettu ja mualattu vualeiks taivaansinisiks, talon ies levis matala nurmikko ja pitkin aitaa seisoit korkijat puut.

Koulu olj neljluokkainen, opettaja olj yks, luokkahuonekii olj yks, siin seisoit neljäs riävys koulupenkit ja kerrallaa oppi kaks luokkaa: yhteen vuon — ensimäinen ja kolmais, toiseen — toin ja neljäis. Joka luokka istu kahes riävys, kunis opettaja pitj yhen kans puhheit, toin sil aikaa tek läksyy. Opettaja elj samas talos kahes komnatas.

Mie mänin kylän kouluu kakskymmentkaheksanteen vuon, silloin opettajan olj mein kylän Marpetrovna, tyttönimeltää Tarsalainen, Vaantuvan Antin nainen. Hiä opetti lukemaa ja kiruttammaa suomeks ja vennäiks, en muista, mil kielel hiä opetti muuta, kaik oppilaat olliit suomalaisist perreist, vaik tiesimmä myö vennäinkii kielen.

Ko opin toises ja kolmannes luokas, opettajat jo olliit venäläiset ja ne joka vuosj vaihtuit, taisiit olla kelvottommii. Yhest luaittii, jot yhtä perrää seurustelj Suarin upseerein kans, se ei näyttint meilkää. Toin meil olj hyvä, myö yhtä perrää käimmä retkeilyil taikka pitimmä piirleikkii.

A mitävart Marpetrovna lopetti opettamisen hiä selittelj, jot muka työ tulj hänel liian hermolliseks.

Koulus piettii iltamiikkii, kons olliit tantsut, kons näytelmä, näyttelijät — omat, kylän prihat ja tytöt. Näytettii siel kinnookii, näyttäjät aijoit massinal (autol), Pauluskoist. Työnnettii koulupenkit syrjää ja pantii katsojil pitkät matalat penkit.

Eistäin kinnoo näytettii äijäin kujas, se olj viel uutta lystii kyläs, muistan ko Uapurlan Katissa ja Juakkolan Katja–kummi kuatuit penkin kans selällee, ko istuit ensimäises riävys, a kinos hevoset lensiit kohallee ämmiin piäl.

Koussuloisetkii käivät mein koulus oppimas ja iltamis, ommaa heil ei olt.

Kirkko
Kirkko — kiinj, pappi — tyrmää.

Samal ajal, ko tulj kolhoosa, yhtäkkijää pantii kiinj kirkko, ilman ilmoituksii ja selityksii.

Mein kylä kuulu Venjoen seurakunnal, kirkko seiso Piäsölän kylän piäs Pappilan lopotin luon, molemmat kylät lik Pauluskoita. Kirkko olj suur, kivinen, korkijan toornin kans, potrast seiso miäjen piäl ja näky ettält. Kirkko olj potra sisästkii: korkija lak, paljon valloo ja ilmaa; papin suarna, seurakuntalaisiin laulu ja urun soitto mieltyväst kaikuit kirkon avaruuvves.

Palvelukset männiit juhlallisest, papin suarnat olliit vaikuttavvii, a ennen jumalanpalvelusta pappi ilmoitti seurakunnan uutiset. Papin kans sai neuvotellakkii vaik millaisist asjoist ja suahha appuu, pappi olj oppint ja hyvä ihminen.

Joka suntak pantii paremmat vuatteet piäl ja tultii kirkkoo — paljon ennempää jumalanpalvelusta. Jot ois aikaa nähhä sukulaisii ja tuttavii, seurakunta olj suur, etäisist kylist ihmiset aijoit hevosil. Vaihteltii uutisii, kutsuttii toin toisijaa vieraihen, seurusteltii; puhelinta kylis ei olt, kirjeit ei kiruteltu.

Myökkii, kylän pojat–pörhöpiät, käimmä joka suntak kirkos, vua meil olliit omat huolet. Ensimäinen — nähhä miten urkuu pumpataa ilmaa: suur miesj sakjan mustan parran kans seiso kahen paksun lauvvan piäl ja painelj niit, just ko ois sotkent taikinaa. Myö pilkistimmä ovenruaost.

Toin asja — kavuta kirkon toornii, sielt sai ettää nähhä: tuol olj Pauluskoi, tiälpäin — Papin lopotti ja sen peräst — Koussula. Ja peltoloin tuant näkkyit vähän meinkii kylän taloloin katot. Toornin ov tais ollakii jätetty auk meit vart, jot meil ois enemmän intoo tulla kirkkoo. Vaik kuuntelimma myö vähän aikaa jumalanpalvelustakkii. Kirkkoo meil olj oma tie peltoloin läp.

Nyt, yhtäkkijää, kirkko — kiinj, pappi — tyrmää… Ja uo vaitj (tulet viel "kansanviholliseks").

Pyhäpäivätkii loppuit.

Kirkon talo Piäsöläs seisoo tänäpäinkii, vua rappeuutunt ja ilman toornii, sen vei pois sota; vaik vanhaksee seisoo kestäväst ja sorjastkii. Sissää Suarin kasv'institutta tek konttooran, kakskerroksisen. Hautausmua kirkon luon on kokonaa tuhottu, Kassuaren äijäin hauvan piäl seisoo kivinen kakskerroksinen talo.

Nykyisen lain mukkaa kirkon sais entistää, vua ketä vart?

Seurakuntaa ei uo.

Kulakat

Oma valta pitj tiälkii tarkkaa huolta
kansalaisistaa — silmäl ja korval.
Uusii asukkaitaa suojeliit ikuiset Hipinän vuoret,
a kesäinen pohjolan aurinko säteil
heil ympär vuorokauven.

Samoil ajoil, ko tehtii kolhoosoi, alettii tehhä kylis kulakkoi, kaikkin rikkait ilmoitetti kulakaks, ryöstettii omaisuus ja itsijää perreen kans karkoitettii, inkerläisii vietii Hipinää, Hipinän vuoril. A kaikkiin rikkait kyläs olliit kaikkiin älykkäät ja kaikkiin ahkerat, mahtollisuuvet rikastuu kaikil olliit yhellaiset.

Mein kyläs kulakaks ei joutunt kukkaa, niinku mie jo mainitsin, seljsovetan preta silloin olj mein kylän Katutuvan Juakko, hiä osais puolustaa kyläläisii. A talolois piettii valmiin tyrmäsalkku jokapäiväisiin kampsuin kans.

Miun Kassuaren äijäin kulakkoitii. Kassuar, Kaskisaari, olj neljäs virstas mein kyläst, sielt olj tuotu miun äitiin.

Äijää — tyrmää, Sassa–eno ja Anju–

tätj — Hipinää, a viisvuotinen Nelli yöl tuotii meil, kuka lie kyläläisist pitj huolta. Viikon peräst äijä lasettii tyrmäst pois, hänel olj ylj seitsämääkymment vuotta, alko vunukkansa kans ellää meil.

Äijäl olj tavallinen talous, "liikaa" rikkautta — talo olj kakskerroksinen, ja hiä tek vähän kauppaa, möi Suarin varuskunnal heinää. Koko omaisuuvvest äijäl, sattumalt, jäivät kultaset tunnit, ne olliit housuin kormonos (taskus), ja militsan käsj mänj vinnoo, ko hiä pistj kättensä äijän kormonoo, eikä käsj tuntiloihen sattunt.

Koht äijä kuolj, monjaan vuuvven peräst kuolj tautii Nellikii.

Koltkymmentkaheksanteen vuon mie käin enojain ja tätijäin katsomas, miul olj kuustoist vuotta. Hyö elliit Hipinäkorskas pitkäs puises parakas, heil olj pienj huone yhen ikkunan kans. Sassa–eno ruato hevosmieheen, mis ruato Anju–tätj, en muista.

Siel olliit omat "kolkuttajatkii", enkaveteen salaiset tietottajat (vaik kaik ihmiset heit tunsiit); yks niist kerran käväis, ko enon ja tätin tuttava, ja kutsu minnuu kinnoo, täti kerkis miul sopottaa, kuka hiä olj. Se koittelj pittää epäiltevvii puh-

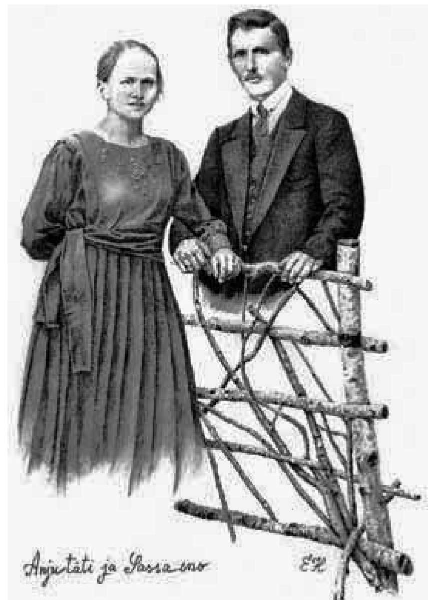
heit, mie olin vaitj. Lieks tuo olt "kolkuttajan" temppuu? Oma valtio pitj tiälkii tarkkaa huolta kansalaisistaa — silmäl ja korval. Uusii asukkaita suojeliit

ikuiset Hipinän vuoret, ja kesäinen pohjolan aurinko säteil heil ympär vuorokauven.

Koltkymmentseitsämäis vuosj

Kyläst vietii kakstoist henkee.

Pimjäl lokakuun yöl koltkymmentseitsämättä vuotta mein talon ovvee kolkutettii, sissää tulliit kolhoosan preta ja militsa. Pere nostettii yllää, militsa käi tekemää

Anju-täti ja Sassa-eno

kotjtarkastusta, kiäntelj vuoteit ja kurkistelj sänkylöin alla. Kuhnist (keittiöst) hiä otti karpin pöytäveitsii ja kahveljloi, huarukkoi, ja äräht:

— Mitävart näin paljon veitsii?! Kolhoosaa vart, sano hiä, ja anto karpin pretal. Hiä menettelj talossamme samallain, ko "kansoin isä" valtakunnassa. Luhist, vintist, militsa otti koko säkin kirjoi, se säkki seläs isä läkskii kotjtalost, ja ennää myö hänt emmä nähneet.

Uamusil preta toi veitset ja kahvelit takaisin, a äitj läks Pauluskoin militsaa tietustelemaa. Militsas sanottii, jot isän asja on mitätön, ja isä huomeen tulloo kottii. Huomeen isä ei tult, äitj läks militsaa uuvvestaa, esmiesj nostelj olkapäitää ja sano, jot yöl tulj käsky laittaa Kaik vankit linnaa (Pietarii).

Samal lokakuun yöl olj vankittu Matti Unnukkainen, hiä olj uus ihminen kyläs, elj kaikkinee vähän. Kesäl koltkymmentkaheksatta vuotta hänelt tulj… kirje (kirjeinvaihto vankittuil olj kielletty). Se olj ilman kirjekuorta ja ilman postmerkkii, koltkulmaiseks kiännelty paperrepale,

miten se lie tultkaa. Matveisteppants kirutti, jot ovat issäin kans leiril, saivat molemmat kymmänän vuotta ilman kirjeinvaihtoo ja jot issäin leirin sairaalas kuolj. Viel olj kirutettu, jot suap laittaa sähkösanoma (osoite olj pantu), maksaa vastauksest, tulloo virallinen tietotus. Myö teimmä ja tietotuksen saimma.

Yheksänkymmentneljänteen vuon mie käin Pietarin "suures talos", sisäasjahallinnos, lukemas issäin asjaa, tulliit sellaisetkii ajat Vennäin valtakunnas. Asja olj yhteinen, kahen Matin, Hynnisen ja Unnukkaisen, miul sanottii, jot suan lukkee vua issäin sivut.

Enkaveteen kersantti — syyttäjä kirutti, jot issäin Matveisteppantsan kans "varastiit 56 kuormaa, 1 500 puutaa, kolhoosan heinää, kaik möivät, saivat 12—13 tuhatta ruplaa, rahat joivat, ja sitävart kolhoosan karja kuolj nälkää". Tiä olj niin suur, hirmuinen, valhe, jot sitä ei uo tarvis kumotakkaa: molemmat Matit olliit arvoisii kylän ihmisii, viinaa eivät ottaneet kaikkinee, viina yleensä kyläs olj suur syntj, sitä pyhäpäivinkää ei pantu pöyvvän piäl. Kolhoosas, yleensä koko kyläs, ei kuolt konsaa ykskää lehmä, sitä enemmän — nälkää.

Toin syytös — isä, ko olj kolhoosan preta, tek kolhoosal paljon vahinkoo. Isä konsaa ei olt kolhoosan preta. Viel olj kirutettu, jot isä olj kulakan poika — ei olt, jot akittierais kolhoosaa vastaa…

Eikä millaisikkaa totistuksii.

Yhelkää sivul ei olt isän alkirjoitust (vaik wsen paikka olj merkitty).

Neljkymmänänteen vuon asja olj tutkittu uuvvestaa, taisiit hommata Unnukkaisen sukulaiset (Unnukkaisen ossaa mie en lukent); olliit kutsuttu entiset totistajat, eikä ykskää heist vahvistant syytöksii, sannoit, jot tällaist Matveipetrovast konsaa eivät sanoneet eivätkä voineet sannoo. Uus kersantti kiruttaa: syytökset eivät olleet totistettu, mut jos ottaa huomioo, jot Hynninen on "yhteiskuntavuarallinen ihminen", tuomio on jätettävä entiseksi.

Finita la commedia, näytelmä loppu, niinku muinaiset sannoit.

Seitsämänkymmänänteen vuon isä olj rehapilitoitu, asjas olj sanottu:

1. Syytökset eivät olleet totistettu.

2. Tutkinta olj suoritettu laittomast.

3. Syytös ei olt asetettu lakkirjan mukkaa.

Asjas loikoit kaks passii, issäin ja Unnukkaisen, palvelija, maijor, anto miul issäin passin muistoks. Ei vua passis uo kuuvvaa eikä alkirjoitust.

Samal ajal olj vankittu Piäsöläs miun Junni–settäin, issäin velj, hänen asjaa mie lukkee en suant.

Mein kyläst olj viety kakstoist henkee, siin luvus kaks vanhaa talon emäntää, vua naiset lasettii takaisin kottii. Tietoo tulj viel kahest vankitust: Matveipetrova III — ammuttu, nim olj perestroikan aikaa sanomalehen luettelos; Vaantuvan Uatj — on luettelos "Tseljabinskin keskitysleirin suomalaiset uhrit", Carelia, 2, 1997:

"Hynninen Adam Petrovitš, s. 1911, Leningradin alue, Slutskin piiri, Kulomotaren kylä; k. 17.01.1943."

Ennen sottaa Pauluskoi olj Slutsk, a mein Gummolosarei muotostu luettelos Kulomotareks.

Julkaistu aikaisemmin Carelia-lehdessä 6/2010

Kirjoittaja on syntynyt Inkerin Venjoella, Humalsaaren kylässä. ⓘ

Wladimir Kokko

UUTISKOLUMNISTIN KANNANOTTO

Moni asia tehdään Venäjällä toisin kuin muualla. Toisin pysäköidään auto, sen saa jättää mihin vaan, miten vaan ja se on maksutonta. Toisin hoidetaan köyhyyttä, kerjäläisille innokkaasti annetaan kolikoita. Toisin syödään, rasvaista keittoa seuraa vielä kalorisempi ”pääruoka”. Ja tietenkin toisin juhlitaan. Uudenvuoden juhlinta on siitä paras esimerkki.

Valtiovallan siirryttyä bolshevikkeille ateismista oli tullut virallinen ideologia. Venäläisestä kalenterista poistettiin kaikki ”uskonnolliset juhlat”. Pääsiäisen vietto kotona tai kirkossa helposti johti ”syylistyneen” ”toverituomioistuntoon”, taas puoluejäsen heti sai potkut ”työväen etujoukoista”.

Jouluakaan ei saatu juhlia, joulupäivät niin vanhan kuin uuden kalenterin mukaan julistettiin tavallisiksi arkipäiviksi. Ahdistaen uskontoa ja poistaen sitä ihmisten elämästä kommunistinen valtiovalta asetti uusia palvontoja ja tapoja. Juhlia piti yhdessä ja mieluummin kulttuuritalossa. Pelkkiä vappuja ja vallankumouksen päiviä ei riittänyt ja 30-luvun alussa ryhdyttiin juhlimaan uutta vuotta. Kuusen koristelemista juhlaksi ei pidetty enää syntinä.

Joulun juhlintaan kuulunut puu muuttui näin neuvostojärjestelmässä uuden-vuodenjuhlan koristeeksi. Pikkuhiljaa samaan juhlaan liitettiin myös Pakkasukko lahjoineen. Sodan jälkeen Pakkasukon ympärille on kehittynyt aikamoinen tarina. Pakkasukko asuu pohjolassa ja hallitsee pakkasia, apulaisena hänellä jo joku nuori Lumikki. Pakkasukon tehtävä uudenvuoden yönä on sytyttää valot kuusessa ja jakaa lapsille lahjoja. Tavallisesti pahat voimat estävät Pakkasukon tuloa, mutta kaikkien nallejen, pupujen ja lumiukkojen avulla hän pääsee lasten luokse. Saadakseen lahjan lapsen pitää laulaa, tanssia tai lausua runo Pakkasukolle.

Aikuisten uudenvuodenyönä tulee juoda paljon shampanjaa (muiden juomien rinnalla), sytyttää ilotulitteita ulkona, laulaa, tanssia ja pitää muuten hauskaa koko yön. Pöydällä on ehdottomasti oltava oliviésalatti ja mandariineja. Toisin sanoen juhlinnasta on tullut kokonainen rituaali.

Lukija huomaa, että lähes kaikki, mitä muut tekevät jouluksi tai jouluna venäläisillä tapahtuu uudenvuoden juhlinnan yhteydessä. Juhlaruoka, Pukki, lahjat ja joulupuu kuuluvat Venäjällä uudenvuodenjuhlaan!

Kerran uudenvuodenyönä matkustin laivalla Tallinnasta Tukholmaan. Ravintolan vieraille tuli täytenä yllätyksenä, että Moskovan ajan uudenvuoden lähestyessä ennen sitä rauhassa olleet venäläiset alkoivat villiintyä. Heille tuli Pukki, he saivat lahjoja, lauloivat ja tanssivat kovaa. Joulujuhlan hiljaisuutta ei näet otettu mukaan venäläisten uudenvuoden juhlintaan.

UUTISIA INKERISTÄ

Kun vanhan kalenterin mukaan ortodoksijoulu tulee 7. tammikuuta (nykyään se on merkitty kyllä punaiseksi!) venäläiset eivät tiedä, mitä pitää tehdä. Uskovaiset käyvät kirkossa, mutta tavallinen kansalainen ei tunne mitään joulutapoja. Neuvostokoneisto on onnistunut tuhoamaan perinteiset joulutavat hyvin. Se, että nykyään uusi vuosi alkaa ennen kuin Jeesus syntyy ei huolestuta Venäjällä ketään.

VIIMEINEN KUNNIANOSOITUS POLIITTISTEN VAINOJEN UHREILLE?

27. joulukuuta 2011 presidentti **Dmitri Medvedev** on allekirjoittanut määräyksen erikoistyöryhmän perustamisesta. Työryhmän tarkoituksena on ”ehdotuksien valmistelu poliittisten vainojen uhrien muiston ikuistamisohjelmaan”. Työryhmän on esitettävä ennen maaliskuun ensimmäistä ehdotukset, joiden perusteella Venäjälle laaditaan poliittisten vainojen uhrien kunnianosoitusohjelma.

Tulevassa ohjelmassa on ainakin kolme päälinjaa. Tavoitellaan 1) muistomerkkien pystyttämistä, 2) poliittisista syistä vainottujen elinolojen parantamista sekä 3) arkistojen avaamista ja vastaavan tutkimustyön edistämistä.

Inkerin Liitto pitää määräystä tärkeänä ja ajankohtaisena. Valmistamme omat ehdotukset Leningradin alueen ja Pietarin kaupungin hallinnoille. On vähän epäselvää, miksi työn aikataulu on niin tiukka, miksi se pitää ehtiä tehdä ennen presidentinvaalipäivää 4.3.? Uusi ohjelma laaditaan osana ”yhteiskunnallista sovintotomintaa”, Venäjällähän yhteiskunta on edelleen jaettu niihin, jotka kiroavat Stalinia ja niihin, jotka häntä ylistävät. Sen yhteydessä tulee mieleen, eikö tällä kertaa kyseessä ole viimeinen kunnianosoitus poliittisten vainojen uhreille?

KUVITTELEMATONTA SAMPOA ETSIMÄSSÄ

Inkerin Liiton nuori jäsen Igor Kondratjev on kirjoittanut kirjan, jossa väittelee löytävänsä sammon! Tekijän mielestä sampo oli kaloja täynnä ollut järvi, jonka pohjalta vesi toi pelloille myös arvokasta mutalannoitetta ja sillä tavoin rikkautta omistajilleen. Vesi pysyi järvessä korkealla sen takia, että ainoan siitä virtavan joen poikki sidotuista puunrungoista rakennettiin pato. Kondratjevin mielestä sammon takominen kansanrunoudessa tarkoittaa juuri tämän padon rakentamista.

Tekijä on löytänytkin sen järven. Se on hänen mielestään Samro-järvi Leningardin alueen lounaispuolella. Igor Kondratjev ei ole folkloristi, ei filologi eikä arkeologi, vaan amatööritutkija. Tutkimuksissaan hän on käyttänyt hyviä karttoja ja jostakin syystä saamen kielen sanakirjaa. Tutkija on varma, että Pohjolan asukkaat olivat saamelaisia!? Näin ollen Samro tarkoittaa hänelle saamemerta ja sampo saamepohjaa. Vasta ilmestynyt tutkimus odottaa asiantuntijoiden palautteita.

UUTISIA INKERISTÄ

INKEROISNUKKEKIRJA VALMIINA

Inkerinmaan perinteisten nukkeiden valmistelu kuuluu Pietarin Inkerin Liiton yhteydessä toimivan kansanpukukerhon päätoimintoihin. Joka nuken rekonstruktio-aineisto laaditaan aina uuteen kirjaan. Viime vuonna, kun valmistui vatjalaisnukkekirja, kerho piti usean seminaarin inkerois- ja äyrämöisnukeista. Nämä seminaarit kiinnostivat ihmisiä niin paljon, että kansantieteilijä Olga Konkova ja käsityömestari Natalja Romanova joutuivat nopeuttamaan inkeroisnukkekirjan laatimista.

Uuden venäjänkielisen julkaisun nimi on ”Inkeroinen perinnenukke”. Kirja jatkaa suosittua Leningradin alueen kantakansojen maailma –sarjaa. Sen sisältö lyhyesti kuvaa inkeroisten historiaa, kertoo inkeroisten kansanpuvuista sekä 1900-luvun alun perinteisen nuken valmisteluteknologiasta. Mallinuken kerholaiset ovat löytäneet Helsingin Kulttuurien museosta. Kirjassa on runsaasti laadukkaita kuvia, piirustuksia ja kaavioita. Liitteessä on inkeroisten lastenlauluja (inkeroiskielellä ja venäjäksi). Kirja on tarkoitettu tutkijoille, opiskelijoille, perinne- ja kuvaamotaidon asintuntijoille ja tietenkin omista juuristaan kiinnostuneille Inkerin asukkaille.
Natalja Romanova

ON HYVÄ OSATA SUOMEA

Noin kolme tuhatta venäläistä matkailijaa eri puolilla maailmaa on joutunut isoihin ongelmiin, kun 26.1. heidän matkansa järjestänyt matkatoimisto meni konkurssiin ja ilmoitti lopettavansa toiminnan.
Olen ihan varma, että heidän joukossaan ei ole yhtäkään suomentaitoista Venäjän kansalaista. Matkatoimiston nimi on Lanta-Tour! Ⓘ

Laskiaisen juhlintaa Inkerissä.

TAPAHTUMAKALENTERI

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

- 1.4. klo 14 Kirjasta ”Kadonnutta Inkeriä” tehty kuvakertomus. Kirjan on kerholaisemme Arvo Närhi lahjoittanut kerhollemme.
- 6.5. klo 14 Kerhon aihe vielä avoin.

Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai p. 040 550 5712

Lahden seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Vuoden 2012 toiminta
Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai.

- 31.5. Kevätretki Putronniemi
- 14.7. Inkeriläisten kesäjuhla
- 13.8. klo 15 Kerhoilta
- 10.9.klo 15. Kerhoilta
- 8.10. klo 15 Syyskokous
- 12.11. klo 15 Kerhoilta
- 10.12. Joulu

Kerhoillat ja kokoukset Lutherin kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun Inkeri-seura

Besseda –teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.

Inkeriläisten Juttutupa Varissuon Asuintalojen kerhohuoneessa jatkuu joka toinen viikko 30.1.2012 klo 17.00-18.30. Toiminnasta vastaavat Pirjo Tiensuu ja Maisa Salo.
Juhlatilaisuudet Varissuon kirkolla, Kousankatu 6, kello 14 alkaen.

- 9.4 Pääsiäisjuhla
- 27.5. Helluntaijuhla
- 30.9. Syyskokous ja Mikkelinpäiväjuhla
- 3.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti seppeleenlaskuineen Turun hautausmaalla Inkeriläisten muistomerkillä klo 12 ja sen jälkeen noin klo 13 kahvi- ja ohjelmatilaisuus Varissuon kirkolla
- 26.12. Joulujuhla

Palvelupiste, Uudenmaankatu 1,
puh. 233 2565

Juhannusmatka Toksovaan 22.6. – 25.6.2012
Suomen Inkeri-liitto on järjestämässä matkaa, jonka pääkohteena ovat Toksovan Himakkalassa 23.6. pidettävät juhannusjuhlat. Muu ohjelma muokataan osallistujien toiveiden mukaan. Alustava matkaan lähtöpäivä 21.6.
Asiasta kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteyttä matkan johtajana toimivaan Alina-Sinikka Saloseen, a-s.salonen@pp.inet.fi, puh. 040 7437042, osoite Metsäpurontie 17 D 58, 00630 Helsinki. (Huomaa muuttunut postiosoite!)
Kun annatte yhteystietonne ja mahdolliset toivomukset matkan sisällöstä, teihin otetaan yhteyttä heti, kun tarkempia tietoja on saatavana. Samalla kerrotaan myös matkan hinta.

LEVITÄ INKERI-TIETOA

Saatavana Inkeriläisten Sivistyssäätiöstä: Annikki Kelo p. 045 2612 342

Kirjallisuus

Flink Toivo Kotiin karkotettavaksi 20,

Häkkinen Juho Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan I – II 15,-

Krifors Lars Oli onnistuttava 15,-

Kuivanen Lilja (toim.)
Inkerin vuotuisjuhlat 10,-

Nokkala Tapani Paavo Räikkönen
Inkerin mies 25,-

Ojala Ella
Ensimmäinen kevät 16,-
Pelastunut albumi 22,-
Pitkä kotimatka 5,-

Pettinen Albert
Oppia, pelata, laulella 5,-

Pettinen Albert
Lauluja sekakuorolle (nuotit) 5,-

Pelkonen Hannu Voihan Venäjä 25,-

Ripatti Maria
Elämä yhden kortin varassa 16,50

Savolainen Aatu Suomalainen sissisodassa 5,-

Savolainen Mikko
Inkerinmaa (kuvateos) 33,50

Seppänen Heikki
Etelän tien kulkija – Vilho Helanen 25,-

Sihvo Jouko (toim.)
Inkerinsuomalaisten kohtalo 10,-

Störgren Aleksander
Mutkainen tie vapauteen 10,-

Suominen Hellin Mooses Putron
elämäkerta 1,-

Survo Arvo Itku Inkerille 10,-

Sveriges ingermanländska riksförbund
Sverigeingermanländarnas historia 24,-

Tuukkanen Saimi
Elämäni helminauha (muistelmat) 5,-

Tuuli Erkki Inkeriläisten vaellus 5,-

Äänitykset

Inkerikuoro (CD) Minä tyttö 5,-

Santtu Lauri (äänilevy single)
Murrejuttuja 2,50

Survo Arvo (C-kasetti)
Omal maall’ 2,-

Kartat

Mustonen
Inkerin kartta v. 1933 12,-

Randefeldt Inkerin uusi kartta v. 1992 10,-

Randefeldt
Keski-Inkeri Kylä ja tiekartta v. 1993 10,-

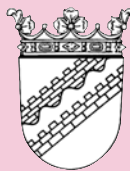
Muut

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) + salko marmorijalustalla 22,-

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) 17,-

Adressi surunvalitteluun 7,-

INKERILÄISTEN VIESTI

4

2012

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Kansikuva:
Haitarissa Juho Luukkanen (s.1921) ja vieressä Aleksander Luukkanen (s. 1923). Juho katosi sodassa. Aleksander päätyi Ruotsiin.

Numero 5-6/2012 ilmestyy viikolla 35. Aineisto toimitukselle 5.8. mennessä.
Numero 7/2012 ilmestyy viikolla 43. Aineisto toimitukselle 6.10. mennessä.

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
Puheenjohtaja Toivo Flink
toivo.flink@kolumbus.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut, tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Puh. 045 2612 342
Annikki Kelo
Sampo 800012-306364
Nordea 101030-1085026

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €

LEHDEN VUOSITILAUS 2012
35 € kotimaahan ja Ruotsiin,
40 € muualle

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja
Toivo Flink
Toimitussihteeri
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28
40950 Muurame
Puh. 050 599 6773
(ark. 9–17.00)
inkerinviesti@suomi24.fi
Huom!
Tilausta koskevat yhteydenotot Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon, kuten mainittu edellä.

INTERNET
http://www.inkeriliitto.fi

PAINOPAIKKA
Vammalan Kirjapaino Oy,
Sastamala

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Palokunnantie 5 B 19
02700 Kauniainen
Puh. 050 505 2335
OP 578038-20031499

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(Hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev. 6
SE-438 35 Landvetter
Puh. (03) 1916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

ISSN 1236-9586

PÄÄKIRJOITUS

ON ARVOKKAAMPAA TIETÄÄ KUIN OLLA TIETÄMÄTTÄ

Toivo Flink

Hyvät lukijat!

Tämänkertainen pääkirjoitukseni on varsin informatiivinen. Viime kuussa pääkaupungissa pidettiin kaksi merkittävää tilaisuutta. Inkerinsuomalaisten paluumuuton alkamisesta Suomeen on kulunut kaksi vuosikymmentä. Suomeen on muuttanut yli 40 000 inkerinsuomalaista perheineen. Tuhannet lapsina maahan saapuneet ovat jo aikuisiässä. He ovat käyneet täällä koulunsa. Voimme vain arvailla, missä he tulevat toimimaan aikuisina, mikä on heidän kansallinen identiteettinsä tai muistavatko he alkujuurensa ja millä tavalla he tulevat tuomaan sen ilmi Suomen kansalaisina? Mitä me, yksityishenkilöt, ja ne tahot, jotka ovat olleet tässä prosessissa mukana, voimme todeta sen tuloksista?

Helsingin Malminkadun Eurooppasalissa järjestettiin 3.4. seminaari, jonka otsikko kuului: Paluumuuton 20 vuotta: Näkökulmia venäjänkielisten kotoutumiseen. Tilaisuuden järjestivät yhteistyössä Helsingin yliopisto, Väestöliitto, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) ja Siirtolaisuusinstituutti. Valtiotieteellisen tiedekunnan professori Inga Jasinskaja-Lahti esitteli Inkerinsuomalaisten paluumuuttajien integraatiota Suomeen monivuotisen haastatteluprojektin tulosten valossa.

THL:n maahanmuuttajien tutkimuksen alustavista tuloksista venäjänkielisen väestön osalta kertoi tutkimuskoordinaattori **Natalia Solovieva**. Venäjänkielisten maahanmuuttajien erityiskysymyksiä palveluntarjoajan näkökulmasta toivat esiin monikulttuurisuuden asiantuntija **Anita Novitsky** ja palveluneuvoja **Violetta Veller** Väestöliitosta. Inkerinsuomalaisuuden historian tuntemuksen merkityksestä inkerinsuomalaisten paluumuuttajien kotoutumisessa Siirtolaisinstituutin nimissä puhui allekirjoittanut.

Seminaarin avasi ja puhetta johti kanslianeuvos **Risto Laakkonen**. Hän oli paluumuuton alkulähteillä prosessin alkaessa vuonna 1990. Esitän seminaarin osanottajatahot näinkin tarkkaan, jotta tarvittaessa te voisitte lukea esitelmien tekstit laitosten ja järjestöjen kotisivuilta.

Kansallisarkistossa pohdittiin 24.4. ar- ▷

kistolaitoksen Venäjän mikrofilmausprojektin viiden vuoden toiminnan tuloksia. Kyseessä on Suomea ja suomalaisia, myös inkerinsuomalaisia, koskevan tiedon hankkiminen Venäjän arkistoista. Hanketta on rahoittanut opetusministeriö, siis meidän kanssanne verovaroilla. Ja koska kyseessä on pääsääntöisesti julkinen tieto, jokainen meistä on oikeutettu tutustumaan siihen ilman erityislupaa.

Avaussanoissaan arkistolaitoksen pääjohtaja **Jussi Nuorteva** painotti Suomeen hankitun ja hankittavan arkistoaineiston merkitystä kansallisen itsetuntomme rakennusaineena. Täällä aineisto on tutkijoiden käytössä aivan eri tavalla kuin kymmenissä Venäjän valtion ja viranomaisarkistoissa. Aineiston saaminen Suomeen madaltaa myös nuorten tutkijoiden kynnystä paneutua Venäjän tutkimukseen.

Professori **Eljas Orrmanin** mukana kuulijat tekivät jännittävän matkan Suomen kansallisarkiston kopioiden hankintaan vuodesta 1809, Suomen autonomian ajasta 2000-luvulle.

Hänen taustatietonsa tarjosivat oivan pohjan Kansallisarkiston Venäjän mikrofilmiprojektin hankkimisen ongelmiin. Tilannetta tarkasteli projektipäällikkö professori **Dmitri Frolov**. Viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana Suomeen on mikrofilmattu yli puoli miljoonaa otosta.

Ruotsin vallan ja autonomian aikaisen vanhemman aineiston hankinnan valossa projektipäällikkö dosentti **Jyrki Paaskoski** osoitti, että Pietarin ja Moskovan arkistoista löytyy yhä runsaasti Suomea koskevaa tutkimusaineistoa.

Turun yliopiston professori **Kimmo Rentola** ja Helsingin yliopiston professori **Timo Vihavainen** pohtivat mahdollisuuksia hyödyntää venäläistä arkistoaineistoa opetuksessa ja tutkimuksessa jo maisterin tutkinnon tutkimuksissa. Vihavainen huomautti, että Suomen tutkijoiden vähäinen venäjän kielen taito on muuttumassa parempaan suuntaan. Ymmärrettävästi tämä on tapahtumassa nyt myös yliopistoissa opiskelevien paluumuuttajalasten venäjän osaamisen ansiosta. Hänen mielestään venäjä yksin ei kuitenkaan riitä. Tarvitaan myös ruotsin ja saksan osaamista. Englannista puhumattakaan.

Suurlähettiläs Arto Mansala painotti historian ja erityisesti poliittisen historian merkitystä ulkoasiainministeriön henkilöiden toiminnassa. Juuri tätä alaa lukeneita valitaan eniten ulkoasiainministerin palvelukseen sinne pyrkijöistä. Hän piti tärkeänä UM:n kannalta, että Venäjän arkistoja avataan. Hänen mielestään pienetkin muutokset laajenevaan arkistoaineiston käytössä johtavat ajan mittaan avoimempaan maailmaan.

Päälle päätteeksi voidaan kaiketi muistuttaa vanhasta totuudesta, että se, joka hallitsee tietoa menneestä, hallitsee tätä päivää. Tätä päivää hallitseva hallitsee tulevaa. Tunnetusti tieto tuo tuskaa, ja silti on arvokkaampaa tietää kuin olla tietämättä.

Keväisin mielin työn ja tekemisen iloa
toivottaen
Toivo Flink

SUOMEN INKERI-LIITON VALOKUVIEN INVENTOINTI

Martti Kupiainen

Suomen Inkeri-liitto on pitänyt kotiaan Helsingin Käpylässä 1970-luvulta lähtien. Karjalatalolla sijaitseva huoneisto on toiminut muun toiminnan ohella erilaisten arkistoaineistojen säilytyspaikkana. Aineistoja on vuosien varrella kerryttänyt yhdistyksen toiminta, Inkeriläisten viesti -lehden toimittaminen, sekä yksityisten ihmisten lahjoitukset. Aineisto sisältää erilaisia dokumentteja, kirjoitelmia, muistelmia, artikkeleita, kirjeitä, lehtiä, lehtileikkeitä, sekä valokuvia. Se on ollut varastoituna kaapeissa erilaisiin pahvilaatikoihin ja pinoihin.

Inkeri-liiton taltioimia valokuvia on säilytetty tavallisissa pahvilaatikoissa yhdessä muun aineiston kanssa. Valokuvat ovat olleet joko irrallaan, pahville liimattuina, tai kirjekuorissa ja albumeissa. Aineistosta ei ole luetteloa, sitä on ilmeisesti vain säilötty pahvilaatikoihin sitä mukaan, kun sitä on kertynyt. Tämä on ymmärrettävää. Pienten yhdistysten resurssit eivät riitä kaikkeen. Järjestetyn arkiston perustaminen ja ylläpitäminen vaatii ylimääräistä työtä ja sopivia tiloja. Kun aineistoja kertyy, esimerkiksi lahjoituksina, olisi hyvä käydä se läpi lahjoittajan kanssa ja kirjata muistiin kaikki saatavilla oleva tieto. Tähän ei aina ole ollut mahdollisuutta. Aineistoja on lähetetty postitse, mukana ei ole ehkä ollut tietoja tai lahjoittajat eivät ole tienneet niitä. Jos tietoja on merkitty muistiin, esimerkiksi valokuvissa esiintyvistä ihmisistä tai paikoista, nämä tiedot on säilytetty valokuvien mukana. Osa vanhemmista valokuvista on jossain vaiheessa liimattu pahveille ja nii-

Sinitarrojen tahraamia valokuvia.

Valokuvia Läärän perhealbumista.

Valokuvia pahvilaatikossa irrallaan.

tä on säilytetty kierrekansioissa. Pahveihin on merkitty numeroita, joten vaikuttaa siltä, että jossain vaiheessa valokuvia on ainakin jonkun verran järjestetty ja luetteloitu, mutta tätä luetteloa ei löytynyt nyt käsillä olleista aineistoista.

1936 kuvaa

Valokuvat päätettiin inventoida keväällä 2012. Inventoinnin tarkoituksena oli kartoittaa kaikki säilytetyt valokuvat, jotta saataisiin tarkempi käsitys siitä, miten paljon niitä on ja minkälaisia ne ovat. Valokuvien inventointi tehtiin käymällä koko aineisto läpi. Kaikki löytyneet valokuvat otettiin erilleen ja laitettiin pahvisiin arkistolaatikoihin. Valokuvista tehtiin luettelo, johon merkittiin kuvista tai niiden ohesta löytyneet tiedot. Valokuvan koko ja tieto siitä, oliko kuva mustavalkoinen tai värillinen merkittiin luetteloon myös. Jos valokuvia oli lähetetty postitse ja mukana oli kirjeitä tai muistilappuja, ne säilytettiin kuvien yhteydessä. Kokoelman asianmukainen suojaaminen vaatii valokuville soveltuvien arkistokelpoisten suojakuorien ja sälytyskoteloiden hankkimisen. Suojaamistyön aikana kirjeet ja muut muistiinpanot täytyy erotella ja luetteloida erikseen.

Valokuvia löydettiin kaikkiaan 1936 kappaletta. Tässä on mukana mustavalkoisten ja värillisten paperikuvien lisäksi muutamia negatiiveja ja väridioja. Jos kuvien mukana oli niihin liittyvät negatiivit, kuten joissain aivan tuoreimmissa kymppikuvissa, näitä ei tässä vaiheessa merkitty erillisinä kuvina. Negatiivit kuitenkin mainittiin luettelossa. Valokuvat olivat enimmäkseen hyvässä kunnossa. Joitain kuvia oli tosin kiinnitetty pahville sinitarroilla, jotka olivat jättäneet rasvaiset jäljet valokuviin. Nämä sinitarrat poistettiin ja kuvat suojattiin tavallisella kopiopaperilla. Talvikuukausien aikana keskuslämmitettyjen huoneistojen suhteellinen ilmankosteus voi olla liian kuivaa valokuville. Tämä oli havaittavissa joissain valokuvissa emulsion kuivumisena ja käpertymisenä sekä murtumisena. Aineistossa ei ollut yhtään sähköisten kuvien tallennusvälinettä, joten yhtään digitaalikuvaa ei inventointiluettelossa ole.

Vanhin kuva

Valokuvia kokoelmassa on hyvin pitkältä ajalta. Vanhin ajoitettu valokuva on Markkova – Järvisaaren laulukuoro vuodelta 1866. Vuosisadan vaihteesta on myös jonkun verran kuvia. Uusimmat valokuvat olivat vuoden 2000 Lahden kesäjuhlista. Valokuvien aikajana kattaa siis lähes koko perinteisen valokuvauksen historian. Digitaalikameroiden ja kamerakännyköiden yleistyessä suurin osa kuvista otetaan ja tallennetaan sähköisesti. Näiden valokuvien taltioiminen olisi myös tärkeää. Tämä vaatisi sen, että käytettävissä olisi esimerkiksi pari ulkoista kovalevyä, joille molemmille tallennettaisiin sama sisältö. Kovalevyjen toimivuutta olisi testattava säännöllisesti ja valokuvat olisi kopioitava uuteen tallennusvälineeseen muutamien vuosien väliajoin. Nyt tämä uudempi sähköinen kuva-aineisto puuttuu kokoelmasta kokonaan.

Valokuvien inventoinnilla saatiin tietoa kuvien sisällöstä, niiden määrästä, sekä kunnosta. Inventoinnin jälkeen valokuvat tulisi suojata asianmukaisilla suojakuorilla ja sijoittaa luetteloituina valokuville turvallisiin arkistolaatikoihin. Inventointiluettelon perusteella voidaan nyt arvioida valokuvien suojamateriaalien tarve, sekä järjestämisen ja luetteloinnin vaatimat resurssit.

Martti Kupiainen on paperikonservaattori ja valokuvaaja, joka opiskelee Jyväskylän yliopiston Arkistonhallinnan maisteriohjelmassa. Hän inventoi Inkeri-liiton valokuvat osana opintoihin liittyvää työharjoittelua.

MESTARI ON KUOLLUT. ELÄKÖÖN MESTARI!

Inkerin suuri kuvataitelija **Toivo Rännäli** kuoli Vantaalla 90 vuoden ikäisenä. Hän syntyi Inkerinmaalla 26. lokakuuta 1921. Heidän perheensä karkotettiin Laatokan rannalla sijainneesta Toserovan kylästä Krasnojarskiin ilman paluuoikeutta, kun hän oli kymmenvuotias. Siperiassa asuessaan hän valmistui kuvataiteilijaksi ja tuli tunnetuksi koko maassa. Toivo Rännäli saapui Suomeen paluumuuttajana vuonna 1993 ja asettui Vantaalle. Hän puhui äidiltään oppimaansa murretta, ja pääsi Suomessa hyvin alkuun lapsuutensa kielivarastoilla.

Tutustuin Toivo Rännäli käydessäni Krasnojarskissa vuonna 1992. Sitä ennen olimme käyneet kirjeenvaihtoa runsaan vuoden ajan. Jo kirjeistä minulle avautui henkilö, joka muisti omat juurensa ja halusi pitää niistä kiinni.

Toivo Rännäli kuului luojalta lahjoja runsain mitoin saaneisiin henkilöihin. Hän oli ensisijaisesti herkkä luonnon kuvaaja, ahkera ja tuottelias. Rännäli jätti jälkeensä myös runokirjoja, lapsuutensa ja nuoruutensa muistelmiin perustuvan romaanin Musta enkelini ja novelleja. Erinomaisen muistinsa ansiosta hän siteerasi vaivatta jo nuoruudessaan lukemaansa. Toivo Rännäli oli myös loistava kertoja. Hän on kiertänyt entistä Neuvostoliitoa ja maailmaa ja näiltä matkoiltaan maalasi lukuisia tauluja. Elämänsä varrella Toivo Rännäli tapasi lukuisia merkittäviä teatteri-, elokuvataitelijoita ja kirjailijoita kuvataitelijoista puhumatta.

Olen voinut seurata taiteilijan Suomessa valmistuneita maisematauluja. Pohjolassa valo on erilainen kuin mannermaisessa Siperiassa, jossa taitelija eli pitkän elämän. Suomessa asuessaan hän ehti tutustua maahan Lappia myöten. Suomeen muutettuaan Toivo Rännäli löysi myös pohjoisten maisemien olemuksen.

Rännäli oli herkkä ja syvällinen ajattelija. Kovien kokemustensa kautta hän kasvoi myös suureksi ihmiseksi. Monipuolisen lahjakkuutensa ansiosta hän osasi olla suurpiirteinen ja joviaali ihmisten heikkouksille. Hän ei vain sietänyt laiskuutta, ennen kaikkea henkistä laiskuutta ja kaksinaismoraalia, sillä hän itse ahersi ja uurasti päivittäin koko ikänsä viimeisiin elinkuukausiinsa saakka.

Toivo Rännälin kertoman mukaan häntä ei kelpuutettu Suomen taitelijaliiton jäseneksi, eikä taulujaan maan taidenäyttelyihin. Tämä ei estänyt häntä pääsemästä näyttelyihin Pariisissa, Venetsiassa, Pietarissa ja muualla maailmalla. Hänen taulujaan on Venäjän 38 taidemuseon kokoelmissa ja lukuisissa taidemuseoissa kaikilla mantereilla.

Toivo Rännäli oli Venäjän kuvataideliiton jäsen vuodesta 1948. Ahkeruus ja onnistumiset toivat ansioita, sellaisia kuten Venäjän kansantaiteilijan arvonimi, Venäjän taideakatemian kunniajäsenyys, Pietarin tiede- ja taideakatemian jäsenyys ja Kansainvälisen matkailuakatemian kunniatohtorin arvonimen.

Toivo Rännäli haudattiin Vantaalla Pyhän Laurin kirkon hautausmaahan 14. huhtikuuta 2012.

Toivo Flink

Paluumuuton 20 vuotta –seminaari: Näkökulmia venäjänkielisten kotoutumiseen

Toivo Flinkin seminaaripuheesta työstetty haastattelu

Kirjoittaja Riikka Mahlamäki-Kaistinen

SUOMALAISUUDEN TUNTEMUKSEN MERKITYS INKERINSUOMALAISTEN PALUUMUUTTAJIEN KOTOUTTAMISESSA

– Vielä tänäkään päivänä Inkerin suomalaisuuden historiaa ei ole tosiasiallisesti hyväksytty osaksi Suomen historiaa, eivätkä inkerinsuomalaiset osaksi suomalaisuutta, toteaa FT, erikoistutkija ja Inkeriläisten Viestin päätoimittaja Toivo Flink Paluumuuttoa koskevassa huhtikuisessa seminaarissa.

Mitä aseman parantamiseksi tulisi tehdä?
– Todellinen hyväksyttävyys alkaa siitä, kun suomalaisen Inkerin elämänvaiheet tullaan omaksumaan Suomen kouluissa ja yliopistoissa. Tieto pitäisi saada opetussuunnitelmiin ja oppikirjoihin.

Onko inkeriläisten asema erilainen muihin alkuperäissuomalaisiin nähden?
– Kun puhutaan esimerkiksi Amerikan ja Kanadan suomalaisista, he ovat kantasuomalaisten mielestä niitä oikeita suomalaisia. Suomessa Inkerin suomalaiset ovat toisen luokan suomalaisia, koska heidän taustansa liittyvät Venäjään.

Vaikuttaako tämä paluumuuttajiin ja jos vaikuttaa niin miten?
– Tottakai vaikuttaa. Mielestäni tämä osittain selittää sen, miksi inkeriläiset paluumuuttajat pyrkivät toisaalta muuttumaan mahdollisimman nopeasti suomalaisiakin suomalaisimmiksi ja toisaalta ovat lokeroituneet pieniin piireihinsä. Venäjällä nuoretkin tunsivat olevansa suomalaisia, vaikka olisivat puhuneet äidinkielenään venäjää, mutta täällä Suomessa heistä tuli kertaheitolla venäläisiä ja vieläpä ryssiä.

Mitä asiaan voisi vaikuttaa?
– Olen vakuuttunut, että kun Inkerin historia julkisesti hyväksytään osaksi Suomen historiaa, tuhannet Suomeen muuttaneet inkerinsuomalaiset ja heidän perheittensä jäsenet aistivat ja tiedostavat sen, että suhde heihin on muuttunut. Tämä puolestaan lisää heidän itsetuntoaan ja antaa lisää voimaa selvitä arkielämässä ja toimia maamme hyväksi.

Juhlapuheissa on vuosi kaupalla puhuttu maahanmuuttajista voimavarana. Suhteessaan inkerinsuomalaisiin Suomi ei ole ollut vain antavana puolena. Se on ollut myös saavana. Siksi ihmettelenkin, miksi vieläkään inkerinsuomalaisten osaamista

ja Venäjän tuntemusta ei ole kunnolla kartoitettu, eikä otettu käyttöön.

Kauanko Suomen ja Inkerin yhteydestä on puhuttu?

– Käsitys suomalaisen Inkerin henkisestä kuuluvuudesta Suomeen on vanha. Inkerin suomalaisten historiallista yhteenkuuluvuutta emämaahan on muistettu jo 1800-luvun puolivälissä. **Y. S. Yrjö-Koskisen** Oppikirjassa Suomen historiasta vuodelta 1869 hän huomauttaa, että Inkerinmaan suomalaiset asukkaat ”olisivat kyllä ansainneet tulla samaan isänmaahan luetuiksi.” Isänmaalla hän tarkoitti tietenkin Suomea. Valitettavasti tämä toivomus ei ole saanut jatkuvuutta autonomian aikana, ei itsenäisyydenajan heimoaatteen alkuvuosikymmeninä, eikä tänäkään päivänä. On hyvä kysyä miksi, kunhan tietäisimme keneltä. Toivottavasti aikamme alkaa olla kypsä hyväksymään suomalaisen Inkerin elämänvaiheet ja samalla nykyiset Inkerin suomalaisten jälkeläiset ehdoitta osaksi Suomea ja suomalaisuutta.

Kuinka kaukana ovat suomalaisten siteet Inkeriin?

– Ne löytyvät vuonna 1611 virinneestä luterilaisesta seurakuntaelämästä Inkerinmaalla, siis jo ajasta ennen sitä, kun Ruotsi sai tulevan Ingermanlandian haltuunsa. Täten alkanut luterilaisen väestön muutto Inkerinmaalle pääasiallisesti Karjalan kannakselta ja Savosta jatkui yli sadan vuoden ajan. Ruotsi menetti Inkerinmaan väestöineen Venäjälle Uudenkaupungin rauhansopimuksen mukaan vuonna 1721. Inkeriin jääneet suomalaiset saivat silti pitää uskonsa ja pappinsa, jotka kaikki tulivat Suomesta. Vielä kauas kantoisemmat seuraukset Inkerin suomalaisten elämään oli Suomen liittämisellä Venäjän keisarikuntaan. Venäjän luterilaisten seurakuntien kirkkolaki vuodelta 1832 määritteli Inkerinmaan seurakuntajaon, joka oli voimassa Venäjän keisarikunnan luhistumiseen asti. Tämä alue on sitä Inkerinmaata, josta me tänäänkin puhumme. Suomalaisten tutkimusten mukaan voidaan lähes henkilötarkkuudella osoittaa kuka, mistä, milloin ja mihin oli muuttanut Inkerinmaalle Ruotsin vallan aikana. Suomalaisuuden alkujuurien selvittely 1800-luvun alussa käynnisti tutkimusmatkoja Suomesta Inkerinmaalle. Pietarin Tiedeakatemian jäseneksi kohonnut **A. J. Sjögren** ”löysi” Pietarin läänistä savakot ja äyrämöiset 1830-luvulla ja osoitti, että he ovat Savosta ja Karjalan kannakselta Ruotsin vallan aikana Inkeriin muuttaneiden luterilaisten suomalaisten jälkeläisiä.

Ketkä Suomen vaikuttajista ovat toimineet Inkerin suomalaisuuden hyväksi?

– Oletan pikagallupin osoittavan, että valtaosa ei osaisi liittää siihen muita nimiä kuin presidentti **Mauno Koiviston**. Muita ovat **C.G. Mannerheim**, **Risto Ryti**, **Erik Heinrichs**, **Paavo Talvela**, **K.J. Ståhlberg**, **E.N. Setälä**, **Martti Haavio**, **Aale Tynni** vain muutamia mainitakseni. Vielä vähemmän tunnettuja ovat suomalaiset Inkerin tutkijat ja Inkerin omat vaikuttajat.

Runoilija, sanomalehtitoimittaja ja akateemikko V.A. Koskenniemikin taisi kuulua puolestapuhujiin?

– Ehdottomasti. Inkerin henkinen kuuluvuus Suomeen korostui 1943 pidetyssä Inkeri-tapahtumissa, jossa **Koskenniemi** totesi puheessaan, että ”suomalaisen muinaisrunon piirissä on pienen Inkerin osuus niin suuri, että se käsittää runsaan neljänneksen kaikista talteen kirjatuista runoaarteista ja nimenomaan lyyrisen runouden alalla on tämä Inkerin edustus

vieläkin huomattavampi. Syyllä on kansanrunouden tutkija voinut väittää, että inkeriläiset kokoelmat ovat olleet niin rikkaat, että jos sellainen runoaarre tavattaisiin muulla eurooppalaisella kielellä, se olisi tutkijain yleisen huomion ja ihailun esineenä…. Ne suomalaiset, jotka Stolbovan rauhan jälkeen ovat siirtyivät Suomesta Inkeriin, ja joiden jälkeläiset muodostavat sen pääväestön, ovat nähtävästi kuuluneet siihen suomalaiseen parhaimmistoon, joka historiamme aikana on usein saanut maailmalle osoittaa, että kansojen arvoa ja merkitystä ei suinkaan mitata lukumäärän perusteella."

Nuo olivat komeita ja tärkeitä sanoja.

– Lisäisin tähän vielä, että Kalevala olisi oleellisesti erilainen, jos siitä puuttuisi Inkeristä oleva Kullervo. Samalla meiltä puuttuisi Kullervo-sinfonia, Kullervotaulut, näytelmät ja paljon muuta.

Onko tätä inkeriläisten henkistä pääomaa korostettu muualla?

– Kun Inkerin päivää vietettiin Helsingin yliopiston juhlasalissa 23.1.1944, inkeriläisten väestönsiirtojen johtaja professori **Pentti Kaitera** arvioi inkeriläisten siirtymistä Suomeen muullakin kuin taloudellisella mittarilla. Kaiteran heimoaate ja kristillinen vakaumus loivat pohjan hänen pyrkimykselleen pelastaa Inkerin suomalainen kansanosa lopulliselta tuholta. Hän ei ollut aatteensa kanssa yksin. Tämän vuoksi hänen ajatuksensa sopivat tähänkin päivään, kun mietimme inkerinsuomalaisten paluumuuttoa Suomeen 1990-luvulla.

Jos palataan nykypäivään, niin ovatko Inkerin suomalaiset itse kiinnostuneita historiastaan?

– Kirjailija **Andrei Bitov** kirjoitti 1969 matkanovellin *Uroki Armenii* (*Armenian oppitunteja* tai *Armenian opetuksia*), jossa hän kertoi vaikuttuneensa siitä, että kaikista armenialaiskodeista löytyi maan historiaa esittelevä kirja, jota oli luettu paljon. Historiaa kunnioitettiin ja siitä oltiin kiinnostuneita. Tämä on minustakin erityisen tärkeää. Bitov kysyy teoksessaan, että miksi me, venäläiset, emme ole yhtä kiinnostuneita omasta historiastamme. Samaa minä haluaisin kysyä inkeriläisiltä. En voi muuta kuin ihmetellä mihin on kadonnut laaja kiinnostus historiaan ja sen innostunut harrastus. Tänään ei voida enää valittaa Inkeriä tai Suomea koskevan tiedon puutetta, kuten 40 vuotta aikaisemmin. Kirjoja löytyy suomeksi ja venäjäksi ja lisäksi on sähköinen media.

Paljonko inkeriläisyyttä on ylipäätänsä tutkittu Suomessa?

– Meillä on kaksi laajaa yleisteosta ja tutkimuksia, joissa on pureuduttu erikoiskysymyksiin. Lisäksi on runsaasti pääasiallisesti vanhempaa kieli- ja kansa- ja uskontotiedettä edustavia sekä uudempia sosiologian alan tutkimuksia. Loppu onkin sekalaiseen seurakuntaan kuuluvaa lehtikirjoittelua. Valtaosa lehtikirjoituksista on ollut kooltaan 3 000 – 4 000 merkkiä, siis yhden sivun verran. Ei siihen paljon mahdu. Yrittäkää mahduttaa Suomen historialliset vaiheet samaan merkkimäärään. Ei mikään ihme, ettei näistä tiedoista ole lukijoille jäänyt paljoa muistiin, vaikka kirjoittelua on kestänyt yli 20 vuotta.

Mitä pitäisi tehdä?

Suomalaisen Inkerin menneisyys ja nykyisyys edellyttää laajaa ja tehokasta lähdeaineiston selvittämistä, kartoittamista ja tutkimista. Aineisto on koottava sähköiseen tietopankkiin. Suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen tiedonkeruun toteuttami-

seksi tulee perustaa Inkerin keskusarkisto ja -tutkimuskeskus. Pohjan sille muodostaa ensisijaisesti Kansallisarkistoon 1950-luvulla luovutettu kirjallinen ja valokuva-aineisto.

Mikä materiaalin keruussa on tärkeintä?
– Tärkeintä ei ole saada kaikkea materiaalia samaan arkistoon, vaan verkottaa arkistot niin, että tieto niiden sisällöistä välittyy.

Suuri osa nykyisestä arkistoaineistosta taitaa koskea viranomaisaineistoa.
– Näin on. Se on tärkeää, mutta yhtä tärkeää on inkerinsuomalaiseen identiteettiin ja maailmankuvaan liittyvä keruuaineisto.

Miten aineiston keruu tulisi toteuttaa?
– Ohjausryhmään, joka lopullisesti suunnittelee keruu- ja arkistoprosessin, tulisi kuulua edustajia Kansallisarkistosta, Suomen Inkeri-liitosta, Siirtolaisuusinstituutista, Suomalaisen Kirjallisuuden Seurasta, Helsingin yliopistosta, Kotiseutuliitosta, Väestöliitosta, Viron, Pietarin, Karjalan ja Ruotsin Inkerin liitoista sekä mahdollisesti viranomaistahojen edustajista.

Mitä aineistoa on jo olemassa?
– Suomessa on tallennettuna kaksi laajaa valokuvakokoelmaa kadonneen Inkerin maisemista. **Samuli Paulaharju** kuvasi Inkeriä vuonna 1911 ja **Antti Hämäläinen** vuosina 1943 ja 1944. Kummankin kuvaamisella on ollut kansatieteellinen ote. Tämän jälkeen Inkerin kuvaaminen on ollut sattumanvaraista. Osana tietopankin toimintaa kuuluu Inkerin maisemahankkeen käynnistäminen. Sen tavoitteena on kartoittaa Inkerinmaata esittävää valokuva-aineistoa Suomessa, Venäjällä, Virossa ja Ruotsissa sekä valokuvata heikosti dokumentoituja Inkerin alueita.

Miten projekti etenee?
– Parhaillaan selvitellään mahdollisuuksia tallentaa Suomessa perhearkistoista löytyvää jatkosotaan ajoittuvaa inkeriläisaineistoa sekä mietitään tapoja ja keinoja lähestyä Suomeen jatkosodan jälkeen kotiutuneiden inkerinsuomalaisten jälkeläisiä. Yksityisarkistoista aineisto katoaa helposti niiden haltijoiden kuoleman myötä. Vuoroaan odottaa myös inkerinsuomalaisten haastatteluprojekti.

–Vireillä on myös elokuvaprojekti, jossa Suomen Inkeri-liitto on mukana. Metropolia ammattikorkeakoulussa toteutetaan tänä vuonna The Living Memory of Ingrian Finns- elokuvahanke. Sen rahoitus on saatu EU:n Education and Culture -ohjelmaan sisältyvästä Active European Remembrance -ohjelmasta, jolla vaalitaan natsismin ja stalinismin uhrien muistoja ja lisätään tietoa hirmujärjestelmien aiheuttamasta inhimillisestä kärsimyksestä. Suomen Inkeri-liiton kanssa kehitetty hanke toteutetaan yhteistyössä Tallinnan yliopiston kanssa. Hankkeen kohderyhmänä ovat Suomen ja Viron nuoret. Dokumenttielokuvan ensi-ilta pidetään joulukuussa 2012. Ⓘ

Matkan varrelta –

inkerinsuomalaisen muistelmia

Osa 3: Elämämme Virossa

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetuille muistelmille.

Reino Jaakkimainen

Kloogan Karanteeni Leiri

”Katsokaas’, tamahan onkin aito Keskitysleiri!”

Inkerissa Krausselosta lahtenyt juna ylitti Narva joen ja mentyään ohi Narvan kaupungin Virossa pysähtyi hetkeksi metsäaukeamalle antaakseen matkustajille tilaisuuden toimittaa tarpeensa ja venytellä jalkoja. Matkamme jatkui länteen päin ohi Rakvere nimisen kaupungin kohti 200 km päässä olevaa Viron pääkaupunkia Tallinnaa. Rata seurasi Suomen Lahden rantaviivaa.

Juna pysähtyi Tallinnassa, mutta emme saaneet poistua junasta. Katselimme härkävaunun ovesta tätä historiallista keskiajan kaupunkia. Ohikulkija tunsivat meidät pakolaisiksi ja kysyivät: ”Kust teie tulete?”. Yksi meikälaisistä, joka osasi hiukan viroa, vastasi: ”Leningradi juurest”. Tämä sananvaihto tuki minussa uskoa että – kuultuaan enemmän – vironkielellä voisi tulla toimeen.

Etupäässä kivirakennuksinen Tallinna kuvasti jonkinlaista pysyväisyyttä jopa sota aikanakin. Kloogan kylä oli vain alle 40 km Tallinnasta Paldiski rautatien varrella. Klooga oli yksi kolmesta karanteeni leireistä, jonne Inkerin pakolaiset tuotiin. Toiset kaksi olivat Paldiski ja Polkkyla. Jo tähän mennessä noin 16,000 inkeriläistä oli hakenut turvaa Virossa. Heidän lukumääränsä oli leireissä, milloin tahansa, noin 5,000. (Erkki Tuuli)

Junan pysähdyttyä Kloogan kylän läheisellä metsäaukeaalla saimme ensimmäisen silmäyksen siitä minne olimme menossa. Kuulin jonkun härkävaunussa huutavan peloissaan:

”Hyvät ihmiset katsokas’ tämähän onkin aito keskitysleiri!”. Tosiaan. Sitä se paikka olikin.

Neliskulmainen alue oli korkean piikkilanka-aidan ympäröimä. Sen joka nurkassa oli korkea vahtitorni. Niissä ja sisäportilla oli aseistettuja saksalaisia sotilaita. (Myöhemmin kuulimme, että monet heistä olivat virolaisia.) Pimeän tultua kahden sotilaan patrolli, yksi kummastakin tornista, käveli edestakaisin tornien välisen matkan. Aidan sisällä oli monta rakennusta: Useita isoja parakkeja, suihku/desinfektio rakennus, vahtitalo, sairashuone omine aitoineen, käymälä, jne.

Laskeuduttuamme junasta kaikki tavaramme vietiin desinfektioon, sairaat sairashuoneeseen. Loput meistä ohjattiin suureen sauna/suihku huoneeseen. Kaikki riisuutuivat yhdessä: miehet, naiset ja lapset. Vaatteemme pantiin pusseihin desinfointia varten. Ison huoneen lämpötila ei ollut läheskään saunamaista, tuskin siedettävä suihkutukselle.

Inkerissa saunoimme koko perhe yhdessä. Joskus myös naapureidenkin kanssa. Siksi miesten ja naisten yhdessäolo saunassa ei ollut outoa. Se mikä yllätti minut, oli keskenkasvuinen tyttö Lempi,

joka oli ollut mukanamme Kurkelan Oskalan talossa. Hän oli kuin puhjennut kukkaan, kuin taiasta ja muuttunut yön aikana kauniiksi neidoksi; kukka rikkaruohojen keskellä. Hän uhkui terveyttä ja elinvoimaa punaisine poskineen. Hänen täyttynyt muotonsa teki hänestä nuoren naisen. Hän tosiaan näytti klassilliselta kaunottarelta.

Tämä oli minulle suuri käsittämätön yllätys. Samalla tuli jonkinlainen hyvänolon tunne, kuin todistus siitä että elämä jatkuu, ihmiset kasvavat ja kehittyvät jopa keskellä nykyisten kauhujen ja kärsimystenkin.

Mies jatkotarinan takaa, Reino Jaakkimainen tänä vuonna kuvattuna.

Meidät sijoitettiin 200 ihmisen parakkiin. Lattian ala jaettiin kahteen kulkukäytävään pituussuuntaan, ihmiset lattialla kummallakin puolella. Joka perhe sai oman lattiatilansa ja jokainen sai oman olkipatjan. Mitään huonekaluja ei ollut lähettyvillä.

Taas taistelu eloonjaamisesta

Pari kuukautta lukuun ottamatta nälkä oli ollut vieraanamme tammikuun alusta 1942 lähtien. Nyt, lokakuun alussa -42, olimme taas sen kynsissä. Ruoka-annokset täälläkin, niin kuin Kruasselossa, eivät olleet riittäviä. Yksi limppu sahajauhonsekaista leipää, jaettu samankokoisina 9'lle ihmiselle, kulho vesistä soppaa ja kuppi teetä olivat päivän annos, millä tuskin selvisi hengissä. Limpun jakamisesta yhdeksään yhtä suureen osaan tulikin iso juttu, mistä syntyi joskus riitaa. Matti sai kiittämättömän tehtävän suorittaa limpun leikkaamisen. Sitten arvalla tehdyssä järjestyksessä jokainen vuorollaan valitsi osansa. Matti teki niin tarkkaa työtä, että jopa ensivalitsijallakin oli joskus vaikea valita. Siitä jotkut tuskastuivat tai olivat vihaisia Matille, mutta kieltäytyivät itse suorittamasta leivänleikkuuta seuraavan kerran.

Ajoittain määrättiin kaikki työkelpoiset johonkin palkattomaan työhön. Kerran olin paljain käsin lastaamassa teräväsärmisiä kvartsikappaleita härkävaunuun, joista sain pintahaavoja eri puolille kehoani ja joiden paraneminen kesti useita päiviä. Kuulin, että jotkut saivat työstä lisäannoksen, mutta ei meillä ainakaan ollut siihen tilaisuutta.

Meillä oli vielä vahan jauhoja ja perunoita jäljellä, mutta eivät ne kestäisi kovin pitkälle. Asetettuamme 'kodiksi' lattialle meidän tärkein asia oli ottaa selvää miten ja mistä voisi saada lisää ruokaa.

Jutellessaan aikaisemmin leiriin saapuneen samanikäisen pojan kanssa Jussi sai tietää, että jotkut pääsivät ulos ryömimällä piikkilanka-aidan alta, uhmaten ampumista tai kiinni joutumista. Ulkona he kävivät lähi talonpoikaiskartanoissa vaihtamassa jotain omaansa ruokaan. Poika sanoi tehneensä retken jo pariin kertaan ja tarjoutui ottamaan Jussin seuraavan kerran mukaansa.

Isä, talvisodanaikaisena räätälinä, oli Suomessa käydessään ottanut erään vallatun alueen liikkeestä ompelukoneelle tarpeellisia esineitä kuten neuloja, ompelulankaa ja lankarullia. Inkeristä kotoa lähtiessään hän tiesi, että tämmöistä oli sota-aikana vaikea saada ja otti ne mukanaan juuri vaihtokauppa mielessään. Nyt olikin siihen tilaisuus.

Varhain aamunkoissa Jussi ja poika syöksyivät vartijoita varoen aidan alta tien poikki lähimetsään. Odottelimme huolissaan miten Jussin kävisi. He tulivat takaisin iltahämärässä suureksi iloksemme. Jussi toi Singer ompelukoneen neuloja ja lankarullia vastaan muutamia kiloja jauhoja, leipää ja perunoita; jotain myös lahjaksi ystävälliseltä virolaiselta farmarilta. Jussi ei kertonut yksityiskohtis seikkailustaan.

Innostuneena Jussin onnistumisesta Matti ja minä halusimme myös koettaa onneamme. Vanhempani eivät antaneet molempien mennä yhtä aikaa sillä he pelkäsivät pahinta: kaksi poikaa kiinni tai ammuttuna samalla kertaa. Minun sijastani Matti sai kaverikseen Armas Rysän, kurkeloisen toverimme. Jussin menopaikka oli heidän mielestä liian lähellä vartiotornia. Huomasimme, että aidan ja viereisen tien alla kulki poikki viemäriputki, jonka alkupää oli piikkilanka-aidasta meidän puolella. Putki oli pitkän matkaa vartiotorneista ja tarpeeksi suuri, että sitä pitkin voisi pieni poika hyvin ryömiä läpi ja sitten juosta metsään piiloon. Tuumasta toimeen. Aamuhamarassa Armas pienempänä meni putken sisään. Matti näki kuinka Armas nosti varovasti päänsä toisella puolella tietä ja nähtyään vartijoiden selkäpuolet, juoksi kiiresti metsään.

Kun Matti vuorostaan yritti mennä putkeen hän huomasi pian olevansa liian suuri ryömimään tai konttaamaan. Hänen täytyi pujotella vatsallaan vetäen käsillään ja työntäen jaloillaan. Lisäksi hänen täytyi työntää isonpuoleiset kivet edessään. Sitten, pahaksi onneksi, hänen jalkansa vielä näkyivät kun vartijat kohtasivat toisensa lähellä paikkaa ja pysähtyivät juttelemaan.

Matin täytyi vain olla hiljaa odottaa peläten heidän huomaavan hänen jalkansa. Kun hän vihdoin selvisi putkesta, oli Armas väsynyt odottamaan ja mennyt. Matti painoi ympäristön mieleensä ja läksi kulkemaan metsässä siihen suuntaan jossa oletti kylän olevan.

Hän sattui paikalle, jossa oli neljä maataloa. Vanhanpuoleinen nainen oli iloissaan saadessaan pari ompelukoneen neulaa isosta pussista vehnäjauhoja. Yksi farmari komensi Matin pois vihoissaan, mutta toinen ei halunnut vaihtokauppaa vaan antoi leipää, ohranjyviä ja voita. Erään farmarin vaimo vaihtoi jauhoja ja perunoita kahteen ompelukoneen lankarullaan.

Rupesi jo hämärtymään kun Matti lähestyi leirialueetta. Hän oli huolissaan siitä, miten saisi vietyä ruokatavarat viemäriputken läpi. Sitten hän huomasi ihmisryhmän vartijan kanssa lähestymässä leirin porttia. Hän sulautui joukkoon. Yksi joukosta uhkasi antaa Matin ilmi, mutta muut saivat tämän pitämään suunsa kiinni ja Matti pääsi portin läpi.

Paikalliset farmarit tapasivat varmaan paljon ruokaa etsiviä ihmisiä. Se, että he siitä huolimatta auttoivat nälkäisiä, todistaa heidän omistaneen hyvän humaanisen luonnonpiirteen.

Kuulin myöhemmin että Kloogan alueella oli ainakin kaksi keskitysleiri. Siellä myös pidettiin venäläisiä sotavankeja ja juutalaisia. Sodan jälkeen oli todisteita, että siellä tapahtui joukkomurha.

TAPAHTUMAKALENTERI

Ilmoittajille: *Jotta tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset ehtisivät painoon, tulee ne lähettää toimitussihteerille, postitusmuodosta riippumatta, siten, että ne ovat perillä viimeistään lehden kakkossivulla ilmoitettuna aineiston vastaanottopäivänä*

Hyvinkään Inkeri-kerho

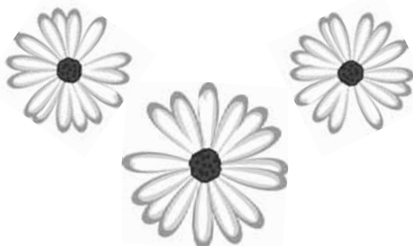
Tiedustelut Irja Pelkonen,
inkerikerho@gmail.com tai
p. 040 550 5712

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai.

- 31.5. Kevätretki Putronniemi
- 14.7. Inkeriläisten kesäjuhla
- 13.8. klo 15 Kerhoilta
- 10.9.klo 15. Kerhoilta
- 8.10. klo 15 Syyskokous
- 12.11. klo 15 Kerhoilta
- 10.12. Joulu

Kerhoillat ja kokoukset Lutherin kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.
Inkeriläisten Juttutupa jäi Vapun (30.4.) jälkeen tauolle.
Juhlatilaisuuden Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.

- 27.5. Helluntai-juhla
- 30.9. Syyskokous ja Mikkelinpäivä-juhla
- 3.1. Pyhäinpäivän kunniakäynti seppeleenlaskuineen Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä kello 12 ja sen jälkeen noin kello 13 kahvi- ja ohjelmatilaisuus Varissuon kirkolla.
- 26.12. Joulujuhla

Palvelupiste, Uudenmaankatu 1.
Puh. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline, anitta@inkeriseura.com
tai p. 050 565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

LEVITÄ INKERI-TIETOA

Saatavana Inkeriläisten Sivistyssäätiöstä: Annikki Kelo p. 045 2612 342

Kirjallisuus

Flink Toivo: Kotiin karkotettavaksi, 30,-

Häkkinen Juho: Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan I – II, 15 ,-

Kalevalaseuran vsk. 69-70: Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50,-

Kuivanen Lilja (toim.): Inkerin vuotuisjuhlat, 10,-

Krifors Lars: Oli onnistuttava, 15,-

Nokkala Tapani: Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25,-

Ojala Ella: Ensimmäinen kevät, 16,-
Pelastunut albumi, 22,-
Pitkä kotimatka, 14,-

Pelkonen Hannu: Voihan Venäjä, 25,-

Pärnänen E.: Antti Kivekäs I – II, 9,-

Ripatti Maria: Elämä yhden kortin varassa, 16,50

Savolainen Aatu: Suomalainen sissisodassa, 15,-

Savolainen Mikko: Inkerinmaa, 33,50

Seppänen Heikki: Etelän tien kulkija – Vilho Helanen, 25,-

Sihvo Jouko: Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24,-

Sihvo Jouko (toim): Inkerinsuomalaisten kohtalo, 20,-

Störgren Aleksander: Mutkainen tie vapauteen, 10,-

Suominen Hellin: Mooses Putron elämäkerta, 2,50

Survo Arvo: Itku Inkerille, 17,-

Tuukkanen Saimi Elämäni helminauha, 5,-

Äänitykset

Inkerikuoro (CD): Minä tyttö, 10,-

Santtu Lauri (äänilevy single): Murrejuttuja, 2,50

Survo Arvo (C-kasetti): Omal maall', 2,-

Kartat

Mustonen: Inkerin kartta v. 1933, 12,-

Randefeldt: Inkerin uusi kartta v. 1992, 10,-

Randefeldt: Keski-Inkeri Kylä ja tiekartta v. 1993, 10,-

Muut

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) + salko marmorijalustalla: 22,-

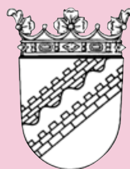
Inkerin pöytälippu (polyesteriä): 17,-

Adressi surunvalitteluun: 7,-

Pakki Nikolai: Inkerin kylän lähihistoria taiteessa, 15,-
Inkeri-keskuksesta ja numerosta 09-3499626

Rautajoki Reijo: Vaietut
s-postitse: reijo.rautajoki@gmail.com
ja hyvin varustetuista kirjakaupoista

INKERILÄISTEN VIESTI

5–6

2012

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Kansikuva:
Inkeriläisten kesäjuhlilla Lahdessa oli paljon innokkaita osallistujia.

Numero 5-6/2012 ilmestyy viikolla 35. Aineisto toimitukselle 5.8. mennessä.
Numero 7/2012 ilmestyy viikolla 43. Aineisto toimitukselle 6.10. mennessä.

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
Puheenjohtaja Toivo Flink
toivo.flink@kolumbus.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja
osoitteenmuutokset,
jäsenmaksut, tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Puh. 045 2612 342
Annikki Kelo
Sampo 800012-306364
Nordea 101030-1085026

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €,
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €

LEHDEN VUOSITILAUS 2012
35 € kotimaahan ja Ruotsiin,
40 € muualle

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja
Toivo Flink
Toimitussihteeri
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28
40950 Muurame
Puh. 050 599 6773
(ark. 9–17.00)
inkerinviesti@suomi24.fi
Huom!
Tilausta koskevat yhteydenotot
Suomen Inkeri-liitto ry:n
toimistoon, kuten mainittu edellä.

INTERNET
http://www.inkeriliitto.fi

PAINOPAIKKA
Vammalan Kirjapaino Oy,
Sastamala

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa
Aineisto palautetaan vain erikseen
pyydettäessä

INKERILÄISTEN
SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Palokunnantie 5 B 19
02700 Kauniainen
Puh. 050 505 2335
OP 578038-20031499

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(Hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev. 6
SE-438 35 Landvetter
Puh. (03) 1916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton
postisiirtotili 173888-9

ISSN 1236-9586

Inkerin liitto 90 vuotta

Toivo Flink

Inkerin Liiton perustava kokous pidettiin Helsingissä 25. syyskuuta 1922. Jatkosodan loppuun mennessä merkittäväksi heimojärjestöksi kasvaneen Inkerin Liiton jäsenmäärä oli yli tuhat henkeä. Valtaosa heistä oli kantasuomalaisia. Valvontakomission vaatimuksesta valtioneuvosto kielsi vuosina 1944–1946 välirauhansopimuksen mukaisesti yhteensä 3 327 suomalaisen järjestön toiminnan. Inkerin Liitto lakkautettiin 19.10.1944 samaan seuraan kuuluvana.

Inkerin Liiton lakkauttaminen jätti tyhjiön inkerinsuomalaisten järjestötoimintaan. Inkeriläisten Yhdistyshän lopetti toimintansa jo talvisodan jälkeen menetettyään yksitoista kuudestatoista Karjalan kannaksella toimineesta kerhostaan. Yhdistyksen johto esitti silloin Inkerin Liitolle toivomuksen, että se ottaisi hoitaakseen tämän tehtävät. Inkeriläisten Yhdistyksen sulauttamista Inkerin Liittoon ei kuitenkaan ehditty sinetöidä. Yhdistys pelastui lakkauttamiselta, koska se ei ollut toimivien järjestöjen joukossa.

Sen toiminnan jatkaminen mahdollistui vuonna 1959. Samalla alkoi ilmestyä sen äänenkannattaja *Inkeriläisten viesti*. Niin kuin lastu lainehilla- motolla varustetussa lehden ensimmäisessä numerossa johtokunta ilmoitti, että Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidetään Helsingissä maaliskuun 8. päivänä 1959 kello 14.00. Tästä alkoi uusi vaihe Suomeen kotiutuneiden inkerinsuomalaisten ja heidän hengenheimolaistensa järjestötoiminnassa.

Inkeriläisten yhdistys ry:n nimi muutettiin 1994 Suomen Inkeri-liitto ry:ksi. Silloisista paikallisosastoista tuli niiden rekisteröitymisen myötä erillisiä yhdistyksiä, jotka jäsenjärjestöinä muodostivat liiton. Suomen Inkeri-liiton kotisivuilla lukee, että se pitää edeltäjänään vuonna 1934 perustettua Inkeriläisten Yhdistystä. On kuitenkin selvää, että toimintamme pohjan on luonut Inkerin Liitto, jonka perustamisesta tule 25. syyskuuta 2012 kuluneeksi kunnioitettavat 90 vuotta.

Runsaat 20 vuotta sitten inkerinsuomalaisten kansallinen olemassaolo tiedostettiin Suomessa, kun presidentti Mauno ▷

Koivisto mahdollisti paluumuuttomme. Tieto Inkerinmaan ja Suomen kirkollisista, sivistyksellisistä ja kulttuuriyhteyksistä niin autonomian kuin itsenäisyydenkin aikana oli paluumuuton alkaessa Suomessa vähäistä. Totuuden nimissä on tunnustettava, ettei paluumuuttajienkaan tietoisuutta omasta historiastaan ja kulttuuristaan voinut pitää silloin hyvänä, eikä voida kehua vieläkään. Siihen on omat syynsä. Ne liittyvät Neuvostoliiton ja nykyisen Venäjän vähemmistökansojen rajattuihin itsemääräämisoikeuksiin.

Tapauksessa nimeltä Inkeri tai Inkerin suomalainen ei ole paljon uutta. Samanlaisen kohtalon koki aikanaan suomalaisuuden syntyjuurien selvittäjänä tunnetuksi tullut Anders Johan Sjögren. Kohottuaan Venäjällä keisarillisen akatemian jäseneksi hän oli aikansa tunnetuin suomalainen tiedemies. Hän vaikutti kuitenkin Pietarissa ja kuoli siellä vuonna 1855. Samalla hän jäi kotimaassaan unholaan. Suomen kansallinen ideologi V.J. Snellman antoi arvoa Sjögrenille muistokirjoituksessaan, mutta siihen se muistaminen jäikin. Snellmanin käsityksen mukaan suomalaisuutta tuli puolustaa lähinnä kotimaassa.

Arviolta puolet Inkerin suomalaisista on jo muuttanut Suomeen. Joidenkin mielestä meidän pitäisi toimia heimomme hyväksi Venäjällä tai ainakin Inkerissä. Jos Sjögren oli aikanaan vaikuttanut väärässä maassa, mikä maa on se oikea, jossa meidän tulisi puoltaa suomalaisuuttamme ja tehdä sitä tunnetuksi? ⓘ

Kesäjuhlilla laulettiin, naurettiin ja itkettiinkin

Inkeriläisten kesäjuhlat keräsivät Lahteen 14.7.2012 arviolta 300-päisen joukon. Joutjärven kirkon eteisessä käteltiin, halailtiin ja hymyiltiin. Joukossa oli monta tuttua ja päivän päätteeksi uusiakin ystävyyssuhteita oli varmasti solmittu.

Lahden inkeriliitto järjestivät kesäjuhlat nyt jo kymmenettä kertaa.

– Jos virkamiehet tietäisivät näiden juhlien järjestelytoimikunnan iän ja työtehon, he nostaisivat varmasti eläkeikää,

Mesimarjat lauloi pariinkin otteeseen tilaisuudessa.

Teksti ja kuvat: Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Liiton puheenjohtaja **Toivo Puronen** veisteli tervetuliaispuheessaan.

– Inkeriläisyys on voimavara, jonka turvissa mie elän ja jatkan matkaa, iloitsi Lahdenseudun Inkeriseuran kunniapuheenjohtaja **Marja Rämö** puheessaan.

Kun Petroskoin kuoro lauloi ”Taivas on sininen ja valkoinen” ulkona keli oli ainakin hetken kuvatun kaltainen. Sadepilvet nousivat auringon eteen juuri yhteiskuvan aikaan. Paikalle tilattu kuvaaja tosin kehui pilvistä säätä parhaaksi kuvaussääksi, mutta pelkäsi juhlakansan kastuvan pahan kerran. Näin ei onneksi käynyt ja väki siirtyi nauttimaan ”Kyllikin herkuista”, kuten Puronen maittavaa kalakeittoa mainosti.

Petroskoin kuoron ohella juhlien musiikista vastasivat Vantaalta, mutta alkujaan Rappolasta kotoisin olevat Mesimarjat, **Elsa Kirjanen**, Laulava Kaukopartio ja itkuvirsiä esittänyt **Jaana Luomajoki**. Varsinkin Luomajoen äidilleen suuntaama itku veti yleisön hiljaiseksi. Tunnelma oli niin koskettava, että allekirjoittaneen ohella moni muukin taisi pyyhkäistä silmäkulmiaan.

Suomen Inkeriliiton kunniapuheenjohtaja **Keijo Korkka** puhui heimotyön taivaalla olevista pilvistä. Siitä, että itsensä inkeriläisiksi tunteva kansanosa kuihtuu pois ja kohta ei ole sen enempää juhlia kuin juhlijoitakaan.

– Teitä on kohdeltu niin kaltoin vuosikymmeniä ja silti Inkeri-asia on säilynyt. Olen vakuuttunut siitä, että se säilyy vieläkin, vastasi **Pertti Laaksonen** Korkan ajatuksiin omassa puheessaan. Laaksonen (Lahdesta) oli yksi kuudesta Inkerin sivistyssäätiön ansiomerkein palkitsemasta henkilöstä. Muita olivat **Pertti Kukkonen** (Helsinki), **Markku Niemelä** (Lahti), **Tapio Nieminen** (Lahti), **Irina Terävä** (Kerava) ja I**rina Sokolova** (Kormu).

Varsinaisen pääjuhlan jälkeen kesäpäivät jatkuivat kokoontumisella seurakunnittain, kuudelta pidetyllä iltamessulla ja vapaamuotoisella iltatilaisuudella.

Kiitos Lahden Inkeriseura. Järjestitte taas hienot juhlat.

Toivottavasti ensi kesällekin löytyy järjestäjä.

Irma Åstedt ja Into Saira toivottivat kirkon ovella tulijat tervetulleiksi kesäjuhliin.

Lilja-Liisa Aleksandrova

Vieraita Inkeristä

Suomen Inkeri-liiton järjestämiin kesäjuhliin ei tälläkään kertaa tullut IL:n johto eikä yksikään musiikkiyhtyeemme, vaan koti-Inkeriä Lahdessa edustivat allekirjoittanut ja **Oksana Dyba**, jotka osallistuvat Inkerin kulttuuriseuran tukemaan viestijäkoulutusprojektiin sekä laulava Skuoristan seurakunnan kirkkoherra **Pavel Krylov**. Meidän tehtävänä oli tehdä juhlista lehtijuttu.

Lahden Inkeri-seurassa on vain 35 jäsentä, täytyy nostaa hattu, että se uskaltaa kuitenkin ottaa vastuun kesäjuhlien järjestelystä. Puheenjohtaja **Toivo Puronen** pahoittelee, että jäsenet ovat pääosin ikäihmisiä, nuoria ei ole. Hänen mukaan viime vuosina tulleet paluumuuttajat asuvat eristyneinä, käyttävät arkielämässä venäjää eivätkä tule mukaan inkeriläistyöhön.

Joutjärven kirkossa, missä pidettiin varsinaiset juhlat, oli ihana juhlatunnelma: liput, kansallislaulut, lyhyet ja selkeät juhlapuheet. Jumalanpalveluksen toimittivat pastorit **Ilmo Leinonen** ja **Arvo Survo**. Konserttiohjelmasta muistiin ovat jääneet Petroskoin Inkeri-kuoron ja Laulava Kaukopartio veteraanikuoron esitykset. Saimme myös tutustua hyviin ja vieraanvaraisiin ihmisiin kuten **Arvo** ja **Leena Korkkiseen**, **Irina Sokolovaan** ja **Arvi** ja **Ljudmila Kähäriin**.

Ensimmäistä kertaa kävimme Suomen inkerinsuomalaisten kesäjuhlissa ja pidimme niistä.

Joutjärven kirkkoon mahtuu paljon väkeä.

Arvo Korkkinen

Järjestäjien näkemyksiä Lahden Inkeri-juhlista

Täytyypä huokaista helpotuksesta. Taas on yhdet kesäpäivät hoidettu onnistuneesti. Laskelmien mukaan pääjuhlaan osallistui 340 osanottajaa. Tiedotusvälineille annoimme rohkeita lausuntoja, jossa arvelimme osanottajia saapuvan 200–300 henkeä. Arviomme osuivat oikeaan pelostamme huolimatta. Tilastollisesti on todettava, että osanottajakäyrä myötäilee Nokian kurssikäyrää: entisinä ”hyvinä” aikoina osallistujia oli liki tuhat.

Ohjelmaa oli ilmeisesti riittävästi ja monipuolisesti. Mainittakoon, että niin esiintyjät kuin järjestelyihin osallistuneetkin suorittivat osuutensa pääasiassa ruokapalkalla. Joutjärven kirkko ja sen lukuisat tilat mahdollistivat kaikki tarvittavat toiminnot.

Eräs tärkeimmistä asioista oli tarjota

Inkeriläisten kesäjuhlia käsittelevä valokuvanäyttely kirkon eteisessä kiinnosti monia.

osanottajille ruokailumahdollisuus asevelihintaan. Keittiöväki oli nähnyt paljon vaivaa tarjoilussa. He tekivät 12-tuntisen päivän ja useimmat eivät tämän takia nähneet juhlia lainkaan. Moni on ollut mukana kaikissa kymmenessä Lahden Inkeriliiton järjestämässä juhlassa ja aina keittiön puolella. Päivän ruokalistalta löytyi lohisopan ja voisilmäpullien ohella inkeriläisten rakastamia kaalipiirakoita (toenperrään) ne onkin hyviä.

Petroskoin kuoro oli taas mukana niin kuin monena kertana aiemminkin. Heille voitiin tarjota kirkon tiloista "siskonpeti" paikat sekä perjantai-iltana Kahvisaaresta sauna-, uinti- ja grilli-ilta. Lahden oma kuoro Laulava Kaukopartio sai ennenkuulumattoman suosion. Johtuikohan suosia isänmaallisista lauluista, laulajien keski-iästä vai asepuvuista. Myös perhekuoro Mesimarjat toi raikkaan tuulahduksen juhliin.

Perjantai-illan vapaamuotoiseen tilaisuuteen osallistui noin 50 henkeä.

Meille järjestäjille jäi hyvä maku juhlista. Kiitos osanottajat. Myös taloudellinen puoli onnistui. Nyt voimme tukea seuramme toimintaa monin eri tavoin lähitulevaisuudessa.

Juhlilla otettua yhteiskuvaa saa tilata numerosta 044 581 8550. (Kuva ei ole sama, kuin lehden kannessa oleva otos.)

Kesäpäivillä tavattiin vanhoja tuttuja ja luotiin ehkä uusiakin ystävyyssuhteita.

Suvun sirpaleita arkistossa

Sanna Leskinen

Huolimatta inkeriläisen väestön sirpaloitumisesta toisen maailmansodan ja siihen liittyvän, Suomen käymän jatkosodan takia, inkeriläisiä sukujuuria on silti mahdollista jäljittää ja seurata arkistoidun asiakirjamateriaalin ansiosta. Inkeriläisten sukututkimus on kuitenkin nimenomaan sirpaleiden keräämistä ja niistä kokonaisuuden hahmottelemista.

Sukututkimus antaa tekijälleen paljon, mutta asettaa eteen haasteita toisensa perään. Sen lisäksi, että haluttuja tietoja voi joutua metsästämään useista eri arkistolähteistä, on otettava huomioon, että riippuen arkistonmuodostajasta (taho, joka arkistomateriaalia on tuottanut), kieli voi olla suomen lisäksi esimerkiksi ruotsia, venäjää tai saksaa. Etenkin vanhoissa kirkonkirjoissa tulee eteen myös tarve osata tulkita vanhoja käsialoja.

Helpoin tie sukututkimuksen aloittamiseen on ehkäpä se, mistä itse aloitin. Lähdin tarkastamaan isoisäni kertomia asioita etsimällä aineistoa arkistosta. Isoisäni oli kovin vähäpuheinen saapumisestaan Suomeen, joten pyrin löytämään sodan aikaisesta arkistoaineistosta inkeriläisiin liittyvää materiaalia. Lopulta löysin isoisäni perheineen laivausluettelosta sekä heille osoitetun sijoitusalueen kyseisen paikkakunnan siirtoväen huoltojohtajan arkistosta.

Arkistoaineistoa tutkittaessa on syytä olla tarkkana. Isoisäni kertoman mukaan he tulivat Suomeen lokakuussa 1944. Ensimmäinen luettelo jossa isoisäni perhe oli, oli päivätty saman vuoden toukokuulle. Mahdollinen selitys on esimerkiksi summamutikassa jälkikäteen lisätty päivämäärä. Isoisäni perhe löytyi joka tapauksessa toisesta, lokakuulla päivätystä laivausluettelosta sekä siirtoväen huoltojohtajan papereista. Toisin sanoen, isoisäni muisti oikein. Ongelmia tutkimisessa aiheuttaa myös se, että nimet saattavat olla hieman eri tavalla kirjoitettuja eri papereissa, syntymäaika saattaa olla väärin...

Harvoin arkistoaineisto kattaa täysin aukottomasti henkilöhistoriaa. Niinpä jouduin täydentämään tietojani täsmällisemmiksi kirjallisuuden ja muiden tutkimusten avulla. Isoisäni kertoma tarkentui; Hangon siirtoleirin piikkilanka-aidat selittyivät leirin aiemman käyttötarkoituksen mukaan (se oli ollut käytössä sotavankileirinä ennen inkeriläisten saapumista) ja Loimaalla todellakin toimiyksimonista siirtoleireistä. Isoisäni perheen reitti Hangosta sijoituspaikkakunnalle tarkentui.

Kaukaisempia sukujuuria lähdin etsimään Inkerin kirkonkirjoista. Tiedossani oli isoisäni kotiseurakunta, Venjoki, joten lähtökohta oli sinänsä helppo. Yleisesti ottaen kirkonkirjojen kohdalla sukututkimus vaikeutuu, sillä kaikkien seurakuntien kirkonkirjat eivät ole päätyneet Suomeen tai niitä ei syystä tai toisesta ole säilynyt. Onnekseni Venjoen kirkonkirjoja on säilynyt oman tutkimukseni kannalta tärkeimmiltä vuosikymmeniltä.

Personaalikirjasta löysin isoisäni perheen kokonaisuudessaan ja rippikirjoista isoisän isänpuoleista sukua 1850-luvun puoliväliin asti. Tunsin löytäneeni aarrearkun, sillä ainakin itselleni tiedot olivat täysin uusia. Oikeat nimet ja syntymäajat tarkentuivat ja kokonainen oman su-

kupuun haara syntyi hetkessä. Mieluusti olisin jatkanut etsimistä pidemmällekin, mutta kirkonkirjojen puuttumisen takia joudun tyytymään tietoon, että isoisoisoisäni oli etunimeltään Matthias (eli mahdollisesti kotoisammin Matti) ja syntynyt oletettavasti (lastensa syntymävuosien perusteella arvioituna) 1820-30-luvulla.

Sukupuun haaran kasvattamista helpotti suuresti se, että suku oli sukupolvesta toiseen asunut samassa kylässä. Mielenkiintoiseksi tilanteen tekee se, että isoisäni sukunimen omaavia seurakuntalaisia oli paljon ja lisää löytyy muistakin kylistä. Vasta jouduttuaan sodan jalkoihin minulle lähintä sukua siirtyi Suomeen.

Pelkät rippikirjat eivät tosin tarjoa kuin murto-osan tiedoista, jotka kirkko yleensä kirjasi ylös seurakuntalaisistaan. Rippikirjoihin ovat merkittyinä vain ne perheenjäsenet, jotka ovat täyttäneet 15 vuotta eli toisin sanoen päässeet ripille. Lastenkirjoissa on yleensä merkittynä 15 vuotta nuoremmat sisarukset, joten näin ollen tieto mahdollisista nuoremmista sisaruksista jää minulta kokonaan puuttumaan.

Isoisäni isän suvun suhteen olin kuitenkin onnekas siinä mielessä, että Venjoen kirkonkirjoja on säilynyt. Isoisäni äidin suvun kohdalla on toisin, sillä he olivat kotoisin Skuoritsan seurakunnasta ja ainakaan Suomen puolella ei ole kirkonkirjoja sieltä ole. Juuri tämänkaltaisiin vaikeuksiin saattaa joutua, jos suvun tietää asuneen sellaisessa seurakunnassa, jonka kirkonkirjoja ei ole saatavissa tai ne ovat jostain syystä hävinneet tai tuhoutuneet.

Inkerin Kulttuuriseuralta sain arvokkaan neuvon tutustua mormonien sukututkimuskeskuksien kokoelmiin sekä internetistä löytyvään mormonien maailmanlaajuiseen ja englanninkieliseen sukututkimussivustoon osoitteessa www.familysearch.org. Internetin valtava tietokanta aiheuttaa omat hankaluutensa eikä se ole läheskään kattava.

Hyvällä tuurilla suvun sirpaleita sieltä silti saattaa löytää. Itse en sieltä sukua tunnistanut, sillä tiedot isomummoni suvusta ovat hyvin vähäiset. Tiedot jäävät inkeriläisistä tehtyjen henkilökorttien varaan, joissa on ilmoitettu kunkin henkilön lähin suku. Tietoni jäävät siten isomummoni sisaruksiin ja isään.

Pikaisella silmäyksellä Kansallisarkiston tietokantaan näyttää siltä, että suvut jotka asuivat Hietamäen, Kelton, Kolppanan, Rääpyvän, Spankkovan tai Tuutarin seurakunnissa tai kuuluivat Pietarin Pyhän Marian seurakuntaan, ovat oletettavasti kohtalaisen varmasti jäljitettävissä mahdollisesti useammankin sukupolven verran taaksepäin. ◐

”Tunsin löytäneeni aarrearkun.”

Muistiinpanoja Suomen Inkeri-liiton juhannusmatkasta Toksovaan 21.-25.6.2012 matkan johtajan Alina-Sinikka Salosen kirjaamina.

”Kelttoon naimisiin – vaikka paimenpojan kanssa!”

Teskti ja kuvat: **Alina-Sinikka Salonen**

Näin hauskasti oppaamme **Wladimir Kokko** kertoi kotiseudustaan Keltosta matkamme päätöspäivänä. Mekin olimme kuulleet sanonnan: ”Painu vaikka Toksovaan!” Nämä kaksi seurakuntaa olivat matkallamme pääosassa: juhannusjuhla oli Toksovassa, majapaikka Keltossa.

Matkapäivän iltana koulutuskeskuksen koulutussihteeri **Elina Seppälä** otti meidät sydämellisesti vastaan. Majoitusjärjestelyt olivat kaikin puolin erinomaiset. Lämpimät kiitokset! Illalla tutustuimme Kelton kirkkoon, jossa oli parhaillaan amerikkalaisten järjestämä englannin kielen leiri. Osa porukasta kipaisi vielä kylällä, osa lähti **Aleksei Krjukovin** kanssa kesäyön retkelle Likolammelle.

Perjantaina tuli matkamittariin 290 kilometriä. Oli mm. jouduttu kääntymään takaisin, koska meneillään oli ratatyöt. Pieni merkki puolta kilometriä aiemmin oli yrittänyt varoittaa siitä. Tässä oli yksi niistä lukuisista kiperistä tilanteista, joissa oiva kuljettajamme **Tapani Pitkänen** pääsi näyttämään, kuinka iso bussi teki täyskäännöksen suunnilleen itsensä kokoisella pläntillä.

Jos Tapani teki työtään antaumuksella, niin saman voi sanoa myös Alekseista. Tuutarin Pikkalan kylässä yksin asuva Nikolai sai yllätyspakettinsa. Kupanitsan Korpikylässä matkamme nuorin osanottaja pääsi äitinsä kanssa tutustumaan isovanhempiensa maisemiin ja

Virallisen ohjelman jälkeen tanssit jatkuvat pihanurmikolla.

sen asukkaisiin. Mistä kummasta kyläläisiä siunaantuu heti bussin saavuttua?

Matkalla mukana olevan ja Suomessa asuvan **Sonjan** olin tavannut Keravalla sattumalta. Kun oli vaihdettu muutama sana, Sonja oli kysynyt minulta, kuka sie oikein olet? Kun sanoin tyttönimeni **Alina Mylläri**, Sonja huudahti: ”Sinun mummo ja minun mummo olivat sisarukset”. Pikkuserkkuni Sonja pääsi Venjoen Latukan kylään, jonka oli nähnyt viimeksi 1949. Nyt hän löysi kotinsa paikalle rakennetun uuden talon. Se ei tuntunut Sonjasta yhtään hyvältä. Venjoella käytiin myös **Hertan** maisemissa. Hertta ei nytkään päässyt kotikonnulleen, mutta kirkollakin hänellä oli muisteltavaa.

Reino joutui odottamaan kotikyläänsä pääsyä seuraavaan päivään. Silloin Toksovan pääjuhlan jälkeen lähdimme etsimään Toksovan Hämäläisten mäkeä ja Koivukylää. Löytyihän se, vaikka kodin

Nuorta ”kukkaiskansaa” odottamassa esitysvuoroaan Toksovan kirkon mäellä.

joja. **Juontajat Wladimir Kokko**, **Aina Jaakkola** ja **Ksenia Kanevskaj**a pitivät hienosti ohjelman koossa.

Ruotsin Inkeri-liiton puheenjohtaja Inkeri Petterson kertoi tutkimuksesta, joka julkaistaan näinä päivinä. Se käsitteli sodan jälkeisiä tunnelmia Ruotsissa. Oli tutkittu, millaista luottamusta ruotsalaiset olivat tunteneet muualta tulleita kansanryhmiä kohtaan. Inkeriläisiin oli suhtauduttu suurella varauksella.

Itse kerroin muutamalla sanalla, keitä me olimme. Näytin myös, että olemme ”kukkaiskansaa”, jonka erottaa rinnassamme olevasta kukasta. Siitä seurasi, että meihin otettiin paljon kontakteja juhlan aikana. Kerroin myös omasta suhteestani Inkeriin ja kodin etsinnästä täältä. Wladimir oli juuri puhunut, että suomalaiset menevät juhannuksena mökeilleen. Minä kerroin, että juuri siksi olen nyt täällä. Totesin myös hyvällä tavalla haikean yhteenkuuluvuuden tunteen, jonka aina koen, kun olen näissä inkeriläisten tapaamisissa.

Tästä teemasta jatkoi **Raija Mäkelä-Eskola**, joka lauloi (itki) koskettavan kauniisti tekemänsä runon:

Itkuvirsi Kaakon-Karjalalle

Oi, sie kultainen Karjalamme, koskien kuohussa laulusi soi, kukkii kumpareillas kanerva kaunihisti, päällä kivien kipunoi kaipaus, livertää lintuset ja pystyttää pesiään puiden oksistohon, sammaleen sisällä sykkii surujen sävel.

Vuosisatojen saatossa olit taistelujen tantereena, kulki edessäsi vihan ja vainojen tie, metsäemon rinnan rikkoi miekkojen mahti, kuuset kasvoivat kipujen kyynelistä.

Oi, sie kotoinen kunnas, ota vastaan pyyntöni: Vapauta säikkyneet sielut, peh-

Wladimir Kokko ja Aleksanteri Kirjanen jakoivat juhannusjuhlassa kunniakirjoja.

mitä anteeksiannolla kuihtuneet kuoret, turtuneet tunteet, riisu rautainen käsi, taita tilalle leppeän lepän oksa, sinisilmäiset orvokit, laita leikkimään lapset lempeydellä, auta löytämään sydänten yhteinen ilo, anna rakkauden purojen sulattaa routainen maa.

Raijalla on aivan oma tapansa laulaa itkulauluja. Hän ei laula käsi poskella, nenäliina poskea vasten (kuten perinteisesti tehdään) vaan seisoo ja siirtää ajatuksensa kohti taivasta.

Itkuvirren lopussa on seuraavanlainen rukous:

Oi, sie kotoinen kunnas, ota vastaan pyyntöni: Vapauta säikkyneet sielut, pehmitä anteeksiannolla kuihtuneet kuoret, turtuneet tunteet, riisu rautainen käsi, taita tilalle leppeän lepän oksa, sinisilmäiset orvokit, laita leikkimään lapset lempeydellä, auta löytämään sydänten yhteinen ilo, anna rakkauden purojen sulattaa routainen maa.

Sunnuntaina saimme rautaisannoksen tietoa siitä, kuinka suomalaiset ovat aiemmin eläneet Pietarissa. Kuljimme myös **Gustav Karlovitsch Mannerheimin** jalanjäljissä. Sampo-keskuksen johtaja **Tatjana Bykova** oli järjestänyt ohjelman toivomusteni mukaan ja löytänyt oppaaksi suloisen (ilmaus sallittaneen, sillä hänellä oli ikää hyvin paljon) ja tietorikkaan **Inga Barbashinovan**.

Maanantaina saimme kuulla Wladimir Kokon tiiviin katsauksen inkeriläisten historiasta. Mieltä lämmitti Wladimirin rakkaus kotiseutuunsa Kelttoon.

Levassovin haudoilla Raija lauloi meille edellä olevan itkuvirren tilanteeseen muunneltuna. Raija itse kertoo: Levassovissa se oli ”Oi, kansa, kauhut kokenut. Mukaan piti ottaa välillä Isä meidän –rukousta, että pääsin eteenpäin.” ⓘ

Hannu Ahokas

Inkeriläisten viljelykasvien geenistöä maailmalla

Tomaatin, valkosipulin ja ryvässipulin kanta Inkeristä Suomeen

Inkeriläiset ovat paetessaan ja pakkosiirroissaan levittäneet kotiseutunsa viljelykasveja mukanaan sen lisäksi, että aluetta hallinnut muukalainen on levittänyt ja käynyt kauppaa seudun kasvivaroilla. Suuntana on ollut myös Siperia, mitä käsittelin lantun (kaalikan) vaelluksesta aikaisemmissa kirjoituksissani (Ahokas 2005). Inkeristä Loimaalle päätyneen ja jo kuolleen **Simo Pesosen** lausuma vahvistaa tietoa, että joidenkin poislähtöön pakotettujen inkeriläisten selviytymiseen kuului siementen mukaan otto: ”Sen verran pitää ihmisellä olla aina uuden siementä mukanaan, että voi ruokansa itselleen kasvattaa” (Salo 2009).

Simo Pesonen (1919-1984) oli yksi Inkeristä Suomeen 1943-1944 siirrettyjä inkeriläisiä. Hän saapui suomeen äitinsä ja sisarustensa kanssa ja hänet sijoitettiin aluksi Ypäjälle, Mannisiin Fredrikson-nimiseen taloon. Isä oli haudattu Inkerinmaalle. Hän avioitui myöhemmin samassa talossa asuneen Sylvin kanssa.

Ypäjältä Pesonen muutti Loimaalle Arojärvi-nimiseen taloon, jossa sai pienen mökin asuttavakseen. Pesonen otti mökin jokaisen neliösentinkin mukaan ruoan tuotantoon.

Sodan jälkeen hän välttyi Neuvostoliittoon palautukselta. Tiedustelut Inkerin kokemuksistaan Pesonen kuittasi vastauksella ”täällä kaikki hyvin”, mikä kuvastaa pelon alaisuudessa elämisestä YYA-sopimuksen nimeä jankuttavassa Suomessa 1950-1970-luvuilla, mutta myös mainitsemattoman tiedon elämän laadusta Neuvostoliitossa. Pesosten tytär muutti Ruotsiin, millä moni inkeriläinen oli aikaisemmin välttänyt palautuksen Suomesta Neuvostoliittoon.

Simo Pesonen toimi Loimaan Säästöpankin talonmiehenä. Hän sai näin valjastettua Säästöpankin talon ikkunalaudat ja portaatkin kasvintuotantoon. Hankittuaan pienen maapalstan ja mökin ja rakennettuaan sinne jätelaseista kasvihuoneen, hänen viljelmänsä kukoistivat siellä 1970-luvulla. Pesoselle pyhiä arvoja olivat ruoka, maa ja uskonto.

Hän hoiti kasvitarhaansa suurella pieteetillä, kompostoinnilla ja luomuviljelyn periaatteella. Hänen erikoisuuksiaan olivat ryvässipuli, valkosipuli ja tomaatti, joiden alun hän oli tuonut mukanaan Inkeristä.

Pesonen kokeili luomutorjunnassa mm. kasvien omia puristemehuja, suuntaus, joka nyt on myös tieteellisessä koetoiminnassa. Hän toivoi, että jotakin muistoa

Kuva: Orvokki Maunu-Kangasniemi

ja perinnetietoa jäisi eloon hänestä, ja jakoi mukanaan tuomiaan vihanneskantoja kasvitarhaharrastajille (Maunu-Kangasniemi 2009). Simo-tomaatiksi kutsutun perinnekannan ja Simoksi nimetyn valkosipulin saaminen geenisäilyttämöön on nyt toteutunut. Simo-tomaatti kuuluu mahdollisesti liki 100-vuotiaan Cuor di Bue-perinnelajikkeen muotoryhmään (suomeksi ”härän sydän”). Simo kuten Cuor di Bue ovat kiinteämaltoisia, tukea vaativia runkotomaatteja.

Pesosen kasvikannoilla on takanaan vuosikymmenien luomuun sopeuttavaa valintaa Suomessa. Pääasiassa itsepölytteisen maatiaistomaatin kanta on tuskin perinnöllisesti ollut yhtenäinen jättäen valinnalle vaikuttavuutta. Valinta pitkällä aikavälillä toimii myös klooneina lisättäviin kasvilajeihin. Loimaan savilla ei ole sittemmin onnistuttu ylläpitämään ryvässipulia, joka on kevyeen maalajiin ja mantereiseen ilmastoon sopeutunut kasvi. Suomessa ryvässipulin viljely oli aikoinaan painottunut maan itäosiin ja käytännössä tuntematon läntisestä Fennoskandiasta. Hupel (1787) matkallaan Narvasta Pietariin havaitsi sipulin ja valkosipulin olevan talonpoikaiston rakastamia vihanneksia. ⓘ

Kuvassa Mirjami Jokiranta, hänen veljensä kansanedustaja Pietari Jääskeläinen ja piispa Aarre Kuukauppi. Kuvaaja Juhani Partanen.

Mirjam Jokiranta s. Jääskeläinen

Hietamäen seurakunnan Raamattu palasi Inkerin kirkkoon

Äitienpäivänä vietettiin Luumäen seurakunnassa Kelton kirkon 20-vuotisjuhlaa. Tällöin luovutettiin Inkerin kirkolle vuoden 1642 Raamattu, ensimmäinen suomenkielinen koko Raamattu. Itse asiassa kyse oli palautuksesta.

Isäni, **Juhani Jääskeläinen** toimi sotilaspappina saksalaisten valtaamalla Inkerinmaalla vuosina 1942–1943. Hietamäen seurakunnan vahtimestari **Katriina Pökkönen** oli onnistunut säilyttämään puretusta kirkosta kyseisen Raamatun ja luovutti sen isälle. Suomeen, Kansallis-Osake-Pankin holviin, sen kuljetti väestösiirronjohtaja professori **Pentti Kaitera**. SKSK:n sihteeri **A. Jokipii** kirjoitti isälle huhtikuussa 1943: ”Täältä sen sitten saat kuittia vastaan, kun Hietamäen seurakunta perustetaan.”

Juhani Jääskeläinen kirjoitti v.1944: *”Inkerin kirkon vanhin muistoesine on Inkerissä kirkon alttarilla läpi vuosisatojen säilynyt v:n 1642 Pyhä Raamattu. Tämä on näkyvä ikivanha todistuskappale Inkerin ja Suomen yhteenkuuluvuudesta. Ruotsin kuningatar Kristiina on lahjoittanut ensimmäisen suomenkielisen Raamatun luterilaisille seurakunnille Inkeriin.”* Raamattuja oli painettu 1200 kappaletta, joista 40 tuli Inkerinmaalle.

Kun näköpiirissä ei ollut, että Hietamäen seurakunta olisi voitu perustaa, on todennäköistä, että Juhani Jääskeläinen haki Raamatun ”kuittia vastaan”. Näin se kulkeutui Luumäen kirkkoherranpappilaan, jossa sitä säilytettiin komerossa ruskeaan paperiin käärittynä. Muistan, kuinka sitä näytettiin piispa **Martti Simojoelle** piispantarkastuksen yhteydessä. Allekirjoittaneelle kirja luovutettiin 40-vuotislahjaksi 1984.

Näin suomenkielisen Raamatun juhlavuonna (370 vuotta) Hietamäen Raamattu palaa kotiinsa Inkerin kirkkoon, välittäjänä piispa **Aarre Kuukauppi**. ⓘ

Ruudi Kärkijärvi

Minun koti

Katson kodin ikkunoista ulos. Siellä sataa vettä. Kaukana on Kutturin mäki. Näen ikkunoita paljon lunta. Tuiskuaa. Ikkunalasi on jäässä ja yritän sulattaa sitä sormellani.

Tuvassa on lämmin. Jää sulaa ikkunalasissa ja vesi virtaa alas koloon, joka on ikkunakehyksessä. Sekoitan sormella vettä. On niin ihanaa. Tämä on koti.

Äiti pilkkoo kuorittuja perunoita. Lohkot putoilevat vatiin kirkkaaseen veteen. Katselen niitä. Vesi liikkuu. Äiti kai arvaa mitä poika näkee ja tuntee. Hän hymyilee. Se on koti.

Meidät muutettiin kodista pois kylän reunimmaiseen taloon odottamaan Suomeen lähtöä. Tutut saksalaissotilaat vietiin pois johonkin. Tilalle tuli uusia. Minulla oli ikävä kotiin.

Menin katsomaan kotia. Se oli kiellettyä. Ei ollut lupa mennä sinne päin. Se oli kai turvallisuuskysymyskin. Uudet sotilaat olivat päivettyneitä. Tulivat kai jostain etelän rintamilta.

Menin kotiin. Astuin keittiöön. Siellä ei ollut ketään. Olohuoneesta kuului sotilaitten kovaa naurua. Taisivat olla nuoria. Ei tuntunut mukavalta. Olivat tuntemattomia. Menin ulos. Seisoin pihalla. Katsoin harmaista kivistä tehtyä kotia. Harmitti ja huolestutti.

Tietä tuli sotilas. Pitkä komea ja aika nuori mies. Hän katsoi minua ja yritti hymyillä. Se ei oikein tainnut onnistua se hymy. Mies meni sisään. Minä menin tielle.

Katsoin vielä kotiin päin. Kuljin takaperin myöten, jotta voisin nähdä vielä kotini. Se on minun koti, ajattelin. Parempaa paikkaa ei tässä maailmassa ole. Se jää nyt minulta. Se jää nyt meiltä ikiajoiksi.

Emme päässeet enää koskaan kotiin. Taivaassa tai Jeesuksen uudella maalla saamme olla jälleen rakkaassa kodissamme. Siellä on koko Inkeri.

Viehättävä viljandi kutsui inkeriläiset koolle

Teksti ja kuva: **Alina-Sinikka Salonen**

Viron inkerinsuomalaisten XXII laulu- ja tanhujuhlat pidettiin tänä vuonna Viljandissa15.-16.6. Inkeri-liittoa edusti neljän hengen epävirallinen lähetystö. Tärkeä tehtävämme oli noutaa sieltä Suomen Inkeri-liitolle tilattu oma kyltti. Sehän on tärkeä, kun marssimme kulkueissa kirkoista juhlapaikoille.
Juhla alkoi perjantaina, jolloin kesäisessä kukoistuksessaan oleva Ingeri-majan piha oli grillijuhlien pitopaikkana.
Iltajuhlissa oli erilaisia kilpailuja, joissa punnittiin sekä tietoja että taitoja. Tärkein ohjelma oli kuitenkin syöminen, jossa kaikilla oli mahdollisuus osallistua ja olla hyviä. Sääkin oli mainio, kuten seuraavanakin päivänä.
Pääjuhla oli lauantaina. Ensimmäisenä oli jumalanpalvelus Paavalin kirkossa. Kun sieltä siirryttiin juhlapaikalle ritarilinnan raunioille, Kaevumäelle, pääsiJuho Puumalainen näyttämään käsivoimiaan, sillä kyltti on yllättävän suuri ja painava.
Ensi kertaa Viljandissa käyneelle Kaevumäki näyttäytyi hurmaavana paikkana. Ei voisi olla onnistuneempaa ympäristöä iloita kesästä ja ihmisten tapaamisesta. Menneiden polvien muisto oli konkreettisesti läsnä. Maisemat olivat mahtavat.
Ohjelma noudatteli totuttua kaavaa. Pääosa esiintyjistä oli Virosta. Kaksi kuoroa oli Venäjältä. Ruotsista ja Suomesta oli vain lyhyet tervehdykset. Omassani toin esiin iloni siitä, että meillä kaikilla on yksi yhteinen kiinnostuksen kohde: Inkeri ja inkeriläisyys. Kerroin myös, että olen ennen Suomeen tuloa, joka tapahtui huhtikuussa 1943, asunut vuoden maatalossa jossain täällä Viljandin lähellä.
Kiitokset Viljandin seuralle erinomaisista juhlajärjestelyistä!

Viljandin seuran puheenjohtaja Valeri Luukka ja Viron liiton sihteeri Ester Pruul ovat hyviä ystäviä vuosien ajalta.

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Kadonnutta aikaa etsimässä

Inkerin kesäjuhlilla sivistyssäätiön taholta palkittu Pertti Laaksonen totesi kiitospuheessaan, että koska inkeriläiset ovat jo kestäneet niin monen moista vastoinkäymistä, ei pienten vastoinkäymisten enää luulisi kansaa horjuttavan. Ikävä tosiasia taitaa kuitenkin olla se, että vastoinkäymisten sijaan inkeriläisyhteisön uhkana ovat paremmat olot.

Kun olot olivat oikein kurjat ja ulkopuolinen kohtelu ala-arvoista, ihmiset pitivät kiinni juuristaan, tukeutuivat yhteisöön ja nostavat kansantunnon lipun salkoon, vaikka vain mentaalisellakin tasolla. Nyt kun asioista voi jo puhua huoletta ääneen, ei ihmisillä näytä olevan enää kovin paljon tarvetta puhua.

Historioitsijoilla ja tutkijoilla toki perehtymisen ja pohdinnan saraa on vielä yllin kyllin, mutta muilta noussut hyvinvoinnin taso ainakin täällä Suomessa on ikään kuin pyyhkinyt tarpeen pois. Kärjistetysti sanottuna näyttää siis siltä, että inkeriläisidentiteetti jää nykyajan jalkoihin. Kulttuuri, jonka olemassaolo perustuu yksinomaan tai etupäässä muistelemiseen on väistämättä kuoleva kulttuuri.

Kun katsoo inkeriläisten tapahtumiin osallistuvien keski-ikää, tulee välttämättä mieleen kysymys, onko tapahtumissa enää yhtään osallistujaa muutaman vuosikymmenen jälkeen. Nuorten saaminen aktiivisten inkeriläisten pariin on osoittautunut vaikeaksi, mutta ehkä heitä pitäisikin lähestyä jollain tapaa moderneimmin keinoin. Perinnemusiikki, -asut, -ruoat ja –tavat ovat historian ohella tärkeitä osatekijöitä inkeriläisyydessä, mutta jotta inkeriläisyys pysyisi elävänä ja olemassa olevana kulttuurina, sitä tulisi pitää elossa muillakin kuin kulttuurihistoriallisilla tavoilla. Yhteinen historia on hieno asia, mutta sen lisäksi pitäisi löytyä myös yhteinen nykyaika, josta ammentaa.

Tämä on tietenkin helpommin sanottu kuin tehty. Asiaa sietäisi kuitenkin pohtia, sillä parinkymmenen vuoden päästä toimiminen on jo auttamattomasti liian myöhäistä.

Elsa Sanerma

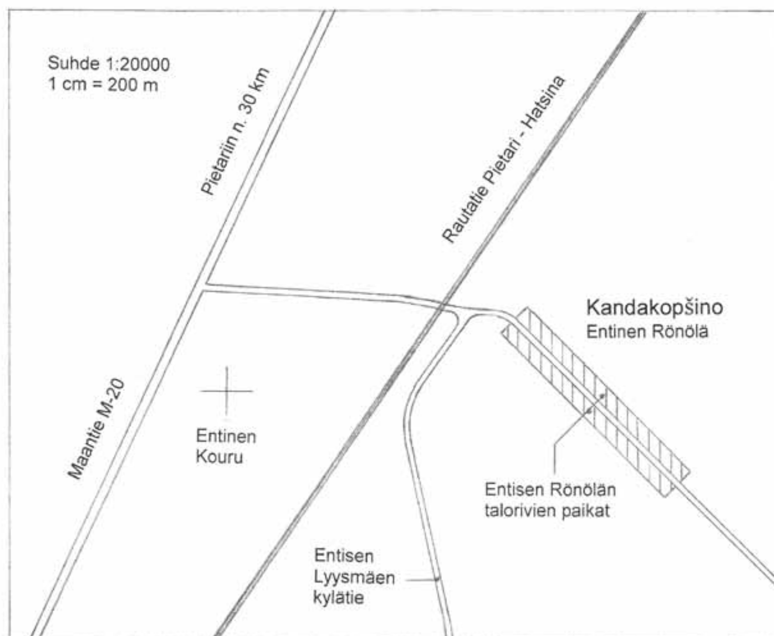
Rönölän kylän ja Luukkaisten vaiheita

Sukuni –**Luukkanen** –kotikylä Inkerinmaalla oli Rönölä, Pietarista n. 30 kilometriä etelään. Kylän asukkaat olivat suomalaisia. Elantonsa he saivat maanviljelystä ja karjanhoidosta. Kylässä oli enimmillään noin 40 taloa, jotka olivat rivissä vierekkäin kylätien molemmin puolin. Lähimmät naapurikylät olivat Kouru länsipuolella ja Lyysmäki eteläpuolella. Lähin kansakoulu oli Kourussa.

Rönölän asukkaat kuuluivat Venjoen luterilaiseen seurakuntaan. Seurakunnan kirkko ja hautausmaat sijaitsivat Pappilanaution ja Pääsölän kylien välisellä alueella, Rönölästä noin 8 kilometriä itään. Seurakunta oli perustettu vuonna 1641. Seurakunnan kirkko suljettiin vuonna 1937 ja on muussa käytössä.

Luukkaisten-suku oli Rönölän suurin. Enimmillään se piti sisällään noin 20 perhettä. Läheskään kaikkien Luukkasten perheiden väliset sukulaissuhteet eivät olleet tiedossa. Kahden Luukkasen välinen avioliittokin oli mahdollinen. Muita Rönölän sukuja olivat **Jakonen**, **Kinnari**, **Pylsy**, **Suomalainen** ja **Talponen**. Luukkaisten suvun arvellaan olevan kotoisin Savosta.

Varhaisin tieto Rönölästä on nimetön kylän merkki ruotsalaisen **Anders Andersinin** 1600-luvun loppupuolella laatimassa Inkarinmaan kartassa. Varhai-

Entisen Rönälän kylän sijaintipiirros.

Anna Kourun os. Unnukainen hautaussaatto lähdössä Lyysmäen kylästä vuonna 1943.

simmat tiedot Rönölän Luukkaisista ovat 1700-luvun loppupuolelta.

1930-luvulla Rönölän kylästä muodostettiin Rönölän kolhoosi. Kolhoosiin liittymsestä kieltäytyneet siirrettiin neuvostoliitton muihin osiin. Syyskuussa 1941 Saksan armeija valtasi Rönölän. Saksalaisia sotilaita majoitti kylään. Osa asukkaista lähti kylästä, osa siirrettiin 1943 Suomeen. Kylä vaurioitui sodassa, mutta ei tuhoutunut. Sodan jälkeen vain osa entisistä asukkaista palasi kotikyläänsä.

Entisen Rönölän kylän nykyinen nimi on Kandakopšino. Kylän nykyiset asukkaat ovat pääosin venäläisiä, mutta joukossa saattaa olla suomalaisiakin. Laajentuneeessa kylässä on jo sivuteitä. Vanhat hirsitalot ovat hävinneet. Kylätien nykyinen nimi on Starinnaya ulitsa. Kylä kuuluu Puškinin kaupunkiin.

Viimeinen Kandakopšinossa asunut sukulaiseni **Teppo Luukkanen** kuoli vuonna 1987. Teppo oli **Pietari**-vaarini **Andreas**-veljen poika. Andreas perheineen siirrettiin Suomeen vuonna 1943. He palasivat Neuvostoliittoon 1945 ja päätyivät Siperiaan. Kotiinsa Rönölään he pääsivät vasta 1950-luvulla. Pietari-vaarini perheineen ja samassa talossa asunut vaarin sisar, yhteensä 9 henkilöä, pidätettiin yöllä 25.4.1935. tuleva isäni **Mikko Luukkanen** haki kihlatun morsiamensa, tulevan äitini **Sofia Luukkasen**, pois Hatsinan vankilasta. Muut vietiin Uraliin.

Pietari kuoli Uralissa vuonna 1936. Perhe ja sisar karkasivat uralista vuosina 1936–1937 ja pääsivät Inkerinmaalle. Perhe jakautui myöhemmin Puolaan, Ruotsiin, Suomeen ja Viroon. Ruotsissa asuvat muuttivat nimensä Luukkoseksi.

Äitini ja minut siirrettiin Suomeen vuonna 1943, jonne myös jäimme. Isäni oli sodan aikana Neuvostoliiton armeijassa. Hän kuoli Virossa 1950-luvulla. Isäni veli **Ivan Lukonin** (**Juho Lukkanen**) kuoli vuonna 1993 Hatsinassa. ⓘ

Teksti ja kuva: Alina-Sinikka Salonen

Rakkaista ja raskaista muistoista syntyy halu auttaa

Viisaat sanovat, että iäkkäiden välillä on paljon enemmän keskinäistä vaihtelua kuin on lasten välillä. **Hertta Sirkiä** on tästä vahva todiste. Kun hän täytti 75 vuotta, hän alkoi hoitaa yhteisiä asioita Vuosaaren seurakuntaneuvostossa. Pesti jatkuu nyt toista kautta, mutta nyt hän on myös Helsingin seurakuntien valtuuston jäsen. Monet tähän ikään päässeet ihmiset tarvitsevat hoivaa ja tukea, Hertta pystyy palvelemaan muita.

Olen tutustunut Herttaan kuntosalilla, jossa hän käy edelleen. Avantouintikin on hänelle mieluinen harrastus. Hertta on elämälle kiitollinen, vaikka Inkerissä syntyneenä ja siellä sodat nuorena tyttönä kokeneena toteaakin, että ei ole päässyt helpolla. Muistot, raskainakin rakkaat, kulkevat matkassa. Niihin liittyvä ahdistus panee ajattelemaan, millaista elämä olisi voinut olla. Syntyy myötätunto niitä kohtaan, joiden elämä on tälläkin hetkellä raskasta.

Inkerin alueelle suuntautuneilla Venäjän matkoillaan Hertta on iloinnut nähdessään, että monet Inkerissä elävät vanhukset ovat saaneet hyvän kodin suomalaisten rakentamissa ja suurelta osin ylläpitämissä palvelutaloissa. Näiden hallinto ja ylläpito on kuitenkin yhä enenevässä määrin siirtynyt paikalliselle tasolle, ja laitosten johtajat ovat huolissaan selviämisestä.

Viime syksynä, kun 80-vuotissyntymäpäivät lähestyivät, Hertta sai idean. Hän ilmoitti kysyjille, että toivoo lahjat rahana, joka menee Inkerin vanhusten hyväksi. Näin sitten tehtiin, ja Hertta jakoi saamansa rahat neljään kirjekuoreen: Kelton, Kikkerin, Skuoritsan ja Taaitsanpalvelutalot, sama summa jokaiseen.

Sitten Hertta huomasi ilokseen, että Inkeri-liitto tekee matkan, jossa vieraillaan sekä Keltossa että Kikkerissä. Nyt ei tarvinnut huolehtia rahojen perille saamisesta. Kolme kirjekuorta hän pääsi ojentamaan henkilökohtaisesti. Neljännen perille saamisessa pääsi **Aleksei Krjukov** näyttämään juoksutaitojaan: ryhmän vieraillessa Taaitsassa **Yrjö Korkkisen** kotitaloa ihastelemassa, Aleksei juoksutti kirjeen Skuoritsaan. Inkerissä ei ole

> ” Laitosten johtajat ovat huolissaan selviämisestä. ”

Kikkerin palvelutalon johtaja Anna Raut (vasemmalla) kirjoittaa Hertta Sirkiälle kuittia tämän palvelutalolle antamasta lahjasta.

aina helppo siirtyä suurella bussilla paikasta toiseen, siksi tämä oppaan palvelu säästi paitsi aikaa, myös kymmeniä ajokilometrejä.

Hertan viesti sinulle, lukija, on: Jos tiedät jonkun, joka tarvitsee lahjaideoita, tämä on varsin käyttökelpoinen ja suositeltava. Venäjän suomalainen kirkko välittää lahjoituksia, samoin Suomen Lähetysseura, mutta tällä tavalla pääsee itse näkemään, mihin lahja menee. Se lisää paitsi perillemenon turvallisuutta, myös antamisen iloa.

Iloista antajaa Jumalakin rakastaa!

Edvard Hynninen

Loppu Inkeriläisten Viestissä 1/2011 aloitetuille muistelmille.

Niitä näitä inkeriksi

Sovan peräst
Luminen peite vähän lievens kamalaa kylän näköallaa

Sovan peräst mie tulin ensimäisen kerran kyllää talvel neljkymmentviijettä vuotta, olin viel sotapalvelukses, Kiijovas, onnistu aijaa monjaks päiväks Pietarii.

Luminen peite vähän lievens kamalaa kylän näköallaa: ei yhtäkää talloo, ei yhtäkää ihmistä, muutamat vanhat puut vua tien reunoil.

Perätuvan taloloin paikoil — ei mittää, ei kakskerroksista, ei viisikkunoista talloo, ei suatuloi, ei kuusii, tyhjät paikat. Läksin Pietarlan huaraa, sen piäs säily viis talloo, yhes, Valpurin talos, näky liikettä, olin ihmessäin: kohtasin Pietarlan Antreipetrovan, Sonja–kummin ja Liljan, Antreipetrova sota–aikaa olj partisana, hänt lasettii kotjmual, Sonja–kummi Liljan kans tulliit evakkomatkoilt.

Sotapalveluksest mie onnistuin luopuu neljkymmentkuuvventeen, lumet sulliit, nousiit ruohot ja korkijat heinät, pehot ja puut vettit lehtjpuvut piällee, kylän rauniot tuasj vähän peittiisiit.

Sit ilmesty Pietarlan talo, Antreipetrova Reinon kans rakensiit vanhaa Pietarlan talon paikkaa uuvven pienen talon, hajoittelliit saksalaisiin korsuloi, ne olliit tehtykii kylän taloloin hirsist.

Stalinan aika ko loppu ja alettii laskee kotjmual, tulj Lienalan Pekko ja rakens talon, niä kaks uutta talloo, Pietarla ja Lienala, etustiit Humalasuarta. Toisii taloloi ei ilmestynt, nuoret kotiuutuit uusiihen paikkoihin, vanhat vanheniit, ja mist ottaa varroi.

Vuuvvet männiit, kuolj Antreipetrova, sitä ennen kuolj Sonja–kummi, Reino ja Lilja muuttiit Pietarii. Sit kuolj Pekko, eikä jiänt millaisikkaa Humalasuaren jälkii, uutee Gummolosaareihen jäi vua tiä venäläistynt nim.

Nyt mein kyläläiset elläät, taikka elliit, Viros ja Karjalas, Pietaris ja Pietarin aluel, Suomes ja Ruotsis, most viel miskuka tietää… Muailma on suur.

Kuuskymmentseitsämänteen vuon myö sissoin kans käimmä pienes Karjalan asutukses Kuttismas, siel viettiit päivijää eläkkeläiset Kaisu ja Junni Kello, Kaisu olj mein serkku.

Muistelimma vanhoi ja myöhempii aikoi, Ivanmatveits luatj metsätöistää — tulet äimäks, virkko hiä. Muisteliit Kaisun kans ommaa Kelolaa ja kotjtalloo. Ivanmatveits harmittelj:

– Mitäs täs on pilveillä. Valvo vua virkijäst ja makkaa makjast, vatsais vieres ja paitais sisäs. Heittii väköväks, jos et jaksa.

Novavestin Lilja sano toisellain:

– Ei kottii, ei vattii. Eikä näin suurt pahhaa muailmas viel olt tehtykää. Lilja elj Tallinnan Lasnamiäjel, myö käimmä sissoin kans hänen luonnaa seitsämänkymmentoiseen vuon.

Julkaistu aikaisemmin Carelia-lehdessä 6/2010

Kirjoittaja on syntynyt Inkerin Venjoella, Humalsaaren kylässä.

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko

Uutiskolumnistin kannanotto Mistä perunat?

Vaimoni lempimarketti on ranskalainen Auchan, tavallisesti siitä ostamme ruokaa. Lähin Auchan sijaitsee lähellä kotikylääni Kelttoa Pietarin kehätien varrella. Heinäkuussa siellä ihan kohtuuhintaan myytiin perunaa Saudi Arabiasta! Uusilla teknologoilla ja rahasijoituksella nykyään saa mitä vaan, vaikka perunasatoa hiekka-aavikosta. Olen nähnyt niitä fantastisia kasteltuja vihreitä ympyräpeltoja lentokoneesta...

Mutta miksi Keltto ei ruokita enää itseänsä omalla perunalla? Ennen vanhaan juuri perunaviljely oli kelttolaisten pääelinkeinona. Isoisäni kertoi miten hän teini-ikäisenä vei perunat Pietarin markkinoille 1. maailmansodan aikana. Silloin Keltossa ”niin köyhii ei olt, jot ei ois olt lehmää ja hevosta”.

Vastaus tähän kysymykseen kuvaa mielestäni parhaiten tätä koko Neuvostoliiton toivotonta maatalouden kohtaloa viime vuosisadalla. Maan kommunistinen hallitus iski kovasti maatalouteen vuosina 1929-31 suorittamalla sen pakkokollektivisoinnin. Kymmeniä parhaita talonpoikia karkotettiin kotiseudultani Kuolan niemimaalle ja Stalinin kanavan rakentamiselle ”kulakkeina”. Se tarkoitti Keltolle niin kuin koko maalle ei ainoastaan kunnon työvoiman vähentämistä, mutta myös maatalouden kulttuurin katoamista. Kelton Vanhaan kylään, jossa olen syntynyt, perustettiin Kumous-niminen kolhoosi, jonka tuottavuus oli kyseenalainen, vaikka nälänhätä pitäjässämme vuosina 1930-31 vältettiin. Oma peruna pelasti monia inkerinsuomalaisia myös Leningradin piirityksen aikana, mutta Saksan sodan jälkeen kotikyliin oli vaikea päästä, paluu Miikkulaisiin, Vuolelle ja Toksovan moniin paikkoihin oli täysin mahdotonta, vallanpitäjät perustivat sinne ison ampuma-alueen. Siellä ei tänäänkään kasva mikään.

Neuvostohallituksen maatalouspolitiikka 1960- ja 1970-luvuilla tavoitteli jättiläisten maatalousyhtiöiden perustamista ja maalaisväestön muuttoa pienistä kylistä isojen taajamien kerrostaloihin. Näissä suuryhtiöissä jokainen teki jotakin omaa työtä, esim. kynsi peltoja traktorilla, mutta kukaan ei enää vastannut sadosta. Ylläpitää maatilaa ei oikein osannut kukaan. Tämän tuhoavan politiikan tulos on se, että sellainen maataloustöihin suostuva ja sitä osaava yhteiskunnan kerrostuma on kadonnut meiltä kokonaan. Nykyään Luoteis-Venäjällä viljelymaata saa melko helposti, mutta yksityismaanviljelijöitä on hyvin vähän, hommaan kelpoisia ei vaan löydy!

Kelton talouteen vaikuttava päätekijänä nyt on Pietarin läheisyys. Kunnasta on tullut uusrikkaiden huvilaparatiisi ja kelttolaisten kannattavin elinkeino on rakennus-urakointi. Moni kelttolainen on töissä Pietarissa, mikä tarjoaa rajattomia työllistymis-mahdollisuuksia. Rikkaruoho on peittänyt seutumme peltoja, perunapenkkejä on vain harrastajilla, ostamme Auchanista Saudi Arabian perunoita. Maailma on muuttunut ja on muuttumassa edelleenkin. Mutta muuttuuko se aina oikeaan suuntaan?

Inkeriläisvastaanotto pääkonsulaatissa

Neljä vuotta Suomen Pietarin pääkonsulina on toiminut akateemisesti sivistynyt tutkija ja taitava diplomaatti **Olli Perheentupa**. Venäjä osaava Perheentupa on oikea Venäjä-asiantuntija. Kesäkuussa 2012 hänen virkakautensa Suomen maailman suurimmassa edustustossa päättyi, Pietarista lähtevä Perheentupa siirtyy eläkkeelle.

Vaikka näinä vuosina Suomen inkeriläispolitiikka on kiristynyt, paluumuuttojono sulkeutui, Perheentuvan vuodet olivat inkerinsuomalaisille hyviä. IL:n työllistämiskeskus on saanut mahdollisuuden hakea viisumeja kausityöhön lähteville ryhmille, pienhankkeilla pääkonsulaatti tuki liiton suomen opetusta. Inkerin kirkkoa tuettiin niin pienissä, esim. vuosijuhlan kirjanäyttely, kuin isoissakin, kuten ilmaurkujen hankinta Pyhän Marian kirkkoon, asioissa.

Arvostaen inkerinsuomalaisten panosta suomalaistyöhön viime vuoden tammikuussa pääkonsuli Perheentupa kutsui inkeriläisedustajia erikoisvastaanotolle. 6. kesäkuuta sellainen inkeriläisvastaanotto järjestettiin pääkonsulin residenssissä taas. Paitsi Inkerin Liiton ja Inkerin kirkon edustajia kutsuttujen joukossa oli myös edustustossa työssä olevia inkerinsuomalaisia.

Pitkäaikaisesta yhteistyöstä Perheentupaa kiittivät vastaanotolla lyhyellä puheella **Wladimir Kokko**, muutaman laululla Talomerkit-yhtye ja taide-esinein Sampo-keskus.

Suomea opiskelevat vanhukset harjoittelivat Imatralla

Pyhän Marian kirkon kryptassa on toiminut lukuvuoden ajan vanhusten suomenkurssi. Opetus, johon osallistuu toistakymmentä ikänaista, tapahtuu Inkerin kulttuuriseuran tukeman projektin puitteissa. IL:n vanhuustyöryhmän työntekijät ja heidän asiakkaat opiskelevat kieltä kovalla innolla. Parempaa paikkaa kuin Suomi, missä opittua voi testata, ei ole.

Kuva Jekaterina Zajika.

Vastaanotolla otettu yhteiskuva. Keskellä pääkonsuli Olli Perheentupa vaimoineen.

Kahdeksan ikäkurssilaista kävi kesäkuussa kielikylpymatkalla Imatralla, sääli etteivät jotkut halukkaat päässeet mukaan ulkopassin puutteen takia.

Vanhuustyönjohtaja **Nina Nizovan** mukaan lukuvuoden aikana laajentunut sanavarasto oli kaikille hyödyksi. Kielitaitoa kokeiltiin hotellissa, kaupunginkierroksella ja tietenkin ostoksilla.

Inkerinsuomalaisten ongelmia keskusteltiin

Jelena Kiseljova

28. kesäkuuta Leningradin alueen kansalaiskamarin aloitteesta pidettiin pyöreän pöydän keskustelu kantakansojen asemasta. Siihen osallistuivat mm. IL:n puheen-johtaja Aleksanteri Kirjanen ja IL:n jäsen Olga Konkova.

Keskustelun pääaiheina olivat kantakansan statuksen myöntäminen inkerin-suomalaisille, suomen kielen opetus alueella ja suomen opettajien koulutusongelmia. Osallistujat sopivat ehdotusluettelosta, joka annettiin käsiteltäväksi alueen uudelle kuvernöörille.

Lahdessa palkittiin touhuva Irina

Oksana Dyba

Suomen Inkeri-liiton yhteydessä toimiva Inkeriläisten sivistyssäätiö jakaa joka vuosi omia ansiomerkkejä. Tänä vuonna muiden rinnalla sen ansaitsi Inkeristä Suomeen muuttanut **Irina Sokolova** (os. Ahvenainen).

– Se on iso yllätys minulle, tunnustaa Irina, että minut valittiin ansiomerkin saajaksi.

Sokolova on syntynyt inkeriläisperheeseen Spankkovan Korpisalossa. Lääketieteellisen tutkinnon suoritettuaan työn perään hän muutti v. 1975 Karjalaan, missä oli töissä Pudožissa ja Belomorskissa. Kotimaa houkutteli kuitenkin kovasti ja seitsemän vuoden kuluttua Irina palasi Inkeriin ensin Kupantsaan ja sitten Kikkeriin.

80-luvun lopussa tuolla seudulla alkoi tapahtua, suomalainen seurakunta nousi uuteen eloon. Irina valittiin Kupanitsan seurakunnan valtuustoon ja kun suomalainen Villa Inkeri –niminen kansalaisjärjestö ryhtyi rakentamaan Kikkeriin palvelutaloa Sokolova liittyi tähän toimintaan kokonaan. Irina sanoo, että auttaen vanhuksia hän on aina halunnut edistää inkeriläisyyttä.

Nykyään Irina asuu Riihimäellä. Pätevänä hoitajana hän on perustanut oman Arjen hoiva –nimisen yrityksen, jonka asiakaskunta koostuu pääosin inkerinsuomalaisista. Hän on hyvin aktiivinen myös kansalaistoiminnassa, tehden työtä Monikulttuuristen marttojen ja Villa Inkerin kanssa.

– En vaan osaa istua kädet ristissä, Sokolova kommentoi.

Haastatellessani Oksanaa huomasin, että inkeriläisyys on aina ollut osa hänen elämäänsä niin ammatti- kuin vapaaehtoistyössäkin. Voiko tämä johtua mistään muusta kuin siitä hienosta seikasta, että toimelias ihminen oikeasti rakastaa omaa kansaansa ja kotimaata?

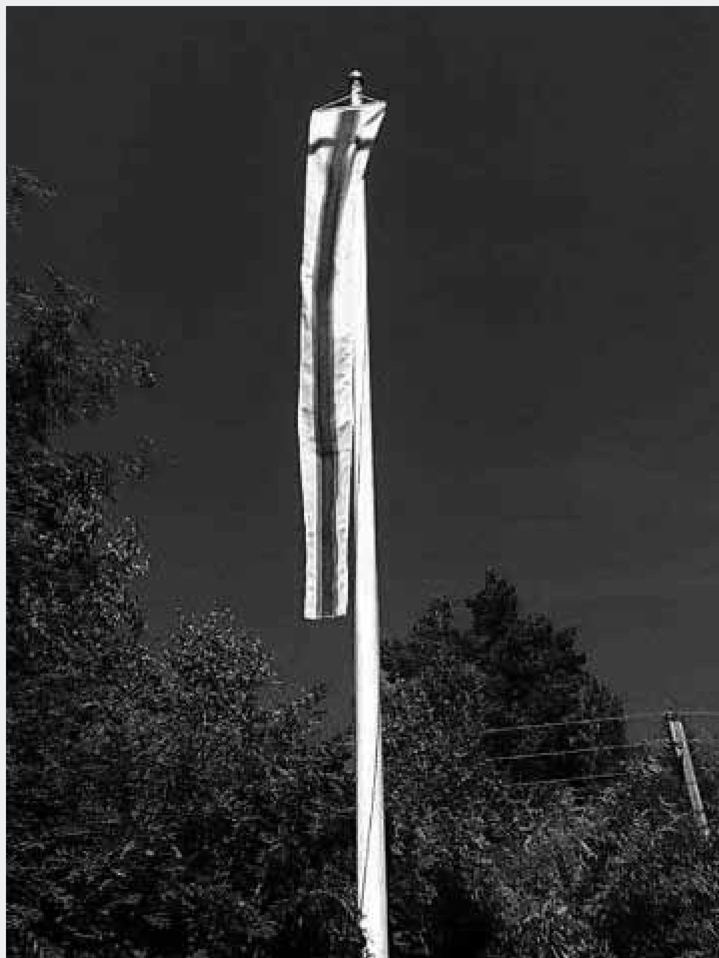
Kuva Oksana Dyba.

Ansiomerkin vasta saanut Irina Sokolova (vasemmalla), oikealla Lahden Inkeri-seuran kunniapuheenjohtaja Marja Rämö.

Inkerin-viiri hulmuamaan

Arvoisa lukijamme,
Onko omakotitalossasi tai vapaa-ajanasunnollasi lippusalko?
Säätiöllä on myynnissä Inkerin isännänviirejä ulkosalkoon.
Toisin kuin lipulla, viirillä voit liputtaa vuoden jokaisena päivänä.
Viirin hinta on 60 € + postituskulut.
Saatavana säätiöltä puh. 045 2612 342 / Annikki Kelo.

Olemme alentaneet muutamien myynnissä olevien kirjojen ja muiden tuotteitten hintoja.
Ole hyvä ja katso takasivulta.

TAPAHTUMAKALENTERI

***Ilmoittajille:** Jotta tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset ehtisivät painoon, tulee ne lähettää toimitussihteerille, postitusmuodosta riippumatta, siten, että ne ovat perillä viimeistään lehden kakkossivulla ilmoitettuna aineiston vastaanottopäivänä*

Hyvinkään Inkeri-kerho

Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai p. 040 550 5712

- 2.9. klo 14 Seurakunnan aulakahviossa **Isto Pihkala** tuo terveisiä Inkerinmaalta
- 7.10. klo 14 Seurakunnan aulakahviossa syyskokous ja sen jälkeen kirjailija **Sisko Latvus** kertoo kirjastaan *Kaukana omalta maalta*. Kirja oli viime vuonna Finlandia Junior palkintoehdokkaana. Kirja kertoo inkeriläisen pojan Paavon tarinan.
- 4.11. klo 14 Seurakunnan aulakahviossa syyskuussa Pietarissa käyneiden matkakertomuksia, **Matti Korpiaho**.
- 2.12 klo 14 Seurakuntakeskuksessa joulujuhla.

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai.

- 10.9. klo 15. Kerhoilta
- 8.10. klo 15 Syyskokous
- 12.11. klo 15 Kerhoilta
- 10.12. Joulu

Kerhoillat ja kokoukset Lutherin kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.
Juhlatilaisuuden Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.

- 30.9. Syyskokous ja Mikkelinpäivä-juhla
- 3.1. Pyhäinpäivän kunniakäynti seppeleenlaskuineen Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä kello 12 ja sen jälkeen noin kello 13 kahvi- ja ohjelmatilaisuus Varissuon kirkolla.
- 26.12. Joulujuhla

Palvelupiste, Uudenmaankatu 1.
Puh. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai p. 050 565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Etsitään tulkkeja!
Sanna Leskinen etsii väitöskirjatutkimustaan varten sodassa tulkin tehtävissä toimineita tai heidän perillisiään muistitiedon keräämistä varten. Yhteydenotot Sanna Leskiselle osoitteeseen: sanna.m.leskinen@gmail.com

LEVITÄ INKERI-TIETOA

Saatavana Inkeriläisten Sivistyssäätiöstä: Annikki Kelo p. 045 2612 342

Kirjallisuus

Flink Toivo
Kotiin karkotettavaksi 20,-

Häkkinen Juho Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan I – II 15,-

Krifors Lars
Oli onnistuttava 15,-

Kuivanen Lilja (toim.) I
nkerin vuotuisjuhlat 10,-

Nokkala Tapani Paavo Räikkönen
Inkerin mies 25,-

Ojala Ella
Ensimmäinen kevät 16,-
Pelastunut albumi 22,-
Pitkä kotimatka 5,-

Pettinen Albert
Oppia, pelata, laulella 5,-

Pettinen Albert
Lauluja sekakuorolle (nuotit) 5,-

Pelkonen Hannu Voihan Venäjä 25,-

Ripatti Maria
Elämä yhden kortin varassa 16,50

Savolainen Aatu
Suomalainen sissisodassa 5,-

Savolainen Mikko
Inkerinmaa (kuvateos) 33,50

Seppänen Heikki
Etelän tien kulkija – Vilho Helanen 25,-

Sihvo Jouko (toim.)
Inkerinsuomalaisten kohtalo 10,-

Störgren Aleksander
Mutkainen tie vapauteen10,-

Suominen Hellin
Mooses Putron elämäkerta 1,-

Survo Arvo
Itku Inkerille 10,-

Tuukkanen Saimi
Elämäni helminauha (muistelmat 5,-

Tuuli Erkki
Inkeriläisten vaellus 5,-

ÄÄNITYKSET

Inkerikuoro
(CD) Minä tyttö 5,-

Santtu Lauri (äänilevy single)
Murrejuttuja 2,50

Survo Arvo (C-kasetti)
Omal maall’ 2,-

KARTAT

Mustonen
Inkerin kartta v. 1933 12,-

Randefeldt
Inkerin uusi kartta v. 1992 10,-

Randefeldt
Keski-Inkeri Kylä ja tiekartta v. 1993 10,-

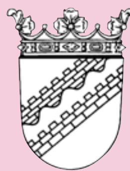
MUUT

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) + salko marmorijalustalla 22,-

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) 17,-

Adressi surunvalitteluun 7,-

INKERILÄISTEN VIESTI

7

2012

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Kansikuva:
Liput liehuivat kansallisarkistossa. Kuva Anne Tuohimäki.

Numero 8/2012 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukselle 25.11. mennessä.
Numero 1/13 ilmestyy viikolla 5. Aineisto toimitukselle 7.1. mennessä.

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
Puheenjohtaja Toivo Flink
toivo.flink@kolumbus.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut, tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Puh. 045 2612 342
Annikki Kelo
Sampo FI51 8000 1200 3063 64
Nordea FI54 1010 3001 0850 26

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €

LEHDEN VUOSITILAUS 2012
35 € kotimaahan ja Ruotsiin,
40 € muualle

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja
Toivo Flink
Toimitussihteeri
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28
40950 Muurame
Puh. 050 599 6773
(ark. 9–17.00)
inkerinviesti@suomi24.fi
Huom!
Tilausta koskevat yhteydenotot Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon, kuten mainittu edellä.

INTERNET
http://www.inkeriliitto.fi

PAINOPAIKKA
Vammalan Kirjapaino Oy, Sastamala

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Palokunnantie 5 B 19
02700 Kauniainen
Puh. 050 505 2335
OP FI77 5780 3820 0314 99

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(Hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev. 6
SE-438 35 Landvetter
Puh. (03) 1916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

ISSN 1236-9586

PÄÄKIRJOITUS

Toivo Flink

Hyvät lukijat!

Kuluvan vuoden aikana olen pääkirjoituksissani monta kertaa esitellyt juhlavuoden toimintaa. Inkerin Liiton perustaminen Helsingissä 25. syyskuuta 1922 ja lakkauttaminen 19.10.1944 muodostavat ajalliset puitteet sen alkamiselle ja loppumiselle. Kaikkea ei kuitenkaan menetetty. Sodan seurauksena toimintansa lopettanut Inkeriläisten Yhdistys versoi uudestaan 1959, ja samalla alkoi ilmestyä Inkeriläisten Viesti.

On arvokasta, että niin Inkerin Liiton koko toiminnan aikana kuten tänäkin vuonna useita yhteistyötahoja on ollut vierellämme. Nyt on paikallaan arvioida, mitä meille on jäänyt siitä käteen. Eniten minua arveluttaa ja huolettaa Inkeriläisten Viestin tilanne toimintamme kokonaiskentässä. Minusta se on muuttunut jotenkin erikoiseksi, vai onko?

Vaikutta siltä, että varsin moni julkaisumme muutamasta sadasta lukijasta elää siinä uskossa, että lehtemme ympärillä häärää lukuisia toimittajia. Ne vain ovat kuitenkin tyhjäntoimittajia, koska mielestänne Inkeriläisten Viesti ei ole entisensä, eikä siinä ole teitä kiinnostavaa ja mielekästä luettavaa.

Tilanne on täysin toinen. Lehti on aina julkaisijansa ja lukijoittensa näköinen. Päätoimittajana olen monesti muistuttanut lukijoita aktiivisuuden ja uusien ideoiden tarpeesta.

Olen saanut ns. puskaradion kautta kuulla, että Inkeriläisten Viestistä on monen lukijan mielestä tullut liian akateeminen. Niin varmaan onkin, koska olen pohjimmiltani tutkija. Siksi olen toivonut teiltä lukijoina kannanottoja ja kirjoituksia lehteemme.

Olen alusta alkaen yrittänyt kysyä teiltä, arvoisat lukijat, millaiseksi te haluatte lehtemme nyt ja tulevaisuudessa kehittyvän? Mitä ja miten te haluaisitte muuttaa Inkeriläisten Viestissä? Tyydyttääkö Inkeriläisten Viesti tarpeenne yhteisömme äänenkannattajana? Oudointa minulle päätoimittajana on ollut lukijakentän hiljaisuus. Näyttää siltä, että selän takana puhujia riittää, mutta me kun tarvitsemme toimijoita ja tekijöitä.

Jos te katsotte, että pyrkimykseni ja tavoitteeni lehtemme suhteen ovat kohtuuttomia ja vääriä, olen valmis jättämään päätoimittajan tehtävän. Tervetuloa talkoisiin!

Anne Tuohimäki

Inkerin Liitto (1922 – 1944)

Kansallisarkiston vanhempi tutkijasali täyttyi kiinnostuneista kuulijoista tiistaina 25.9. kun Inkerin Liiton (1922 – 1944) historiikin julkistamista edeltävä seminaari käynnistyi. Salin jyhkeät pilarit ja valtaisat kirja-arkistot ovat huikea näky, joihin ehkä harva on tullut tutustuneeksi.

Tutkijasalissa istuessaan saattoi katsoessaan kunnioitusta herättäviä kirjahyllyjä, kuulla historian lehtien havinaa ja kuvitella harmaantuneen tutkijan saavan aikaan mahtavan pölypilven kirjoja selatessaan.

Seminaarissa esiintyivät prof. **Martti Häikiö**, dos. **Toivo Flink**, pääjohtaja **Jussi Nuorteva**, johtaja **Ismo Söderling**, pääkonsuli **Olli Perheentupa**, dos. **Lassi Saressalo** sekä pääsihteeri **Jyrki Ijäs**.

Esiintyjien puheenvuorot julkaistaan tässä sekä tulevissa lehdissämme.

Iltapäivällä julkistettiin dos. Toivo Flinkin kirjoittama Inkerin Liiton historiikki Pois nöyrän panta.

Flink on tehnyt suuren työn hakiessaan tietoja Inkerin Liiton toiminnasta, mm Ruotsista, Venäjältä, Virosta ja tietenkin Suomesta. Kansallisarkiston Inkeri arkisto sekä Inkeriläisten sivistyssäätiön ja Suomen Inkeri-liiton arkistot ovat olleet kotimaan tutkimuksissa tärkeinä tiedonlähteinä.

Lauantaina 29.9. pidettiin Sibelius-Akatemian juhlasalissa konsertti. jonka ohjelma alkoi **Leena Joutsenlahden** paimensoitun soitannalla. Soittu on itse rakennettu, koiranheisipuun oksista valmistettu kaunisääninen huilu tai myös tuohesta tai ruo'osta rakennettu soitin. Näitä soittimia ei siis voi ostaa kaupasta. Leena Joutsenlahti oli Sibelius-Akatemian ensimmäisiä kansanmusiikkiopiskelijoita 1980 luvulla ja hän toimii lehtorina Pakilan musiikkiopistossa ja Sibelius-Akatemian kansanmusiikkiosastolla.

Sibelius-Akatemian Vokaaliyhtye, joka on kuoronjohtajaluokan 16 -jäseninen harjoitus- ja tutkintokonserttien instrumentti, esitti **Arvo Räikkösen** (1906 - 1978) säveltämiä lauluja.

Kaikkia kuutta laulua johtivat eri opiskelijat vuoron perään ja joissakin lauluissa soolon esitti yhtyeen oppilas.

Väliajan jälkeen lavalle saapui **Roland Pöntinen**, maailmankuulu, Ruotsissa asuva inkeriläistaustainen pianisti, kamarimuusikko ja säveltäjä joka on esiintynyt lähes kaikilla mantereilla ja on erittäin arvostettu taiteilija.

Pöntisen yli tunnin kestänyt esitys oli aivan huikea, **Couperia**, **Rameauta**, **Beethovenia**, **Straussia**, **Ravelia**, **Chopinia** ja **Sibeliusta** melkein keskeytyksettä. Aivan hengästyttävän hienoa, taidokasta ja tunteellista pianonkäsittelyä. Kuulijakunta istui hievahtamatta ja puhkesi lopuksi valtaisiin suosionosoituksiin. On todella hienoa, että me inkeriläiset voimme sanoa Pöntisestä – meikäläinen.

Seminaarin kuulijakuntaa

INKERIN LIITON 90-VUOTISJUHLA, PÄIVÄJUHLA

Inkerin Liiton juhlaviikonloppu päättyi sunnuntaina 30.9. juhlajumalanpalvelukseen Pyhän Sydämen Kappelissa. Pastorit **Arvo Survo** ja **Teemu Haataja** pitivät Inkerin evankelisluterilaisen kirkon kaavan mukaisen messun, jonka kanttorina toimi **Kullervo Puumala**.

Kirkkokahvien jälkeen pidetyssä pääjuhlassa kuultiin sisäministeri **Päivi Räsäsen** tervehdys ja piispa **Aarre Kuukaupin**, teol. tohtori **Pekka Huhtisen** ja arkkitehti **Isto Pihkalan** puheet. Ohessa Päivi Räsäsen puhe.

Sisäministeri Päivi Räsäsen tervehdys

Arvoisat juhlavieraat,
Minulla on suuri ilo esittää valtiovallan tervehdys 90 vuotta toimineelle Suomen Inkerin Liitolle. Tietäen sen, miten kovia aikoja nuo vuodet ovat Inkerin kansalle olleet, teen sen suurta kunnioitusta tuntien.

Neuvostoliiton olemassaolon ensimmäiset vuosikymmenet olivat inkerinsuomalaisille armottomia. Vähemmistökansallisuudet lähellä rajaa olivat kansanvihollisia, jotka piti joko suoraan surmata tai lähettää kauas pois kotiseuduiltaan. Harva jos kukaan säilyi julmilta kokemuksilta. Pieni kansa pieneni entisestään ja hajotettiin pitkin suurta Neuvostoliittoa.

Ahdingon keskellä yhteinen usko kantoi. **Aatami Kuortti** kirjoitti vuonna 1963 kirjassaan Inkerin kirkon yö ja aamu. ”Olisikohan maailmassa toista kansaa, joka rakastaisi kirkkoaan enemmän kuin inkerinsuomalaiset. Mitä ankarammiksi vainot muodostuivat, sitä sankarillisemmin kansa piti kiinni uskonnostaan.”Kelttolainen **Juho Kajava** kertoo muistelmissaan, kuinka vallankumouksen jälkeen alkoi luvatun uskonnonvapauden sijaan mielivaltaiselta tuntunut kirkon, uskovien ja pappien vaino. Ja kuitenkin nuo vuodet olivat hänen mukaansa evankeliumin kannalta ihanaa aikaa. Kun valtio ryhtyi takavarikoimaan ”ajallista mammonaa”, ihmisiä alkoi enemmän kiinnostaa ”katoamattomat aarteet”. Kun kirkon ulkonaiset perustukset alkoivat horjua, tuli näkymätön pyhien yhteys paljon kalliimmaksi, Kajava muistelee. (Kotimatkalla-kalenteri 1990, SLEY-kirjat)

Myöhemmin suotuisammat tuulet alkoivat puhaltaa ja Siperiaan karkotetut pääsivät palaamaan kotiseuduillensa. Ahkerat ja sinnikkäät inkeriläiset tekivät kaikkensa oman elämäntapansa palauttamiseksi. Siinä heitä yhdisti luja usko Jumalaan evankelisluterilaisissa seurakunnissa, joiden annettiin olla, mutta joita ei hyvällä katsottu. Uskon lisäksi yhteisöä on kannatellut sen vankkumaton kivijalka eli suomen kieli.

Inkeriläiset eivät vain selviytyneet vaikeissa oloissa, vaan myös loivat tavattoman rikkaan kulttuuriperinnön, joka tänäkin päivänä elää varsinkin runoudessa ja musiikissa sekä kirkollisessa perinteessä. Suomalainen kulttuuri on paljosta velkaa Inkerin kansalle, jonka kulttuuripersoonien lista on pitkä. Miten pitkä se olisikaan ollut toisenlaisissa olosuhteissa. Tänä päivänä muistamme kaikkia niitä omaisia, jotka ovat siirtyneet ajasta ikuisuuteen.

Inkerinsuomalaisten suurin yhteisö, noin 30 000 henkilöä perheineen, on nyt Suomessa. Se on seurausta 90-luvulla alkaneesta paluumuutosta. Paluumuutto on herättänyt monenlaisia tunteita inkeriläisyhteisössä. Toisinaan muuttajia pidettiin paremman elämän etsijöinä ja siten jonkinlaisina rivistä lipeäjinä. Toisinaan Suomen valtion paluumuutto-ohjelman katsottiin tekevän lopun Inkerin kansan yhtenäisyydestä ja kulttuurista lopullisesti.

Inkeriläisten kotoutuminen Suomeen on moneen muuhun maahan muuttaneeseen ryhmään verrattuna huomattavasti helpompaa, mutta ei aivan ongelmatonta. Kaikille heille Suomi on tuttu entuu-

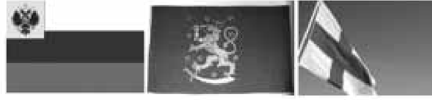
destaan, toiset ovat pitäneet sitä henkisenä kotimaanaan, toisille se on ollut kuin paratiisi. Sama uskonto, kulttuuri ja kieli ovat edistäneet kotoutumista. Moni on kuitenkin saanut huomata kielitaitonsa riittämättömäksi, mikä on vaikeuttanut varsinkin työllistymistä ja murentanut uskoa tulevaisuuteen. Useimmat ovat tulleet Suomeen perheineen ja monille kotikielikin on ollut venäjä. Perhe on arvokas tuki kotoutumisessa, mutta se voi myös toimia liian kutsuvana turvasatamana, jos kielen opiskelu ei ota sujuakseen. Joka tapauksessa inkeriläiset ovat kotoutuneet hyvin, siinä tukena ovat myös eri tavoin järjestäytyneet aktiiviset inkeriläisyhteisöt eri puolilla Suomea.

Kun ajattelen inkeriläisjärjestöjen moninaistatoimintaa, johon olen saanut vuosien varrella tutustua, rohkenen esittää näkemykseni, ettei inkeriläisyys ole minnekään kadonnut. Eikä tule katoamaan. Yhteisö on tänäkin päivänä vahva. Se on osoittaa jo lukuisten juhlien ja tapahtumien määrä, ponnistelut historia-ja perinnetiedon keräämiseksi ja niin Venäjällä, Suomessa kuin muissa naapurimaissa toimivat inkeriläisten seurakunnat. Toki se on saanut uusia ulottuvuuksia ja siten uskoakseni myös uusia mahdollisuuksia. Uudet kukoistuksenkaudet voivat olla vielä edessäpäin. Haluan tiivistää sanomani teille yhteen lauseeseen: Suomelle inkerinsuomalaiset ovat arvokas voimavara, olivatpa he sitten Suomessa tai Suomen rajojen ulkopuolella.

On ilo, että Inkerin kirkon ja Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja lähetysjärjestöjen välillä tänäänkin on molempien osapuolten toimintaa rikastava yhteys. Kuten piispa **Kuukauppi** on todennut: ”Tänään jos koskaan, kirkoissa ympäri maailmaa eletään suuren jännityksen ja murrosajan keskellä. Siksi tarvitaan yhteistyötä. ”On aikoja ja tilanteita, joissa voimme vuoroin vastata pyyntöön ”Tule ja auta meitä.”

Luen lopuksi otteen evankeliumiyhdistyksen saarnaajana toimineen **Simo Pennasen** 1930-luvulla vankilasta lähettämästä kirjeestä: Rakas veljeni! Jumalan rauhaa! Rauhan toivotuksella tervehdin Sinua ja kaikkia ystäviä täältä Siperian korvesta…Jumalan armoon saamme joka päivä turvautua. Tulkoon tämän uskon tunnustuksemme tähden vankeudet, vihat, vainot, maanpakolaisuus ja vaikka itse kuolemakin, niin vähätpä siitä. Sillä näin sanoo Pyhä Henki: ”Muistakaa entisiä päiviä, jolloin te valistetuiksi tultuanne kestitte monet kärsimysten kilvoitukset, kun te toisaalta olitte häväistysten ja ahdistusten alaisia, kaikkien katseltavina, toisaalta taas tulitte niiden osaveljiksi, joiden kävi samalla tavalla. Sillä vankien kanssa te olette kärsineet ja ilolla pitäneet hyvänänne omaisuuden ryöstön, tietäen, että teillä on parempi tavara, joka pysyy”.

Lämpimät onnentoivotukseni ja kiitokseni 90-vuotista merkkipäiväänsä juhlivalle Inkerin Liitolle. Olette tehneet mittaamattoman arvokasta työtä inkeriläisen identiteetin ja kulttuuriperinnön säilyttämisessä ja ylläpitämisessä.

Kansallistunne, kansallisvaltiot ja Euroopan yhtenäisyys

Professori Martti Häikiö
25.9.2012
Inkerin Liiton juhlaseminaarissa pidetty puhe.

Arvoisa pääjohtaja
Hyvät inkerinsuomalaisen kulttuurin ja perinnön ystävät

Haluan aluksi esittää lämpimät kiitokseni dosentti Toivo Flinkille ja kaikille hänen kanssaan työskennelleille tämän seminaarin ja näiden juhlien järjestämisestä. Toivo on tehnyt suurta työtä inkeriläisyyden, inkerinsuomalaisuuden ja suomalaisuuden kulttuurisen identiteetin ja sen historiallisten vaiheiden selvittämisessä. Inkerinsuomalaiset ja heidän ystävänsä Suomessa ja muissa maissa ovat yhdessä ja erikseen rikastuttaneet monin tavoin suomalaisuutta ja eurooppalaista kulttuuria.

Suomi valmistautuu viettämään valtiollisen itsenäisyytensä 100-vuotisjuhlia. Ensi vuonna on tarkoitus käynnistää juhlien valmistelu. Valmistelevassa toimikunnassa oli esillä ajatus siitä, että juhla pitäisi ulottaa useamman vuoden ajalle ja kattaa useampi näkökulma. Valmistelevan toimikunnan ehdotus löytyy valtioneuvoston kanslian nettisivulta http://vnk.fi/julkaisut/listaus/julkaisu/fi.jsp?oid=359324

Otan tässä esille nyt yhden mielestäni olennaisen näkökulman: kansallistunteen, kansallisvaltiot ja Euroopan yhtenäisyyden. Mitä kansallistunne, kansallinen identiteetti, on suomalaisuuden näkökulmasta ollut ja mitä se on ehkä tänään?

Historiassa on tarkasti mitattavia ja luotettavasti kuvattavia ilmiöitä kuten talous ja kronologia eli tapahtumien ajallinen järjestys. Mutta historiassa on myös vaikeammin mitattavia ja kuvattavia ilmiöitä kuten aatteet, syysuhteet ja luonteet. Me voimme antaa täysin objektiivisen kuvan esimerkiksi vuoden 1919 Versaillesin rauhansopimuksen sisällöstä, mutta sopimuksen synnyn ja varsinkin seurausten yksiselitteisen objektiivinen kuvaaminen on huomattavasti vaikeampaa. Kansallinen identiteetti ja kulttuuri kuuluvat jälkimmäiseen ryhmään. Niitä ei ole mahdollista määritellä kaikkia tyydyttävällä tavalla.

Hajoavia imperiumeja

- **Ruotsi**: Norja
- **Venäjän imperiumi**: Suomi, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Ukraina, Valko-Venäjä, Tšekkoslovakia, Transkaukasian liittovaltio (Armenia, Georgia ja Azerbaidžan), Tannu-Tuva
- **Itävalta-Unkari**: Itävalta, Unkari, Puola, Tšekkoslovakia, Jugoslavia
- **Saksa**: Puola, Danzig, Memel
- **Iso-Britannia**: Irlanti
- **Ottomaanien valtakunta**: Turkki

Martti Häikiö

MONIKANSALLISET IMPERIUMIT

Kun katsomme tarkemmin vuoden 1919 Eurooppaa, näemme siinä monien suurten kehityslinjojen risteyskohdan. Osa tuon käänteen tapahtumista on selviä, osa sitäkin epäselvempiä. Selvä tosiasia on esimerkiksi imperiumien romahtaminen.

Ensin Norja irtosi Ruotsista vuonna 1905 ja Ruotsista tuli lopullisesti nykyisen kokoinen. Tosin Ruotsi yritti Suomen vapaussodan ja kapinan aikaisen sekasorron varjolla keväällä 1918 valloittaa Ahvenanmaan siinä kuitenkaan onnistumatta.

Venäjän imperiumi hajosi, Itävalta-Unkarin imperiumi hajosi, Ottomaanien imperiumi hajosi, Saksan imperiumi hajosi, Iso-Britannia hajosi.

Ydinkysymys on, miksi imperiumit hajosivat? Miksi syntyi monia pienempiä kansallisvaltioita? Kumpi oli syy ja kumpi seuraus? Hajottiko kansallisuusaate nämä monikansalliset imperiumit? Vai hajosivatko imperiumit muista syistä, esimerkiksi suursodan seurauksena, tuon järjettömän ja teknologian kehityksen myötä äärettömän tuhoisan, ensimmäiseksi maailmansodaksi myöhemmin nimetyn katastrofin uuvuttamina?

Suomen kanssa samaan aikaan itsenäistyneitä valtioita **1917**

Transkaukasian liittotasavalta (Azerbaidžan, Georgia ja Armenia)	28.2.1917
Puola (perustuslaki hyväksyttiin 1921)	30.3.1917
Kaukasuksen vuoristoalueiden asukkaiden Unioni (Dagestan, Ossetia, Kabardia, Abhasia)	Toukok 1917
Suomi	6.12.1917

Saksan ja Neuvostoliiton toteuttama Puolan jako 1939

Martti Häikiö

Imperiumien sisällä oli kehittynyt jo 1800-luvun alkupuolelta lähtien voimakas kansallisuusaate. Sen kantavana ajatuksena oli, että kieleen ja omaan historiaan nojaavat ihmisyhteisöt muodostavat kansakunnan ja kansallisvaltiot ovat historian keskeisiä subjekteja. Kansallistunne valtiota muodostavana tekijänä alkoi saada johtavan osan. Siihen saakka muun muassa yhteisellä uskonnolla ja johtavilla sotapäälliköillä kuten kuninkailla oli ollut paljon suurempi vaikutus.

Suomen kanssa itsenäistyi useita valtioita. Niille oli ominaista hyvin voimakas kansallistunne, pyrkimys suvereenin valtion muodostamiseen.

Suomen kanssa samaan aikaan itsenäistyneitä valtioita **1918**

Ukraina	22.1.1918
Liettua	16.2.1918
Viro	24.2.1918
Georgia	toukok. 1918
Tšekkoslovakia	24.10.1918
Latvia	18.11.1918
Jugoslavia (v:een 1929 Serbien, Kroaattien ja Sloveenien kuningaskunta)	1.12.1918

Kosovo 17.2.2008

Martti Häikiö

Kansallistunne ja sen myötä pyrkimys oman valtion muodostamiseen ovat edelleen voimakas Eurooppaa muovaava tekijä. Olemme kokeneet Tšekkoslovakian jakautumisen kahdeksi valtioksi, olemme nähneet Jugoslavian hajoamisen moneksi valtioksi, ja uusien valtioiden muodostumisprosessin viimeksi Kosovossa. Skotlannissa järjestetään kansanäänestys itsenäistymisestä todennäköisesti kahden vuoden kuluttua syksyllä 2014. Eikä ole mahdotonta, että Katalonia lähtisi samalle tielle irrotakseen Espanjasta.

Suomen kanssa samaan aikaan
itsenäistyneitä valtioita **1919-1922**

Valko-Venäjä	1919
Unkari	1919
Memel	1919
Danzig	1919
Tannu-Tuva	1921
Irlanti (1916)	1921, 1937
Turkki	1922

Martti Häikiö

Kansallistunne oli johtava voima Euroopassa vuosina 1917 1922. Tähän taustaan liittyy myös Inkerin kulttuuriautonomia. Voidaan kysyä, oliko inkerinsuomalaisten kulttuuriautonomia vanhan maailman maininki. Se oli vielä Venäjän vallan aikana varsin onnistunut yhdistelmä suomalaisuutta, omaleimaista paikallisuutta ja suurvallan avaria näköaloja ja mahdollisuuksia. Sitten se joutui ahtaiden kansallisvaltioiden rikkomien rajojen pirstomaksi. En kuitenkaan mene tähän aiheeseen lähemmin, koska sitä käsitellään tämän seminaarin muissa esityksissä.

Monikansalliset imperiumit olivat pysyneet koossa pitkälti sen ansiosta, että niissä tunnustettiin eri kansojen kielten ja kulttuurien ja identiteettien moninaisuus. Vanhoista imperiumeista parhaiten ovat yhteytensä entisiin alusmaihinsa säilyttäneet ne, joiden vallankäyttö tunnusti jo varhain erilaisten kulttuurien ja identiteettien voiman ja nojasi kansallisten eliittien tukeen. Lojaalisuus ostettiin lahjomalla, viroilla, arvonimillä, kunniamerkeillä, etuoikeuksilla –aivan kuten Aleksanteri I osti Suomen eliitin lojaalisuuden vuoden 1809 valloitussodan jälkeen. Monet pitävät muuten sitä vieläkin jotenkin keisarin henkilökohtaisen liberaalisuuden ja jalomielisyyden ilmauksina eivätkä näe, että jokainen menestyksellinen imperiumi on rakentanut valtansa juuri tällä tavoin.

Suomen autonominen asema Venäjän valtakunnassa säilyi niin kauan kun Venäjän keisarikuntaa hallittiin kulttuurien erilaisuus tunnustaen. Konflikti Suomen asemasta syntyi vasta, kun Venäjästä ryhdyttiin tekemään kansallismielistä yhtenäisvaltiota, venäjän kielelle ryhdyttiin antamaan muut kielet syrjäyttävää erityisasemaa ja venäläiselle kulttuurille ryhdyttiin antamaan muut kulttuurit sivuun tunkemaa ylivaltaa.

Pienten valtioiden Eurooppa, joka syntyi ensimmäisen maailmansodan jälkeen, oli siinä mielessä epärealistinen, että sodan tuloksena kaksi suurta kansallisvaltiota, Venäjä ja Saksa, oli lyöty ja nöyryytetty ja ne janosivat vanhan suurvalta-asemansa palauttamista.

Euroopan suuri kysymys tänäkin päivänä on, miten pienet kansakunnat ja valtiot voivat elää ja kehittyä turvallisesti ilman pelkoa suurvaltojen valloituspyrkimyksistä.

DIKTATUURIT KOMMUNISMI JA NATSISMI

Eurooppaan syntyi ensimmäisen maailmansodan jälkivaiheissa kaksi diktatorista ideologiaa: kommunismi ja natsismi. Niille oli yhteistä suurvalta-aseman palauttamiseen tähdännyt uusimperialismi ja demokratian syrjäyttävä diktatuuri. Kumpikin pyrki väkivaltaisin keinoin yhtenäisvaltion luomiseen. Pienemmät kulttuurit ja kansat oli raivattava tieltä tai alistettava herrakansan palvelijoiksi. Yksilön vapauksilla ei ollut mitään painoa kummassakaan valtiossa.

Valitettavasti myös monissa pienemmissä vasta itsenäistyneissä maissa demokratia ja ihmisoikeudet saivat väistyä

kansalliseen yhtenäisyyteen vedonneen puoli- tai koko diktatuurin tieltä.

Myös Suomessa ja suomalaisten keskuudessa vallankumouksen ja diktatuurin opit ja aatteet saivat jalansijaa. Suomessa kevään 1918 sosialistinen kapina maksoi 36 000 ihmisen hengen ja rajan takana ihmisiä vainottiin heidän suomalaisuutensa takia.

Yksi suuri aate vuonna 1919 oli sosialismi. Se ei lähtenyt kielestä eikä kansallisuudesta, vaan omistussuhteista ja niihin nojaavasta luokkateoriasta. Inkerinsuomalaisuus joutui Venäjällä sekä ahtaan kansallisuustulkinnan että diktatorisen sosialismin jalkoihin.

Kansallinen identiteetti oli inkerinsuomalaisten kokemien vainojen ja karkotusten perustana. Kohtelun perusteena eivät olleet yksittäisten ihmisten teot tai ajatukset, vaan heidän identiteettinsä, eikä sekään heidän oman määritelmänsä, vaan viranomaisten lyömän leiman perusteella. Tässä liikutaan ihmisoikeuksien syvimmässä ytimessä.

Kirjailija Sofi Oksasen teosten saama huomio selittyy hyvin pitkälle paitsi niiden kirjallisten ansioiden myös sen tosiasian tunnustamisen kautta, että Neuvostoliiton ja kommunismin ihmisoikeuksia polkeva käytäntö oli yhtä paha kuin Natsi-Saksan. Suomettumisen pitkän varjon aikana Neuvostoliiton rikoksia mitattiin Suomessa eri mittareilla kuin Natsi-Saksan.

EUROOPAN UNIONIN YHTENÄISYYS

Identiteetti rakentuu yhteisestä traditiosta, omista kokemuksista, uusista vaikutteista ja muuttuvan ympäristön asettamista tarpeista ja mahdollisuuksista. Jos ajattelemme suomalaista identiteettiä tänään, on sen kovana ytimenä edelleen oma kieli ja oma ainutkertainen historia. Suomalainen joka ei puhu tai edes ymmärrä suomea tai ruotsia tai saamea eikä tunne lainkaan Suomen historiaa, joka poikkeaa olennaisesti kaikista naapurimaista, on vailla suomalaista identiteettiä. Hän voisi yhtä hyvin elää ja olla missä tahansa muussa maassa.

Olen pitkään pohtinut nykyisen Euroopan integraation ja kansallisuusaatteen välistä yhteyttä. Kansallisuusaate jäi voitolle monikansallisista imperiumeista sata vuotta sitten. Onko mahdollista, että nykyinen Euroopan Unioni on löytänyt ja kykenee säilyttämään toimivan tasapainon yhtäältä ylikansallisen päätöksenteon ja integraation ja toisaalta kansallisten identiteettien välillä.

Vuosien 1988 jälkeiset kokemukset Euroopassa osoittavat, että kaikkein tärkeintä on ihmisten vapaa liikkuvuus ja sananvapaus. Mikään kulttuuri, ei kansallinen tai ylikansallinen, ole aitoa eikä elinvoimaista ellei se perustu ihmisten vapaaehtoiseen yhteistoimintaan.

Euroopan Unionin rakentamisen tärkein piirre on vapaaehtoisuus. Kansallisvaltiot ovat tehneet keskenään vapaaehtoisesti sopimuksia yhteistoiminnasta. Niin kauan kuin on aito mahdollisuus myös irrota näistä sopimuksista, se on helppo hyväksyä. Tätäkin tärkeämpää on kuitenkin kansalaisten yksilöllinen vapaus liikkua, vaihtaa paikkakuntaa, aluetta ja maata.

Vaarana on sellaisen kansallistunteen voimistuminen, joka alkaa polkea ja rajoittaa ihmisten vapauksia. On täysin selvää, että kansallistunne voimistuessaan saa valtaansa myös suuret valtiot. Suurvaltojen itsekkäiden pyrkimysten määrittelemä Eurooppa ei ole koskaan ollut turvallinen pienille kansoille ja niiden kansalaisille.

Lukijapalaute

Kysymys Suomen Inkeri-liiton puheenjohtajalle ja Inkeriläisten Viestin päätoimittajalle Toivo Flinkille.

Viestissä no 5 – 6 oli pääkirjoitus, jossa kauniisti kirjoititte Suomen Inkeri-liiton 90 vuoden iästä. Etsin tietoja, missä ja milloin juhlat pidetään. En löytänyt. Ollessani 29.9. Sibelius-Akatemian järjestämässä Inkeriläisessä illassa, selvenikin, että kyse onkin yhdestä 90-vuotisjuhlien tapahtumasta. Upeaa ohjelmaa oli nauttimassa kourallinen juhlavieraita. Meitä inkeriläispiireistä tuttuja inkeriläisiä ei ollut montaakaan. Liiton jäsenistö pidettiin näistä bileistä pimennossa.

Sain konsertissa tietää seuraavana päivänä olevasta juhlajumalanpalveluksesta ja 90-vuotispääjuhlasta, jotka molemmat pidettiin Pyhän Sydämen kappelissa. Sielläkin oli runsaasti arvovieraita ja järjestävän kappelin edustajia, mutta Inkeri-liiton jäsenistö melkein puuttui, kuten myös puheenjohtaja Toivo Flinkkin. Kun Venäjän vieraat halusivat antaa liitolle syntymäpäivälahjan ja kutsuivat Toivo Flinkiä paikalle, häntä ei löytynyt, eikä ketään muutakaan liiton hallintoon kuuluvaa henkilöä, joka olisi voinut ottaa lahjan vastaan.

Kun kuoro oli laulanut kaksi Mooses Putron laulua ja juhlapuhujat ministeri Päivi Räsästä myöten olivat pitäneet puheensa, oli kiitosten aika. Niitä antoivat vain esiintyjät toinen toisilleen.

Toivon, että puhallettaisiin kaikki yhteen hiileen. Miksi te puheenjohtajana hajotatte rivejä ettekä yhdistä? Miksi halusitte viettää 3-päiväiset juhlat salassa liiton jäseniltä?

Hertta Sirkiä
sydänjuuriaan inkeriläisyyden puolesta taistelija, lehden pitkäaikainen tilaaja

VASTAUS HERTTA SIRKIÄLLE

Arvoisa **Hertta Sirkiä**!

Inkerin Liiton 90-vuotisjuhlaseminaari pidettiin allekirjoittaneen ja Suomen Inkeri-liiton hallituksen aloitteesta Kansallisarkistossa 25. syyskuuta 2012. Juhlan järjestäjinä toimivat liiton lisäksi Kansallisarkisto, Siirtolaisuusinstituutti, Kotiseutuliitto, Kansanopistoliitto, Sibelius-akatemia ja Suomen Evankelis-luterilainen yhdistys SLEY.

Juhlallisuuksia suunniteltaessa Suomen Inkeri-liiton hallituksen ja johtokunnan kokouksissa lähdettiin siitä ajatuksesta, että näin merkittävä tapahtuma tarjoaa mahdollisuuden nostaa Inkerin suomalaisuuden arvostuksen uudelle tasolle. Näin päädyttiin kutsuvierasseminaariin.

Juhlaseminaari pidettiin Kansallisarkiston vanhassa tutkijasalissa. Se antoi tapahtumalle juhlavat puitteet, mutta asetti rajoituksensa. Saliin mahtuu noin sata henkeä. Iloksemme se oli täynnä.

Lehtemme edellisen numeron ilmestyessä seminaariohjelma oli vielä keskeneräinen. Tämä on valitettava tosiasia ja julkaisuaikataulun sanelema este. Tästä syystä ”liiton jäsenistö pidettiin näistä bileistä pimennossa”, kuten Te asian olette ilmaissut.

Koska juhlatapahtuman idea oli allekirjoittaneen, niinpä olen itse hoitanut lähes kaikki yhteydet sekä järjestäjätahoihin että ohjelman yksityiskohtien sovittelun. Tämän lisäksi olen kirjoittanut Inkerin Liiton historiikin. Sen julkistamistilaisuus pidettiin seminaarin ohjelman yhteydessä. Tämä siis seminaarista.

Juhlakonsertista on ilmoitus Helsingin

Sanomissa, myös juhlajumalanpalveluksesta tiedotettiin. On harmi, että tämä tieto tavoitti vain osan Suomen Inkeri-liiton jäsenistä. Oletin, että inkerinsuomalaisuudesta huolta kantavat ja tapahtumista tietoiset olisivat viestittäneet toinen toisilleen. Tiedon jakaminen ei olisi paljoa vaivaa vaatinut.

Me järjestäjinä teimme parhaamme. Tulee muistaa, että koko tapahtuma hoidettiin vapaaehtoistyöllä. Kun ensi vuonna tulee kuluneeksi 150 vuotta Kolppanan seminaarin perustamisesta, tapahtuman uudet järjestäjät, Hertta Sirkiä heidän mukanaan, osaavat varmasti hoitaa tilaisuuden niin, ettei kenelläkään, myös hänellä itsellään, jää moitteen sijaa.

Mitä tulee juhlajumalanpalvelukseen Pyhän Sydämen kappelissa, olin läsnä. Ilmoitin jo ennen tapahtuman alkamista kappelin pastori Teemu Haatajalle, että joudun poistumaan kesken tapahtuman, koska olin pitämässä huolta Ruotsin Inkerin liiton vieraista. Vein näet heidät lentokentälle. Lentokone kun ei odota. Juuri tämän vuoksi pastori Haataja otti vastaan Inkerin piispa Aarre Kuukaupin lahjan Suomen Inkeri-liitolle. Kun ministeri Päivi Räsänen esitti valtiovallan tervehdyksen, muuten pyynnöstäni, olin paikalla. En mennyt välittömästi kiittämään häntä, koska juhlan ohjelma oli pastori Teemu Haatajan laatima, eikä minulla ollut syytä puuttua siihen.

Mikäli ”sydänjuuriaan inkeriläisyyden puolesta taistelijana” arvoisa Hertta Sirkiä on sitä mieltä, että toimintani Suomen Inkeri-liiton puheenjohtajana juhlatapahtuman valmisteluissa, Inkeriläisten Viestin toimittajana ja yleisemminkin ei ole ”yhteen hiileen puhaltamista”, vaan on turmiollista yhdistyksellemme, toivon, että Te tämän luettuanne, saavutte lähimpään syyskokoukseen marraskuussa ja otatte liiton puheenjohtajuuden hoidettavaksenne . Luovutan sen Teille mielelläni.

On ilo huomata, että joukostamme löytyy kantaaottavia ja vapaaehtoistyöhön innolla tarttuvia liiton jäseniä.

Kunnioittavasti
Toivo Flink
puheenjohtaja
Suomen Inkeri-liitto

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen syyskokous
pidetään lauantaina, marraskuun 17. päivänä 2012 klo 14.00

Karjalatalolla, Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kokouksessa käsitellään säännöissä syyskokoukselle määrätyt asiat.

Äänivaltuutettuja ovat v. 2012 jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat maksaneet v. 2012 jäsenmaksunsa.

Hallitus

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko

KIELIOPETUKSEN LUKUVUOSI ALKANUT

Inkerin Liitolla ei ole tärkeämpää tehtävää kuin opettaa suomea. Kielitaitohan on suomalaisidentiteetin paras suojelija.

Syyskuussa järjestöllämme alkaa kieliopetuksen lukuvuosi. Joka lukuvuotta edeltää aikamoinen järjestelytyö, pitää mainostaa koulutusta, saada tätä varten vuokratilat, sopia työtehtävistä kieliopettajien kanssa, täytyy pitää ilmoittautuvien nimilistat ja tiedottaa heille opiskelun alkupäivästä ja -ajasta. Tähän työhön osallistuu Pietarin Inkerin Liiton (PIL.n) koko henkilökunta.

Lukuvuonna 2012-13 Pietariin perustetaan 5 kieliryhmää, niistä yksi jatkokurssin ryhmä. Palveluna Suomen maahanmuuttovirastolle kaupungissa järjestettiin kieliopetus myös 6 paluumuuttovalmennusryhmässä. Tulevat paluumuuttajat ovat saaneet opiskella Pietarin suomalaisen koulun mukavissa tiloissa. Vielä yksi paluumuuttovalmennusryhmä tulee toimimaan Hatsinassa. Paluumuuttovalmennus-ryhmiä tänä vuonna on huomattavasti vähemmän kuin viime vuonna, jolloin niitä oli 10.

LARIN PARASKEN MUISTOLAATA MÄKIENKYLÄSSÄ

Tunnetuin inkeroinen runonlaulaja Larin Paraske syntyi joko vuonna 1833 tai 1834 Pohjois-Inkerin Mäkienkylässä lähellä Lempaalaa. Orvon kohtaloa ja köyhyyttä kokenut Paraske lauloi vanhoja kalevalamittaisia runoja ja keksi omia uusia lauluja. Kansanrunoutta keränneen Adolf Neoviuksen avulla hänestä tuli tuttu runonlaulaja myös Suomessa. Larin Parasken elämäntaival päättyi tammikuussa 1904.

25. elokuuta 2012 Mäkienkylä sai Larin Parasken muistolaatan. Se valmistui Inkerin kulttuuriseuran aloitteesta ja yhdistyksen rahoituksella. Puheenjohtaja Helena Miettisen mukaan seura tukee Inkerinmaan vähälukuisten kansojen inkeroisten ja vatjalaisten perinnekulttuuria projektitoiminnan puitteissa. Muistolaadan avajaisissa Larin Parasken jälkeläinen, näyttelijä Eeva Litmanen lausui kappaleen runonlaulajan rajattomasta perinnöstä.

Avajaisiin osallistui toistakymmentä Suomesta tullutta sekä allekirjoittanut Inkerin Liiton edustajana. Tilaisuus herätti jonkin verran paikallisten kiinnostusta.

Muistolaatta kiinnitettiin kyläkaupan seinään, tohtori Miettinen on jättänyt kaupan omistajalle Parasken muotokuvan ja mapin venäjänkielistä perusaineistoa Mäkien-kylän tunnetuimmasta lapsesta.

Helena Miettinen ja Eeva Litmanen muistolaadan avajaisissa. Valokuva W.Kokko.

YHDEN RIVIN UUTISIA:

1.9.2012 astui virkaan uusi Suomen Pietarin pääkonsuli Pirjo Tulokas. Hän on ensimmäinen nainen näissä tehtävissä Venäjän kulttuuripääkaupungissa.

Pietarissa järjestettiin ensimmäistä kertaa 26.-28.9 Kotkan päivät, jotka sisälsivät monipuolisen kulttuuriohjelman.

TAPAHTUMAKALENTERI

Ilmoittajille: *Jotta tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset ehtisivät painoon, tulee ne lähettää toimitussihteerille, postitusmuodosta riippumatta, siten, että ne ovat perillä viimeistään lehden kakkossivulla ilmoitettuna aineiston vastaanottopäivänä.*

Hyvinkään Inkeri-kerho

Tiedustelut Irja Pelkonen,
inkerikerho@gmail.com tai
p. 040 550 5712

- 4.11. klo 14 Seurakunnan aulakahviossa syyskuussa Pietarissa käyneiden matkakertomuksia, **Matti Korpiaho**.
- 2.12 klo 14 Seurakuntakeskuksessa joulujuhla.

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai.

- 8.10. klo 15 Syyskokous
- 12.11. klo 15 Kerhoilta
- 10.12. Joulu

Kerhoillat ja kokoukset Lutherin kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.
Inkeriläisten Juttutupa jäi Vapun (30.4.) jälkeen tauolle.
Juhlatilaisuuden Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.

- 3.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti seppeleenlaskuineen Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä kello 12 ja sen jälkeen noin kello 13 kahvi- ja ohjelmatilaisuus Varissuon kirkolla.
- 26.12. Joulujuhla

Palvelupiste, Uudenmaankatu 1.
Puh. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline, anitta@inkeriseura.com
tai p. 050 565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

LEVITÄ INKERI-TIETOA

Saatavana Inkeriläisten Sivistyssäätiöstä: Annikki Kelo p. 045 2612 342

KIRJALLISUUS

Flink Toivo
Kotiin karkotettavaksi 20,-

Krifors Lars
Oli onnistuttava 15,-

Kuivanen Lilja (toim.)
Inkerin vuotuisjuhlat 10,-

Nokkala Tapani:
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25,-

Ojala Ella
Ensimmäinen kevät 16,-
Pelastunut albumi 22,-
Pitkä kotimatka 5,-

Pettinen Albert
Oppia, pelata, laulella 5,-
Lauluja sekakuorolle (nuotit) 5,-

Pelkonen Hannu
Voihan Venäjä 25,-

Ripatti Maria
Elämä yhden kortin varassa 16,50

Savolainen Aatu
Suomalainen sissisodassa 5,-

Savolainen Mikko
Inkerinmaa (kuvateos) 33,50

Seppänen Heikki
Etelän tien kulkija – Vilho Helanen 25,-

Sihvo Jouko (toim.)
Inkerinsuomalaisten kohtalo 10,-

Störgren Aleksander
Mutkainen tie vapauteen 10,-

Suominen Hellin
Mooses Putron elämäkerta 1,-

Survo Arvo
Itku Inkerille 10,-

Tuukkanen Saimi
Elämäni helminauha (muistelmat) 5,-

Tuuli Erkki
Inkeriläisten vaellus 5,-

ÄÄNITYKSET

Inkerikuoro (CD)
Minä tyttö 5,-

Santtu Lauri (äänilevy single)
Murrejuttuja 2,50

Survo Arvo (C-kasetti)
Omal maall' 2,-

KARTAT

Mustonen
Inkerin kartta v. 1933 12,-

Randefeldt
Inkerin uusi kartta v. 1992 10,-
Keski-Inkeri Kylä ja tiekartta v. 1993 10,-

MUUT

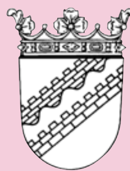
Inkerin isännänviiri ulkosalkoon
(50 x 400 cm) 60,-

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) + salko
marmorijalustalla 22,-

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) 17,-

Adressi surunvalitteluun 7,-

INKERILÄISTEN VIESTI

8

2012

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Kansikuva:
Kesäinen vellikello hiljenee talveksi.

Numero 1/2013 ilmestyy viikolla 5. Aineisto toimitukselle 7.1. mennessä.
Numero 2–3/2013 ilmestyy viikolla 12. Aineisto toimitukselle 25.2. mennessä.

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry,
www.inkeriliitto.fi,
Puheenjohtaja
Alina-Sinikka Salonen,
p. 040 743 7042

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja
osoitteenmuutokset,
jäsenmaksut, tuotetilaukset ym.
Osoite: Inkerikoti,
Karjalatalo Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki tai
p. 045 2612 342.

Sampo FI51 8000 1200 3063 64
Nordea FI54 1010 3001 0850 26

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €,
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €

LEHDEN VUOSITILAUS 2013,
35 € EU-maat, 40 € muualle,
TILAAMINEN: maksu tilille ja
osoitetiedot kuitille ja toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja
Toivo Flink
Toimitussihteeri
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28
40950 Muurame
Puh. 050 599 6773
(ark. 9–17.00)
inkerinviesti@suomi24.fi
Huom!
Tilausta koskevat yhteydenotot
Suomen Inkeri-liitto ry:n
toimistoon, kuten mainittu edellä.

PAINOPAIKKA
Vammalan Kirjapaino Oy,
Sastamala.

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa
Aineisto palautetaan vain erikseen
pyydettäessä.

INKERILÄISTEN
SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Bredantie 6 E 22,
02700 Kauniainen
Puh. 050 505 2335
OP FI77 5780 3820 0314 99

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(Hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev. 6
SE-438 35 Landvetter
Puh. (03) 1916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton
postisiirtotili 173888-9

ISSN 1236-9586

PÄÄKIRJOITUS

Vetovastuu vaihtuu

Hyvät lukijat!

Liittomme hallituksen kokous ja syyskokous pidettiin Inkerikodissa marraskuun 17. päivänä. Kokouksissa käytiin läpi kulunutta vuotta ja määriteltiin tavoitteita tulevalle vuodelle. Suurin huolenaiheemme puheenjohtajan näkökulmasta on jäsentemme vähälukuisuus ja korkea ikä sekä nuorien tai ainakin nuorempien jäsenten innottomuus liittyä joukkoomme. Vaikka kyseessä onkin kansalaisjärjestöjen yleinen ongelma, asian tunnustaminen ei tuo meille iloa. Kaikesta huolimatta meidän on syytä pitää huolta itsestämme ja miettiä kuinka pääsemme eteenpäin. Pidän toimivan jäsenmäärän kartuttamista liiton ensisijaisena tehtävänä. Miten me onnistumme tässä?

Lyhyellä tähtäyksellä yksinkertaisin ja toimivin keino on löytää uusi jäsen lähipiiristä ja saada hänet liittymään joukkoomme. Pitkässä juoksussa kyseessä on määrätietoinen jäsenten hankintatoiminta, jonka tulisi perustua laajamittaiseen ja syvälliseen Inkerin suomalaisuuden tunnetuksi tekemiseen: siis tiedotustoimintaan niin kantasuomalaisten kuin paluumuuttajienkin keskuudessa. Liittona yksin me emme tästä urakasta selviä. Otan esimerkin.

Paluumuuttomme alettua 1990 meistä on kirjoitettu täällä sanomalehdissä jo runsaan 20 vuoden ajan. Miksi tietoisuus ei ole merkittävästi lisääntynyt? Käsittääkseni siitä syystä, että kirjoittelu on jäänyt hyvin pintapuoliseksi. Tarvitaan sellaista tiedottamista, joka tavoittaa laajemmin tavallisia suomalaisia, vaikkapa niitä, jotka muistavat inkeriläisiä sodan ajalta tai niitä, jotka olivat ennen paluumuuttoa auttamassa meikäläisiä Inkerinmaalla, Virossa ja Karjalassa.

Olemmepa tulleet Suomeen paluumuuttajina tai aikaisemmin, olemme yhtä kaikki pieni ryhmä suomalaisessa yhteiskunnassa. Juuri siksi meidän tulisi tukea toisiamme erilaisuudestamme huolimatta. Olen keskittynyt tutkimaan Inkerin suomalaisuutta akateemisen tutkimuksen menetelmin. Toivon, että kukin tahollaan saa toimia omalla tavallaan. Tärkeintä, että päämäärämme on sama: Inkerin suomalaisuuden tunnetuksi tekeminen.

Syyskokouksessa uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Alina-Sinikka Salonen. Toivotan hänelle menestystä ja tekemisen iloa uudessa tehtävässään.

Yhteistyöstä kiittäen
Toivo Flink

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Emotionaalinen ja toiminnallinen suhde inkeriläisyyteen

– Olen kokopäiväinen inkeriläinen, naurahtaa Hyvinkään Inkeri-kerhon puheenjohtaja **Irja Pelkonen**, vaikka ei ole sitä syntyjään.

Hän sai ensikosketuksen rakkaaksi tulleeseen inkeriläisyyteen lapsuudenkodistaan. Moni Ruotsiin pyrkivä inkeriläinen tupsahti sisään Tervon perheen porstuaan, koska luuli tulleensa Ruotsiin. Tornionjoen rannalla sijaitsevan talo oli kuitenkin vielä Suomen puolella ja Irjan isä neuvoi tien naapurimaahan.

Joskus inkeriläisiltä jäi eteiseen rikkinäiset housut – isä oli kai antanut ehjät tilalle. Näistä asioista ei paljon puhuttu. Parempi oli elellä ihan hissuksiin.

– Alatornion papeista kulki juoruja, että he veivät inkeriläisiä rajan yli. Näistä urotöistä kuulin kuitenkin vain kuiskauksia, Pelkonen muistelee.

Side inkeriläisiin vahvistui, kun Pelkonen tutustui Hyvinkään vanhainkodissa asuvaan inkeriläisnaiseen. Hän vieraili usein tuon yksinäisen ja sokean vanhuksen luona. Kertoi tälle kuulumisia ja kuunteli tarinoita. Yhtenä kertana vanhus esitti nöyrän pyynnön. Josko Irja ottaisi laatikosta Inkerin lipun ja Jääskeläisen kirjan ja veisi ne jonnekin varmaan paikkaan piiloon.

> ”Inkeriläiset ja Inkeri-kerholaiset ovat tulleet hyvin läheisiksi meille.”

– Kun hän sai puhua puhelimessa Inkerissä asuvan sukulaisensa kanssa, hän totesi ”Nyt minä joudan kuolemaan.” Ja näin sitten pian kävikin, Pelkonen muistelee.

Pelkonen kutsuu näitä nuoruuteen sijoittuvia muistoja seikoiksi, joista syntyi emotionaalinen suhde Inkeriin. Toiminnallinen suhde alkoi Inkeriläisten kesäjuhlista, joita pidettiin Hyvinkäällä aviomiehen, **Hannu Pelkosen** toimiessa siellä kirkkoherrana.

– Inkerin kirkkohallituksen piispa **Kuukaupin** aloitteesta minutkin kutsuttiin kirkon vapaaehtoistyöntekijäksi.

Työt uskonnon ja psykologian lehtorina, opinto-ohjaajana ja Hyvinkään yhteiskoulun vararehtorina sitoivat Pelkosen kuitenkin Suomeen. Venäjälle ehti vain lyhyille visiiteille. Paljon saa kuitenkin tehtyä Suomestakin käsin.

Hyvinkään kerhon puheenjohtajan paikka lankesi Pelkoselle kuin itsestään aviomiehen jouduttua kieltäytymään tuosta tärkeäksi kokemastaan tehtävästä.

– Inkeriläiset ja Inkeri-kerholaiset ovat tulleet hyvin läheisiksi meille, Pelkonen sanoo.

Tämä on helppo uskoa. Jos asia ei olisi rakas ja läheinen, ei sen parissa kai jaksaisi viettää niin paljon aikaa kuin Pelkosten pariskunta.

Inkeriläisten viestin tapahtumakalente-

rissa Hyvinkään Inkeri-kerho erottuu aina sinä kerhona, jonka parissa tapahtuu. Pelkonen on kuitenkin vähän huolissaan toiminnan jatkumisesta. Jäsenten keski-ikä nousee, eikä nuoria tule mukaan toimintaan.

– Inkeri liiton kannalta olisi tarpeellista saada mukaan eri puolilla maata olevia paluumuuttajien yhteisöjä liittoon mukaan. He toimivat irrallaan ilman minkäänlaista yhteyttä suurempaan kokonaisuuteen.

Pelkonen on erityisen huolissaan nuorista. Siitä, että he ovat menettäneet inkeriläisen identiteettinsä.

– Nuorempi väki ei oikein samastu mihinkään. Hautajaisissa olen tavannut monta kertaa inkerinsuomalaisia Suomessa asuvia nuoria, jotka puhuvat keskenään Venäjää, vaikka ovat käyneet suomalaisen koulun. Heillä ei oikein ole inkerinsuomalaista viitekehystä.

Inkeri liiton tulevaisuus ei kuitenkaan näytä täysin synkältä. Valopilkahduksiakin on. Pelkonen iloitsee siitä, että inkeriläisyys on alkanut kiinnostaa myös suomalaisia. Hän ei ole ainoa ei-inkeriläinen inkeriläisaktiivi.

– Onneksi mukaan on tullut asiaan vihkiytyneitä suomalaisia, hän huokaa.

– Vanhempi suomalainen sukupolvi muistaa tai on kuullut kotona olleen inkerinsuomalaisia sota-aikana. Nämä ihmiset ovat nyt halukkaita tutustumaan tarkemmin inkerinsuomalaisiin, Pelkonen uskoo.

Kiinnostusta on esiintynyt myös karjalaisten keskuudessa.

– He ovat huomanneet, että rajan molemmin puolin esiintyy samoja sukunimiä. Tästä on herännyt into tutustua mahdollisiin kaukaisiinkin sukulaisiin.

Pelkonen uskoo Karjalaan suuntaavien kotiseutumatkojenkin nostaneet kiinnostuksen tasoa. Reissuilla on vierailtu myös Pietarissa, jolloin alueen historia on alkanut elää uudella tavalla.

– Pietari onkin alettu sisäistää suomalaisten rakentamaksi kaupungiksi, Pelkonen toteaa tyytyväisenä.

Irja Pelkonen iloitsee siitä, että inkeriläisyys on alkanut kiinnostaa myös suomalaisia.

Vaikka Pelkonen jäi eläkkeelle kymmenen vuotta sitten, hän ei jäänyt niin sanotusti laakereilleen lepäämään. Esimerkkiä toiminnallisuudelle antoi aviomies, joka aloitti vapaaehtoisena Inkerin kirkon pappina Uralin rovastikunnassa jäätyään 1996 eläkkeelle kirkkoherranvirasta.

Inkeriläisyyden ohella Irja Pelkosen päivät täyttyvät muun muassa aktiivisesta vapaaehtoistyöstä seurakunnassa, kirkollisten PowerPoint –esitysten valmistamisesta aviomiehen kanssa ja kahden Raamattupiirin vetämisestä. Lapsiakin on viisi ja lastenlapsia kokonainen liuta.

– Pitäisi kai jotain osata lopettaa, kun aika ei aina riitä, Pelkonen tuumaa, mutta tuskin toteuttaa aiettaan. ①

Olli Perheentupa
Pääkonsuli

Inkerinsuomalaisten paluumuutto: ulkoasiainhallinnon kokemuksia

Inkerin liiton 90-vuotisseminaarissa 25.9.2012

Kuten kaikki muistamme, inkerinsuomalaisten paluumuutto Venäjältä Suomeen alkoi vuonna 1990 presidentti **Koiviston** otettua julkisuudessa kantaa heidän asemaansa paluumuuttajina. Säädösten ja valmiuksien puuttuminen tuotti hankaluuksia viranomaisille, lähinnä ulko- ja sisäasianministerille sekä työministerille ja sosiaali- ja terveysministeriölle.

Vuoden 1990 alussa arveltiin, että inkerinsuomalaisia oli silloisessa Neuvostoliitossa noin 70 000. Hakemuksia ryhdyttiin ottamaan joukkomitassa vastaan Pietarin pääkonsulaatissa ja sen toimipisteessä Petroskoissa. Toimivaltajako oli sellainen, että UM (edustustot) hoiti hakemusten vastaanoton, mutta päätökset teki tietysti ulkomaalaisvirasto Helsingissä. Voimassa olleessa laissa ei luonnollisestikaan ollut erillisiä määräyksiä paluumuuttajista, mikä antoi mahdollisuuden varsin ns. joustavaan menettelyyn.

Vuonna 1992 alkoivat paluumuuttojonot Pietarissa ja Petroskoissa kasvaa. Ulkomaalaisvirasto aloitti vuonna 1994 ensimmäiset paluumuuttohaastattelut Pietarissa ja Petroskoissa. Tätä ennen haastatteluista oli huolehtinut työministeriö. Haastattelut ja asunnon edellyttäminen hakijoilta hidastivat käsittelyä entisestään, ja paluumuuttojonot alkoivat venyä jo todella pitkiksi, yhteensä 14 500 henkeen vuonna 1998.

Tällöin kaikki jonot yhdistettiin yhdeksi, jotta jonotusaika olisi kaikilla hakijoilla yhtäläinen. Jonoa hallinnoi Pietarin pääkonsulaatti toukokuuhun 2004 asti, jonka jälkeen jonon ylläpito siirtyi maahanmuuttovirastolle, Migrille.

2000-luvun alusta lähtien paluumuutto on ollut hyvin hallittua ja organisoitua. Suomeen on saapunut vuosittain 500–700 paluumuuttajaa. Viime vuonna arveltiin paluumuuttajien kokonaismääräksi Suomessa 35 000. Viimeisen jonottajan numero oli keväällä 2011 22 376, muuttovuorossa olivat henkilöt numeroilla 15 500–17 500. Jonotusaika oli 10–12 vuotta.

EDELLYTYKSET JONON PURKAMISEKSI

Paluumuuton jono päätettiin purkaa 1.7.2011 voimaan tulleella lainmuutoksella, jonka pääsisältö on seuraava:

– Inkerin siirtoväkeen kuuluneet sekä Suomen armeijassa sodan aikana palvelleet säilyttävät elinikäisen oikeuden muuttaa Suomeen
– Muut inkerinsuomalaiset, jotka ovat ilmoittautuneet paluumuuttojonoon viimeistään 1.7.2011, voivat jättää oleskelulupahakemuksensa milloin tahansa ennen 1.7.2016.
– Hakijan on suoritettava kielitutkinto ja hankittava asunto.

Kielitutkintoja järjestetään 3-4 kertaa vuodessa Pietarissa ja Petroskoissa. Moskovassa ja Murmanskissa tutkintoja järjestetään, mikäli osanottajia on riittävästi. Myös Helsingissä Migrissä voi osallistua kielitutkintoon. Paluumuuttovalmennukseen osallistuminen on vapaaehtoista, ryhmien määrää lisätään tarvittaessa.

Pietarissa ja Petroskoissa varauduimme siihen, että lakimuutos olisi aiheuttanut viime hetken suuren kysely- ja ilmoittautumisryntäyksen, mikä olisi ruuhkauttanut vastaanoton muutoinkin kiireisenä kesäaikana. Ulkoministeriö, sisäministeriö ja Migri sopivat hyvissä ajoin tarvittavien lisäresurssien sijoittamisesta pääkonsulaattiin. Petroskoissa koulutettiin viisumivirkailijoita oleskelulupatehtäviin.

Tiedotimme lakimuutoksesta tehokkaasti etukäteen varsinkin Petroskoissa ja Pietarissa. Koko Luoteis-Venäjällä on tietoomme tullut neljä myöhästynyttä hakijaa. Pietarissa koko asia ei juurikaan herättänyt kiinnostusta, protesteista puhumattakaan. Petroskoissa sen sijaan tietoa haluttiin ja keskustelua käytiin.

Ilmoittautumisten määrä nousi moninkertaiseksi kesäkuussa 2012. Tosin kesäkuun ilmoittautuneissa saattaa olla paljon varmuuden vuoksi ilmoittautuneita. Kaikki hakijat on pystytty palvelemaan viiveittä, koska olimme varautuneet suurempaan määrään. On mahdollista, että viiden vuoden siirtymäkauden loppupuolella määrät jälleen kasvavat.

Hallituksen esityksessä lainmuutokseksi todettiin keväällä 2012 paluumuuttojonossa olleen 10 000 ilmoittautunutta. Tästä joukosta jokin osa ei muuta Suomeen, koska esim. elämäntilanne on muuttunut eikä kielikokeen suorittaminen onnistu.

Arvioimme viime vuonna, että tosiasiallisia muuttajia viiden tulevan vuoden aikana Pietarin pääkonsulaatin kautta olevan noin 1500, Petroskoin toimipisteen kautta n. 2500 sekä Murmanskin toimipisteen ja Moskovan suurlähetystön kautta yhteensä 100–200. Näihin lukuihin tulevat lisäksi hakijoiden mukana muuttavat perheenjäsenet, joiden määrää on vaikea arvioida.

Pietarissa on voitu havaita, että muuttohalukkuus ei lakimuutoksen voimaantulon jälkeen ole merkittävästi kasvanut. Esim. kielitestejä varattiin syksyllä 2011 kaikkiaan 200 paluumuuttajalle, mutta osallistujia oli vain noin 40. Sen sijaan kaikki Migrin ostamat 10 kielikurssia täyttyivät.

Nyt paluumuuttoa suunnitteleva henkilö löytää netin kautta helposti vastauksia kysymyksiinsä. Pääkonsulaatissa on laadittu suomen- ja venäjänkielinen käytännön opas paluumuuttajille.

Tiedämme, miten Suomi suhtautuu paluumuuttajiin, mutta miten Suomi suhtautuu niihin, jotka jäävät. Missä on inkerinsuomalaisten kotimaa? Päätös lähteäkö vai ei, on varmasti monille vaikea. Ne, jotka eivät olleet ilmoittautuneet paluumuuttajajonoon, voivat tietenkin hakea oleskelulupaa, mutta heitä kohdellaan silloin samalla tavalla kuin kakkia muitakin Venäjän kansalaisia. Mitä voitaisiin tehdä Venäjälle jäävien inkerinsuomalaisten su- ▷

kulais- ja muiden Suomi-yhteyksien helpottamiseksi?

APUA PUOLAN JA UKRAINAN KOKEMUKSESTA?

Suomella on Puolan kanssa vireillä jatkuva keskustelu maahantuloasioista. Pietari on, kuten kaikki tietävät, Suomen ylivoimaisesti suurin viisuminantopiste, Puolan suurin pääkonsulaatti sijaitsee Ukrainassa Lvivin kaupungissa aikoinaan Puolaan kuuluneessa Itä-Galitsiassa. Pietarin ja Lvivin pääkonsulaatit vaihtavat keskenään tietoja ja kokemuksia.

Puolan ja Ukrainan välinen raja on ollut melkoisessa liikkeessä. Onpa raja vedetty mihin tahansa, aina on molemmille puolille tai ainakin toiselle jäänyt suuri etninen vähemmistö.

Ukrainassa on kymmeniä tuhansia puolalaisia (etnos, kieli, kulttuuri, uskonto), jotka eivät halua muuttaa pysyvästi Puolaan.

Heitä varten on kehitetty ”Karta polaka”, puolalaisen kortti, jonka saa pääkonsulaatista.

Kortilla saa maksutta monikertaviisumin, kortin haltijan ei tarvitse hakea erillistä lupaa työntekoon tai opiskeluun jne.

Ehkä voisimme ajatella samantapaista korttia Venäjällä asuville inkerinsuomalaisille, jotta heidän yhteytensä Suomeen säilyisi elävänä.

Tuntuu ehkä uskomattomalta, mutta Pietarissa on jo enemmän suomea puhuvia venäläisiä kuin suomea puhuvia inkeriläisiä. Suomessa ja Venäjällä on monia kaksikielisiä väestöryhmiä, jotka ulkoasiainhallinnon näkökulmasta kannattavat maidemme välisiä siltoja.

Näen mielelläni niin Suomeen palanneet kuin Inkerinmaalle jääneet inkerinsuomalaiset näiden sillankannattajien joukossa. Ⓘ

in memoriam

Pirkko Huurto

Joitakin viikkoja sitten saimme tietää, että ystävämme hum. maist. Pirkko Huurto on siirtynyt ajasta iäisyyteen.

Hän oli syntynyt Kanneljärvellä 1927 isän puolelta inkeriläisperheeseen.

Pirkko Huurto toimi kirjastonhoitajana Hämeenlinnassa ja äidinkielen opettajana ja kääntäjänä mm. Kokkolassa, Joensuussa ja pisimpään Helsingissä.

Inkerin ja inkeriläisyyden lisäksi suomensukuiset kielet kiinnostivat Pirkkoa. Viro, virolaiset ja viron kieli olivat lähellä hänen sydäntään. Hänen käännöksiään viron kielestä suomeksi on lukuisia, esimerkiksi Sofi Oksasen Puhdistus- romaanin runosuomennokset ovat Pirkon kynästä.

Huurto kuului Suomen Inkeri-liitto ry:n hallitukseen ja toimi Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvoston jäsenenä vuosina 1966–1977 ja 1987–2009.

Vuosina 1967–1975 hän toimi oman lehtemme Inkeriläisten viestin toimitussihteerinä.

Helsingin seudun Inkeri-seuran yhteydessä toimiva varttuneempien jäsenten keskustelu- ja kahvi-kerho Seukko-seura toimi Pirkon johdolla muutamia vuosia.

Hän oli itseään korostamaton toimija ja me jäämme kaipaamaan hänen rauhallista ja ystävällistä olemustaan.

Pirkko Huurto siunattiin 14.12.2012 Herttoniemen kirkossa.

Alina-Sinikka Salonen
Kuvat Anneli Mylläri ja Alina-Sinikka Salonen

Sablinan salaisuus
Miten kauan etsitty syntymäkoti löytyi

Olin nähnyt miehen vain kerran aikaisemmin, lähes 30 vuotta sitten. Silti tunsimme toisemme heti. Kun juna pysähtyi Sablinan asemalle, hän käveli minua kohti, minä häntä. Käsivartemme avautuivat halaukseen. Läheisyys oli löytynyt.

Mies on **Igor**. Hänellä on Sablinassa datsha. Runsaat 70 vuotta sitten talo oli uusi omakotitalo. Silloin siellä asuin minä ja minun vanhempani sekä **Helka**-tätini ja **Liisa**-mummoni. Se oli silloin meidän talomme, mutta ei ole enää. Siihen olemme nyt menossa.

Olen aiemmin tässä lehdessä kertonut kateissa olleesta Sablinan kodistani. Olin käynyt siellä äidin ja siskojen kanssa kerran vuonna 1983. Silloin olin saanut isännältä irtonaiselle lapulle kirjoitetun osoitteen hänen kaupunkiasuntoonsa. Olin vierailumme jälkeen lähettänyt hänelle kiitospostia. Hän ei ollut vastannut. Lappunen jäi muiden lappusten joukkoon. Vähitellen olin unohtanut, mistä olin sen saanut, ja kenen osoite siinä oli.

Viisi vuotta sitten oli sopiva tilaisuus käydä katsomassa kotitaloa ulkopuolelta. Luulinkin löytäneeni sen, mutta kun kotona tutkin alkuperäisiä piirustuksia, huomasin, että ikkunoiden määrä ja savupiipun paikka eivät täsmänneet. Väri oli oikea, mutta samanvärisiä taloja Sablinassa on vaikka kuinka monta.

Tein myöhemmin sisareni kanssa kaksi eri matkaa, jolloin Pietarin serkkujen kanssa kiersimme Sablinan kadut ja kujat valokuvat mukanamme. Taloa ei löytynyt. Sitten yritettiin selvittää talon nykyis- ▷

Alina-Sinikka ja Igor kohtaavat Sablinan asemalla.

tä osoitetta, sillä rakennuspiirustuksissa oleva osoite oli vanhentunut. Asia ei selvinnyt.

Silloin vanha lappunen sukelsi esiin. Kirjoitimme osoitteeseen. Vastausta ei nytkään tullut. Oliko henkilö kuollut? Oliko hän muuttanut? Eikö hän halunnut vastata? Liittyikö osoite edes tähän asiaan?

Olen miettinyt, miksi kodin löytymisestä oli tullut niin tärkeä asia. En tiedä. Ehkä heräsin tiedostamaan aikani rajallisuuden. Halusin näyttää lapsilleni ja lastenlapsilleni, millaisesta maisemasta, millaisesta kodista, heidän mumminsa on lähtenyt. Toki asia kiinnosti myös sisartani ja hänen jälkikasvuaan.

Etsintä alkoi näyttää toivottomalta: jokainen Sablinan kuja oli rampattu läpi, jotkut jopa moneen kertaan. Oliko talo purettu? Uskoin, että olin etsinyt sitä oikealta alueelta, niin kuin sitten olinkin. Seuraava suunnitelma oli mennä valokuvien ja pohjapiirrosten kanssa kiertelemään Sablinan katuja ja kyselemään, mikä on tämän talon kohtalo.

Tätä suunnitelmaa ei tarvitse toteuttaa. Kirjoitimme vielä kerran lappusessa olevaan osoitteeseen. Tällä kerralla kirjeen kirjoitti **Lilja** Pietarista, viime helmikuussa. Heinäkuun lopussa Lilja yllättäen ilmoitti: Igorilta tuli kirje! Tuli osoite, tuli kutsu tulla käymään vaikka useammaksi päiväksi. Tuli selitys sille, miksi en ollut löytänyt taloa: Sitä oli nostettu pohjasta 40 cm. Väri oli vaihdettu, pielet olivat saaneet koristevärin, kuistia oli laajennettu.

Harkinnassa ollut etsintämatka muuttui vierailumatkaksi. Ensi hetkestä alkaen tunnelma oli sydämellinen. Puheensorina kävi, ruokia ilmestyi pöytään, aiempaa käyntiä muisteltiin, elämäntarinoita kerrottiin, lauluja laulettiin. Kaiken huipuksi meitä oli kaksi **Galinaa**: Igorin vaimo ja minä. Sen nimisenä olin pienenä lapsena lähtenyt Sablinasta sotaa pakoon.

Kierrettiin taloa ulkoa ja sisältä. Puutarha oli rehevöitynyt. Vanha, kallellaan ollut talousrakennus oli korvattu uudella. Pihalla oli Galinan upea kasvihuone. Päärakennus oli sisältä huoneiden osalta sellainen, kuin se on aina ollut: isäni suunnitelmien mukainen uuni kahden huoneen välissä, lämmittämässä molempia, 75 vuotta vanhat lautalattiat, hivenen kallellaan. Mietin, missä huoneessa olin lapsena mahtanut nukkua.

Kuistin puoli oli kokenut radikaalin muutoksen. Siinä Igor on toteuttanut itseään, samoin yläkertaan rakennetuissa kesäasuttavissa oleskelutiloissa. Hän on osannut taitavasti hyödyntää eri puolilta löytynyttä rakentamiseen kelvollista materiaalia.

Miksi Igor ei ollut ottanut yhteyttä? Hän ei itsekään tiennyt. Mutta oli kovin, kovin pahoillaan, kun ei ollut aikaisemmin ymmärtänyt, kuinka tärkeä tämä asia oli minulle ollut. Sovimme, että mennyt on mennyttä, nyt kaikki on hyvin.

Muutaman tunnin ensivierailu sujui sellaisessa tohinassa, että omien tunteiden kuunteleminen oli mahdotonta. Edellinen,

Talon emäntä Galina iloisena kesäkeittiössään.

Alina-Sinikka syntymäkodissaan.

äidin kanssa tapahtunut käynti oli ollut erittäin merkittävä. Olin ikään kuin tuntenut olevani ihan oikeasti olemassa enkä vain sotatarinoiden hahmo. Nyt tunsin itseni onnelliseksi. Unelma oli toteutunut.

Jäin pohtimaan asiaa historiallisessa perspektiivissä: Mistä sukuni on aikoinaan tullut Liissilään? Miten elämä on edeltäjiäni kohdellut? Millainen elämästäni olisi muodostunut, jos olisin elänyt sen Sablinassa?

Muistelen äidin kertomusta. Hän asui Lorvilassa. Kerran hän tapasi junassa tuttavansa Helkan, joka oli isäni sisko. Helka, isä ja heidän Liisa-äitinsä asuivat uudessa talossa Sablinassa. Helka sanoi äidille: ”Tule meille asumaan.” Ja äiti tuli. Tästä seurasi avioliitto ja minä synnyin. Olisikohan minua olemassa ilman Sablinan kotia? Ehkä ei. Onkohan se juuri siksi minulle niin tärkeä?

Liiton syyskokouksen päätöksiä

Liiton puheenjohtaja Toivo Flink toivotti kaikki tervetulleiksi ja avasi kokouksen.

Puheenjohtajaksi valittiin kokouksen avaaja Toivo Flink.
Sihteeriksi kutsuttiin Anne Tuohimäki.
Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Sinikka Aurimaa-Uuttu ja Aliisa Majava.

Päätettiin liittymis- ja jäsenmaksun suuruudesta v. 2013.

– liittymismaksua ei kanneta
– jäsenyhdistyksen jäsenen maksu 2 € / jäsen
– henkilöjäsenen jäsenmaksu 12 €
– kannattava jäsen 50 €

Kaikki maksut ovat vuosimaksuja.

Päätettiin Inkeriläisten viestn v. 2013 tilausmaksusta.

– EU-maat 35 €
– muut maat 40 €

Esitettiin ja hyväksyttiin
hallituksen laatima esitys toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi v. 2013
– suunnitelman mukaan Inkeriläisten viestiä julkaistaan 6 lehteä, joista kaksi on ns. kaksoisnumeroa.
– suunniteltuja matkoja on kolme. Venäjän luostareihin 8–12.5. ja Viron Haapsaluun 29–30.6 ja Hatsinaan syksyllä. Matkoista tiedotetaan tulevissa Inkeriläisten viesteissä.

Valittiin yhdistyksen toimihenkilöt
– puheenjohtajaksi v. 2013 valittiin yksimielisesti Alina-Sinikka Salonen.
– hallituksen jäsenet vv. 2013 – 2015
– erovuorossa olleen varsinaisen jäsenen Lilja Kuivasen tilalle valittiin Turun seudun Inkeri-seuran varapuheenjohtaja Kirill Kaupponen.
– erovuorossa olleet Maria Lahti ja Anne Tuohimäki valittiin uudelleen, samoin erovuorossa ollut hallituksen varajäsen Tytti Piironen.

Valittiin tilintarkastajat v. 2013
– Lilja Kurppa ja Annakaisa Mörttinen varsinaiset tilintarkastajat
– Tarja Nieminen ja Sinikka Aurimaa-Uuttu varatilintarkastajat

v. 2013 kokousten koollekutsuminen ja pitopaikka
Päätettiin, että vanhan tavan mukaan kevät- ja syyskokoukset pidetään Inkerikodissa hallituksen määräämänä ajankohtana ja kutsu niihin julkaistaan Inkeriläisten viestissä sääntöjen mukaisesti.
Kutsu julkaistaan myös liiton www- sivuilla.

Suomen Inkeri-liitto ry järjestää kevään aikana:

Tervetuloa Paavon päivänä, **perjantaina 25.1. puolelta päivin televisioon Uutisvuodon harjoituksiin**. Yleisö ei näy, mutta sopivasti kuuluu. Jos saamme liikkeelle jäseniä, kavereita, naapureita, ystäviä ja vaikka kylänmiehiä 25 henkilöä, liitto saa korvausta 168 euroa. Eikö olekin mukava auttaa? Aikaa tulisi varata pari tuntia.

Jos tulet mukaan, ilmoita alinasinikka@gmail.com tai 0407437042. Annan tapaamisohjeet heti, kun olen itse saanut ne television sihteeriltä. Saattaa mennä ensi vuoden puolelle. Paikka on kuitenkin jossakin Pasilan televisiotornin maisemissa. Itse pitää sitten löytää perille.

Mitä ovat Setukaiset?

Tähän kysymykseen meille antaa vastauksia Suomen Tuglas-seuran kulttuurisihteeri **Tapio Mäkeläinen**. Hän kertoo tästä Virossa Peipsijärven ympärillä asuvasta pienestä kansanosasta, josta sekä Viro että Venäjä ovat kiinnostuneita.

Mäkeläinen on saanut upean arvonimen Setomaan kuningaskunnan kunniakonsuli Suomessa.

Hänet saamme vieraaksemme Inkerikotiin **sunnuntaina 7.4.2013 klo 14.00**. Luento on avoin kaikille, myös liittoon kuulumattomille. Erityisen suositeltava se on niille, jotka lähtevät Liiton järjestämälle luostarimatkalle 8.–12.5.2013. Tästä ilmoitus alla.

Viron Setukaiset ja Venäjän ortodoksit - luostarimatka 8.5–12.5.2013

Kohteet: Virossa Vôru ja Setukais-museo; Venäjällä Pihkovan kaupunki ja Petserin luostari; Levassovan joukkohaudat; Karjalassa Kiviniemi ja Sortanlahti sekä Konevitsan luostari; Käkisalmi; Viipuri

Matkan toteutus: Oma bussi, kuljettajana liikennöitsijä Tapani Pitkänen, Miodex Oy, Parola. Bussi lähtee Parolasta, joten matkustajia voidaan ottaa kyytiin matkan varrelta.

Käytännön järjestelyt: Helsingistä Vôruun suunnittelusta vastaa virolainen matkatoimisto BalticExpresstours. Venäjällä majoitukset ja kiertokäynnit järjestää suomalainen matkatoimisto, jonka nimi selviää ennen seuraavaa numeroa.

Hinta: Hintaneuvottelut ovat lehden painoon mennessä kesken. Matkasta kiinnostuneita pyydetään ottamaan mahdollisimman pian yhteyttä matkan johtajaan Alina-Sinikka Saloseen, alinasinikka@gmail.com sillä hinta on lehden ilmestyessä jo tiedossa. Siitä pyritään ilmoittamaan myös Internetissä.

Hinta sisältää matkat, matkanjohtajan ja liikennöitsijän palvelut, majoituksen, sisäänpääsyt, ohjelmassa mainitut opastukset ja ateriat. Viisumi veloitetaan erikseen.

Huomio! *Hinnoittelussa aletaan antaa alennusta niille, jotka ovat joko liiton jäseniä (suoraan) tai Inkerin Viestin tilaajia. Liiton jäsenyydestä saa 1 bonuksen, lehden tilaaja saa 2 bonusta. Bonusten arvo määräytyy matkakohtaisesti. Tämän matkan alennus lasketaan, kun hinta on tiedossa.*

Alustava ohjelma:
Ke 08.05.
10.30 Lähtö Helsingin Länsisatamasta Tallinnaan (Tallinkin Star/ Superstar)
12.45 – 17.00
Matka Tallinna - Vôruu; pysähtymiset ja välipalat sopimuksen mukaan omalla kustannuksella
17.00 Majoittuminen hotelli Tamulaan
18.00 Illallinen

To 09.05.
08.00 Aamiainen
10.00 Tutustuminen Setukais-museoon
11.00 Matka Värskan rajanylityspaikkaan
13.30 Lounas ja opastettu kierros Petserin luostarissa
16.00 Lähtö Pihkovaan, jossa majoittuminen (mahdollisesti hotelli Ruskajaan) ja opastettu kiertoajelu, käynti Linnassa
20.00 Illallinen hotellissa

Pe 10.05.
08.00 Aamiainen
10.00 – 12.30
Matka Pihkova – Levassova
12.30 Hiljentyminen joukkohautojen puistossa
14.00 – 17.00
Matka Levassova – Kiviniemi; matkalla pysähdytään ja syödään välipalaa omalla kustannuksella
17.00 Majoittuminen Losevskaja-motelliin
18.00 Illallinen

La 11.5.
08.00 Aamiainen
10.00 Lähtö Sortanlahteen, josta laivalla Konevitsan luostariin. Kiertokäynti ja lounas. Paluu illan suussa samaan motelliin; jos mahdollista, käydään matkalla Käkisalmessa.
19.00 Illallinen Losevskaja-motellissa

Su 12.5.
08.00 Aamiainen
10.00 – 20.00
Matka Viipurin ja Vaalimaan kautta Helsinkiin

Lisäksi ovat harkinnassa seuraavat matkat:

1) Osallistuminen Viron inkeriläisten kesäjuhlille Haapsalussa 29. – 30.6.2013.
2) Lokakuussa 2013 Venäjällä Hatsinassa juhlitaan Kolppanan opettajaseminaarin 150. vuosijuhlaa ja Inkerin Liiton 25. vuosijuhlaa. Alustavasti Venäjällä on sovittu, että niistä tulee kolmen päivän juhla, jossa on tiedeseminaari, muistolaatan paljastus, konsertti, vastaanotto ja kirkko-ohjelmaa.

Majoitusmahdollisuudet Hatsinassa ovat rajalliset, joten kutsu koskee erityisesti niitä, jotka osallistuvat tieteelliseen seminaariin, esiintyvät konsertissa ja esittävät arkistomateriaaleja näyttelysalissa.

Suomen Inkeri-liitto seuraa asioiden kehittymistä ja tarvittaessa auttaa matkalle lähtijöitä. Asiasta tiedotetaan myöhemmin.

TAPAHTUMAKALENTERI

Ilmoittajille: *Jotta tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset ehtisivät painoon, tulee ne lähettää toimitussihteerille, postitusmuodosta riippumatta, siten, että ne ovat perillä viimeistään lehden kakkossivulla ilmoitettuna aineiston vastaanottopäivänä.*

Hyvinkään Inkeri-kerho

Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai p. 040 550 5712

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai.
Kerhoillat ja kokoukset Lutherin kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.
Juhlatilaisuudet Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.
• 26.12. Joulujuhla
Palvelupiste, Uudenmaankatu 1.
p. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai p. 050 565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Hyvät lehtemme lukijat ja yhdistyksemme henkilöjäsenet

Lehtemme numerossa 1/13 on liitteenä tilillepanokortti Suomeen tilattujen lehtien maksua varten. Mikäli ette halua uudistaa tilaustanne vuodelle 2013, pyydämme teitä ilmoittamaan siitä toimistoomme. Lehden numero 2–3/13 mukana tulee tilillepanokortti henkilöjäsenen jäsenmaksua varten.

LEVITÄ INKERI-TIETOA

Saatavana Inkeriläisten Sivistyssäätiöstä, p. 045 2612 342

KIRJALLISUUS

Flink Toivo
Kotiin karkotettavaksi 20,-

Krifors Lars
Oli onnistuttava 15,-

Kuivanen Lilja (toim.)
Inkerin vuotuisjuhlat 10,-

Nokkala Tapani:
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25,-

Ojala Ella
Ensimmäinen kevät 16,-
Pelastunut albumi 22,-
Pitkä kotimatka 5,-

Pettinen Albert
Oppia, pelata, laulella 5,-
Lauluja sekakuorolle (nuotit) 5,-

Pelkonen Hannu
Voihan Venäjä 25,-

Ripatti Maria
Elämä yhden kortin varassa 16,50

Savolainen Aatu
Suomalainen sissisodassa 5,-

Savolainen Mikko
Inkerinmaa (kuvateos) 33,50

Seppänen Heikki
Etelän tien kulkija – Vilho Helanen 25,-

Sihvo Jouko (toim.)
Inkerinsuomalaisten kohtalo 10,-

Störgren Aleksander
Mutkainen tie vapauteen 10,-

Suominen Hellin
Mooses Putron elämäkerta 1,-

Survo Arvo
Itku Inkerille 10,-

Tuukkanen Saimi
Elämäni helminauha (muistelmat) 5,-

Tuuli Erkki
Inkeriläisten vaellus 5,-

ÄÄNITYKSET

Inkerikuoro (CD)
Minä tyttö 5,-

Santtu Lauri (äänilevy single)
Murrejuttuja 2,50

Survo Arvo (C-kasetti)
Omal maall' 2,-

KARTAT

Mustonen
Inkerin kartta v. 1933 12,-

Randefeldt
Inkerin uusi kartta v. 1992 10,-
Keski-Inkeri Kylä ja tiekartta v. 1993 10,-

MUUT

Inkerin isännänviiri ulkosalkoon
(50 x 400 cm) 60,-

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) + salko
marmorijalustalla 22,-

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) 17,-

Adressi surunvalitteluun 7,-